

Son Değişiklikler Dahil

2023 YILI ENFLASYON MUHASEBESİ

MUHAMMED KUTUB BAĞIRGAN
EMA YMM A.Ş. Vergi Direktörü

**ÖZEL
BASKI**

MuhasebeTR
Türkiye'nin Muhasebe Sitesi

EMA
YEMİNLİ MALİ KUSURLUK DENETİM VE DANIŞMANLIK A.Ş.

Not: Bu kitapçık, 31.12.2023 tarihi itibarıyla uygulanması gereken Enflasyon Düzeltmesine ilişkin hükümleri, yorumları ve örnek uygulamaları içermektedir.

MuhasebeTR.com internet sitesi üyelerine özel hazırlanmıştır!

2023 YILI ENFLASYON MUHASEBESİ

Muhammed Kutub BAĞIRGAN
EMA YMM A.Ş. VERGİ DİREKTÖRÜ

MuhasebeTR
Türkiye'nin Muhasebe Sitesi

 EMA
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK DENETİM VE DANIŞMANLIK A.Ş.

**www.MuhasebeTR.com internet sitesi üyelerine özel hazırlanmıştır.
Kaynak gösterilse dahi internette veya basılı ortamda dağıtılması ve
yayınlanması yasaktır.**

www.muhasetr.com

ÖZGEÇMİŞ

Muhammed Kutub BAĞIRGAN

Yazar,1987 yılında Kayseri'de doğmuştur. İlk, orta ve lise eğitimini Kayseri'de tamamladıktan sonra Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme bölümünde lisans eğitimini alarak mezun olmuştur.

Özel şirketlerin muhasebe birimlerinde bir müddet çalıştıktan sonra, Antalya Vergi Dairesi Başkanlığı'nda Gelir Uzman Yardımcısı olarak kamu görevine başlamıştır.

Daha sonra Vergi Denetim Kurulu'na Müfettiş olarak atanarak, Ankara, Kayseri, Konya, Nevşehir, Niğde ve İstanbul illerinde çeşitli sektörlere yönelik inceleme ve koordinatörlük görevini üstlenmiştir.

Yazar, bilgi ve deneyimini özel sektöre yansıtmak amacıyla kamudaki görevinden istifa ederek, EMA Yeminli Mali Müşavirlik Denetim ve Danışmanlık A.Ş.'nde Vergi Direktörü olarak çalışmaya başlamıştır. Yazarın birçok dergide makale, mali/muhasebe sitelerinde köşe yazısı bulunmakla beraber, Vergi Müfettişleri Derneğinin basılı yayını olan "Vergi Raporu" dergisinde de hakemlik görevini yürütmektedir. Yazarın, "7326 Vergi Affı Rehberi"(dijital kitap), "7740 Vergi Affı Rehberi"(dijital kitap), "İnşaat İşlerinde Vergi, Muhasebe ve KDV İade Uygulamaları" ve "Vergi İncelemesi El Kitabı" başlıklı yayımlanmış dört (4) adet kitabı bulunmaktadır. Ayrıca yazar, TÜRMOB'un açmış olduğu sınavlarda başarı göstererek, 2019/1 döneminde Yeminli Mali Müşavir ruhsatını almaya hak kazanmıştır.

YAYINEVİ

MUHASEBE KİTAPLARI A.Ş.

Esentepe Mah. Yalım Sok. No:1 Oba 2 Sitesi B Blok D:1
Nilüfer/BURSA

Telefon: 0224 – 221 88 54

Web: www.muhasebettr.com

E-posta: iletisim@muhasebettr.com

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	1
BAŞLARKEN	9
ENFLASYON DÜZELTMESİNİN MAHİYETİ, ŞARTLARI, İLGİLİLER VE GENEL BİLGİLER	13
Enflasyon Düzeltmesi Nedir?	13
Enflasyon Düzeltmesi Yapmak Zorunlu Mudur?	14
Enflasyon Düzeltmesi Yapmanın Şartları Nelerdir?	14
Enflasyon Düzeltmesi Yapmanın Şartları Nasıl Kaybedilir?.....	14
Hangi Tablolar Enflasyon Düzeltmesine Tabi Tutulacak?	15
Takvim Yılı Esasına Göre Vergilendirilen Mükellefler Hangi Tarihli Bilançolarını Düzeltmeye Tabi Tutacak?.....	15
Özel Hesap Dönemine Tabi Olan Mükellefler Hangi Tarihli Bilançolarını Düzeltmeye Tabi Tutacak?.....	15
Geçici Vergi Dönemleri İtibariyle Düzeltme Yapılacak Mı?	16
Geçici Vergi Dönemleri İtibariyle Enflasyon Düzeltmesi Şartlarının Sağlanıp Sağlanmadığı Nasıl Anlaşılacak?.....	16
Geçici Vergi Dönemlerinden Birinde Enflasyon Düzeltmesi Yapılması Halinde Tüm Dönem İçin Düzeltme Yapılması Gerekir Mi?	17
Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Olanlar Kimlerdir?	17
İş Ortaklıkları Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?	18
İşletme Hesabı Esasına Göre Vergilendirilenler Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?.....	18
Serbest Meslek Erbabları Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?	18
İDT ve KİK'ler Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?	18
Dernek ve Vakıflara Bağlı İktisadi İşletmeler De Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?.....	19
Yeni İşe Başlayan Mükellefler Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?	19
Bilanço Esasına Göre Defter Tutmayan Gelir Veya Kurumlar Vergisi Mükellefleri Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?	20
01.01.2024 Tarihinden Sonra Bilanço Usulüne Gececek Olanlar Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?.....	20

01.01.2024 Tarihinden Sonra İşletme Hesabı Usulüne Gececek Olanlar Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?.....	20
Kazançları Gelir Veya Kurumlar Vergisinden İSTİSNA Olanlar Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?.....	21
Serbest Bölgede Yahut Teknoparklarda Faaliyet Gösteren Mükellefler De Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?.....	21
Kazançları Kurumlar Vergisinden MUAF Olanlar Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?.....	21
Kazançları Kurumlar Vergisinden MUAF Olan Kooperatifler Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?.....	22
Kayıtlarını Türk Para Birimi Dışında Tutanlar İçin Durum Nedir?	22

ENFLASYON DÜZELTMESİ İŞLEM ADIMLARI VE GİRİŞ 23

Enflasyon Düzeltmesinde İŞLEM ADIMLARI Nelerdir?	23
Düzeltme Nasıl Yapılacak?	25
Düzeltme Katsayısı Belirlenirken Hangi Veriler Dikkate Alınacak?.....	25
Yİ-ÜFE İle Ne Kastedilmektedir?.....	25
Düzeltme İşlemine Tabi Olacak Bilanço Hangi Tarihli Bilançodur?	26
2023 Yılı Bilançosu Düzeltilecek Mi Düzenlenecek?	26
2023 Yılı Vergi Matrahı Düzeltilmiş Bilanço Üzerinden Mi Hesaplanacak?	27
2023 Hesap Dönemi Amortisman Giderleri Düzeltilmiş Bilanço Üzerinden Mi Hesaplanacak?	27
2023 Yılı Düzeltmesi Hangi Aşamada Yapılacak?.....	27
Sırasıyla Yapılacak İşlemleri Tekrar Özetler Misiniz?	27

PARASAL VE PARASAL OLMAYAN KIYMETLER 29

Parasal Kıymet Nedir?.....	29
Parasal Kıymetler Niçin Enflasyon Düzeltmesine Tabi Değildir?	29
Parasal Olmayan Kıymet Nedir?	30
Parasal Olmayan Kıymetler Hangileridir?	30
Parasal Olmayan Kıymetlerin Varlığına İlişkin Tevsik Zorunlu Mudur? ...	31
Finansal Kiralamaya Konu İktisadi Kıymetler Düzeltmeye Tabi Midir?	32
Birlikmiş Amortismanlar Hesabı Nasıl Düzeltilecek?	32
Daha Önceki Yıllarda Ayrılmayan Amortisman Tutarları Nasıl Dikkate Alınacak?.....	32
Faydalı Ömrünü Tamamlamış ve Tamamen Yok Edilen ATİK'ler İçin Birlikmiş Amortismanlar Hesabı Düzeltilecek Mi?.....	33
İZ Bedeliyle Takip Edilen ATİK'ler İçin Enflasyon Düzeltmesi Yapılacak Mı?	33

2023 Yılına Dair Amortisman Gideri Hangi Bilanço Üzerinden Hesaplanacak?	34
Yapılmakta Olan Yatırımlar İle İlgili Özel Bir İşlem Var Mı?	34
2023 Yılı Sonu İtibariyle İlgili Duran Varlığa Aktarılmış Yapılmakta Olan Yatırımlar İle İlgili Özel Bir İşlem Var Mı?	35
Yabancı Para Üzerinden Yapılan İşlemler İçin Nasıl İşlem Tesis Edilecek?	36
Hisse Senetleri Düzeltmeye Tabi Midir?	37
Yabancı Para Cinsinden Hisse Senetleri Düzeltmeye Tabi Midir?	37
Kıymetler İçin Ayrılan KARŞILIKLAR İçin Nasıl İşlem Tesis Edilecek? ...	37
VUK'a Göre Ayrılması Mümkün Olmayan KARŞILIKLAR İçin Nasıl İşlem Tesis Edilecek?	38
Şüpheli Alacaklar İçin Ayrılan KARŞILIKLAR İçin Nasıl İşlem Tesis Edilecek?	38
Birleşme Primi Enflasyon Düzeltmesine Tabi Midir?	38

DÜZELTMEME ESAS ALINACAK TUTARIN BELİRLENMESİ..... 39

Parasal Olmayan Kıymetlerin Düzeltmesinde Hangi Değerleri Esas Alınacak?	39
Parasal Olmayan Kıymetler En Son Düzeltme Yapılan 2004 Yılından Geliyorsa Düzeltilecek tutar Nasıl Belirlenecek?	40
Parasal Olmayan Kıymetler Geçici 31 Veya Geçici 32 Maddesi Yahut Mük.298/Ç Maddesi Kapsamında Yeniden Değerlemeye Tabi Tutulmuşsa Düzeltilecek Tutar Nasıl Belirlenecek?	40
Parasal Olmayan Kıymetlerin Düzeltmeye Esas Tutarı Belirlenirken Düşülecek Bir Kıymet Var Mıdır?	41

REEL OLMAYAN FİNANSMAN MALİYETİ (ROFM) 42

“Reel Olmayan Finansman Maliyeti” (ROFM) Nedir?	42
“ROFM” İhtiva Eden Varlıklar Hangileridir?	42
“ROFM” İhtiva Eden Kıymetlerin Tamamı Hangileridir?	43
Yukarıda Gösterilen Varlıklar Dışında Diğer Kıymetlerde “ROFM” Ayrıştırması Yapmalı Mıyız?	44
Kredili Alınan Stoklar İçin Nasıl Bir İşlem Tesis Edilecek?	44
Kullanım Süresine Bağlı Olmayan Finansman Giderleri İçin “ROFM” Ayrıştırması Yapmalı Mıyız?	44
Yeniden Değerlemeye Tabi tutulan Kıymetler İçin “ROFM” Ayrıştırması Yapmalı Mıyız?	45
“ROFM” İçin Tevsik Şart Mı?	45

YYİO İşlerine İlişkin Reel Olmayan Finansman Maliyeti (ROFM) Ayrıştırması Yapılacak Mı?	45
“ROFM” Ayrıştırması İçin Uygulanacak Yöntemler Nelerdir?.....	45
BORÇ TUTARININ ESAS ALINMASI YÖNTEMİNDE “ROFM” AYRIŞTIRMASI NASIL YAPILACAK?.....	46
Borç Tutarının Esas Alınması Yönteminde Formül Nedir?	46
Borç Tutarının Esas Alınması Yöntemine İlişkin Örnek Uygulama-1	46
Formüldeki Oranın Birden Büyük Çıkması Halinde Nasıl Bir İşlem Tesis Edilecek?	48
Borç Tutarının Esas Alınması Yöntemine İlişkin Örnek Uygulama-2.....	48
Formüldeki Oranın Negatif Çıkması Halinde Nasıl Bir İşlem Tesis Edilecek?	50
Yabancı Para İle Yapılan Borçlanmalarda Nasıl Bir İşlem Tesis Edilecek?	51
Borç Geri Ödemeler Birden Fazla Ayda Yapılırsa Nasıl Bir İşlem Tesis Edilecek?	51
TOPLAM FİNANSMAN MALİYETİNİN ESAS ALINMASI YÖNTEMİNDE “ROFM” AYRIŞTIRMASI NASIL YAPILACAK?	51
Toplam Finansman Maliyetinin Esas Alınması Yönteminde Formül Nedir?	52
Borç Tutarının Esas Alınması Yöntemine İlişkin Örnek Uygulama-1	52
Formüldeki Oranın Birden Büyük Çıkması Halinde Nasıl Bir İşlem Tesis Edilecek?	54
Formüldeki Oranın Negatif Çıkması Halinde Nasıl Bir İşlem Tesis Edilecek?	54
ÖZ SERMAYE KALEMLERİ	55
Öz Sermaye Kalemleri İçin Düzeltme Yapılacak Mı?.....	55
2023 Sonu DÜZELTİLMİŞ DEĞERLERİ İle Bilançoda Görünecek Öz Sermaye Kalemleri Hangileridir?	56
2023 Sonu DÜZELTİLMEMİŞ DEĞERLERİ İle Bilançoda Görünecek Öz Sermaye Kalemleri Hangileridir?	57
Varlık Barışı Fonu İçin Ayrımı Nasıl Yapacağız?	58
2023 Sonu BİLANÇODA GÖSTERİLMEYEREK YOK EDİLECEK Öz Sermaye Kalemleri Hangileridir?	58
2023 Yılı Öncesi Geçmiş Yıl Karları Yahut Zararları İle 2023 Yılı Dönem Net Karı Veya Zararı İçin Nasıl İşlem Yapılacak?	59
Peki 2023 Yılı Enflasyon Düzeltmesinden Kaynaklanan (Düzeltme Sonrası Tespit Edilen) Kar/Zarar Farkları Ne Olacak?	60

2023 Yılı Enflasyon Düzeltmesinden Kaynaklanan (Düzeltme Sonrası Tespit Edilen) Geçmiş Yıl Karının İşletmeden Çekilmesi Halinde Ne Olacak?	60
2023 Yılı Enflasyon Düzeltmesinden Kaynaklanan (Düzeltme Sonrası Tespit Edilen) Geçmiş Yıl Karının Sermayeye Eklenmesi Halinde Ne Olacak?	61
2023 Yılı Enflasyon Düzeltmesinden Kaynaklanan (Düzeltme Sonrası Tespit Edilen) Geçmiş Yıl Karının İlerleyen Dönemlerde Kar Dağıtımına Konu Edilmesi Halinde Ne Olacak?	61
Peki 2023 Yılı Enflasyon Düzeltmesi Neticesinde (Düzeltme Sonrası Tespit Edilen) ZARAR ortaya Çıkarırsa Ne Olacak?.....	62
Geçmiş Yıllara Ait Ve Beyannamelerde Gösterilen MALİ ZARARLAR da Yok Edilecek Mi?	62
Peki 2023 Yılı Enflasyon Düzeltmesinden Kaynaklanan (Düzeltme Sonrası Tespit Edilen) Kar/Zarar Farkları Vergilendirilecek Mi?.....	63
Enflasyon Düzeltmesi İşlemi Öncesi SERMAYEYE EKLENEN kıymetler için Durum Ne Olacak?.....	64
Yedek Akçelerin Düzeltme Mevzuundaki Yeri Nedir?	66
2023 Yılı Düzeltmesi Sonrası Ortaya Çıkan Ve Yeni Bilançoda Görünecek Olan ÖZKAYNAK Kalemlerine Ait Enflasyon Fark Hesaplarının Durumu Ne Olacak?	67
Enflasyon Düzeltmesinde Öz Sermaye Kalmelerine İlişkin Nihai Tablo ..	68

DÜZELTMEME ESAS TARİHLERİN BELİRLENMESİ..... 69

Parasal Olmayan Kıymetler İçin Düzeltme Katsayıları Belirlenirken Öncelikle Ne Yapılmalıdır?.....	69
Yıllara Sâri İnşaat Ve Onarma İşlerine İlişkin Özellikli Husus Nedir?	71
Mal Ve Hizmet Temininden Yahut Hakediş Vb. İşlemlerden Önce Avans Verilmesi veya Alınması Halinde Ne Yapılmalıdır?.....	72
Devir yahut Birleşme Yoluyla Edinilen Kıymetler İçin Düzeltmeye Esas Tarih Ne Olacak?.....	73
Şahıs İşletmelerinde Sermaye Hesabının Düzeltmeye Esas Tarihi Ne Olacak?	74
Kıymetimin Aktife Giriş Yılı Belli Değil Ne Yapacağım?	74
Şirketimizin Kuruluş Yılı 2005 Yılından Önce İse Ne Yapacağım?	74
Kıymetimin Aktife Giriş Yılı Belli Lakin Ayı Belli Değil Ne Yapacağım ? ..	75
Yeniden Değerleme Yapılan Kıymetler İçin Düzeltmeye Esas Tarihi Belirlenirken Nasıl İşlem Tesis Edilmesi gerekmektedir?.....	75

DÜZELTME KATSAYILARI..... 77

Düzeltilme Katsayıları Belirlenirken Hangi Veriler Baz Alınacaktır?	77
Düzeltilme Katsayıları Belirlenirken Kullanılacak Formül Nedir?	78
Formül İle Ortaya Çıkan Rakamın Virgülden Sonra Kaç Hane Dikkate Alınmalıdır?	79
Düzeltilme Katsayısı Birden Küçük Olması Halinde Nasıl Bir İşlem Tesis Edilecektir?	79
Düzeltilme Katsayısı Belirlenirken Kıymetimizin Edinim Tarihi 2005 Yılından Önce İse Düzeltilmeye Esas Tarih Olarak Ne Baz Alınacak?	79

STOKLAR İÇİN TOPLULAŞTIRILMIŞ YÖNTEMLER..... 81

Toplulaştırılmış Yöntemlerle Katsayı Belirleme Olanığı Hangi Kıymetler İçin Geçerlidir?	82
Bu Yöntemi Uygulamak Zorunda Mıyız?	82
Toplulaştırılmış Yöntemler Yerine Gerçek Yöntem Uygulamasında Detaya İnmeli Mıyız?	82
Her Bir Detay Stok Grubuna Dair Farklı Toplulaştırılmış Yöntemleri Uygulayabilir Mıyız?	82
Toplulaştırılmış Yöntemler Nelerdir?	83
Toplulaştırılmış Yöntemlerden İstedığımızı Kullanabilir Mıyız?	83
Toplulaştırılmış Yöntemleri Kullanmamız Halinde Her Bir Stok İçin Ayrı Ayrı Düzeltilmeye Esas Tarihi Belirlemeye Mecbur Mıyız?	83
Basit Ortalama Yönteminde Düzeltilme Katsayısı Nasıl Belirlenecek?	84
Basit Ortalama Yönteminde Düzeltilmeye Esas Tutar Nasıl Belirlenecek?	85
Stok Devir Hızı Yönteminde Düzeltilme Katsayısı Nasıl Belirlenecek?	86
Stok Devir Hızı Nasıl Hesaplanır?	86
Ortalama Stokta Kalma Süresi Nasıl Hesaplanır?	87
Stok Devir Hızı Yöntemine İlişkin Örnek Uygulama	87
Stok Devir Hızı Yönteminde Düzeltilme Sonrası Bulunan Tutar Orantısız Olursa Ne Yapılmalıdır?	89

MUHASEBE SİSTEMİ VE KAYITLARI..... 90

Enflasyon Fark Hesapları Nasıl Kullanılacak?	91
Enflasyon fark hesapları, parasal olmayan kıymetlerin düzeltilme işlemi sonrası değeri ile düzeltilme öncesi değeri arasındaki farklarının kaydedildiği tali hesaplardır.	91
Örnek Enflasyon Fark Hesaplarının Kullanımı?	91
Ödenmiş Sermaye Tutarı İçin Kullanılacak Enflasyon Fark Hesapları? ..	92
Enflasyon Düzeltilme Hesabı Nasıl Kullanılacak?	92
Sıfırlanacak Özsermaye Kalemleri Nasıl İşleme Tabi Tutulacak?	93

Enflasyon Düzeltme Hesabının Bakiyesi Hangi Hesaba Aktarılacak?.....	94
2023 Yılı Düzeltmesi Sonrası Ortaya Çıkan Geçmiş Yıl Karı/Zararı Hesaplarının Durumu Ne Olacak?	95
2023 Yılı Düzeltmesi Sonrası Ortaya Çıkan Ve Yeni Bilançoda Görünecek Olan PASİF Kalemlere Ait Enflasyon Fark Hesaplarının Durumu Ne Olacak?	96
2023 Yılı Düzeltmesi Sonrası Ortaya Çıkan Ve Yeni Bilançoda Görünecek Olan ÖZKAYNAK Kalemlerine Ait Enflasyon Fark Hesaplarının Durumu Ne Olacak?	96
Örnek Uygulama.....	97
Yıllara Sâri İnşaat Ve Onarma İşlerine İlişkin Özellikli Husus Nedir?	99
Yıllara Sâri İnşaat Ve Onarma İşlerine İlişkin Muhasebe Kayıtları Hangi Hesaba Yapılacaktır?	100
YYİO İşleri İle İlgili Olan Diğer Hesapların Durumu Ne Olacak?.....	100
YYİO İşleri İle İlgili Olan İlk Madde Malzeme/Yarı Mamul/Mamul/Diğer Stokların Durumu Ne Olacak?.....	101
697 - Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı Alacak Yahut Borç Kalanı Verirse Ne Yapılacak?	101
YYİO İşlerine İlişkin 2023 Düzeltme Farkları Vergilendirilecek Mi?	103
YYİO İşlerine İlişkin Reel Olmayan Finansman Maliyeti (ROFM) Ayırıştırması Yapılacak Mı?	103
Yabancı Para Cinsinden YYİO İşlerine İlişkin Düzeltme Yapılacak Mı?	103

DiĞER ÖNEMLİ HUSUSLAR 104

2023 Yılına İlişkin Yapılacak Enflasyon Düzeltmesi Hangi Tarihe kaydedilecektir?.....	104
Tasfiye Halinde ki Firmalar İçin Enflasyon Düzeltmesi Yapılacak Mı? ..	104
İş Bırakan Firmalar İçin Enflasyon Düzeltmesi Yapılacak Mı?.....	105
Devir veya Birleşme Durumlarında Enflasyon Düzeltmesi Yapılacak Mı?	105
Nev'i Değişikliği Durumlarında Enflasyon Düzeltmesi Yapılacak Mı?....	106
2024 Yılına Başlangıç Değerleri Hangi Bilançoya Göre Tespit Edilecek?	106
2024 Yılına İlişkin Düzeltme İşlemleri Hangi Bilanço Üzerinden Gerçekleştirilecek?.....	106
2024 Yılına İlişkin Amortismanlar Hangi Değer Üzerinden Gerçekleştirilecek?	107
İşletme Hesabı ile Serbest Meslek Kazancı Defteri Tutanlar 2024 Yılına İlişkin Amortismanlarını Hangi Değer Üzerinden Gerçekleştirilecek?	107

Enflasyon Düzeltmesine Tabi Tutulmuş Bilançoda Yer Alan Parasal Olmayan Kalemlerin Daha Sonra Elden Çıkarılması Durumunda Kar Çıkacak Mı?.....	107
Enflasyon Düzeltme İşleminin Yapılmamasının Müeyyidesi Nedir?	108

ÖRNEK UYGULAMA (1).....109

Stoklar Grubu	113
Öz Sermaye Kalemleri.....	119
Maddi Duran Varlıklar	125
Haklar	141
Avanslar.....	142
Gelecek Aylara Yahut Yıllara Ait Gelirler.....	143
Enflasyon Fark Hesapları	145
Enflasyon Düzeltme Hesabının Nihai Görünümü.....	147
Düzeltilmiş Bilanço	148

ÖRNEK UYGULAMA (2).....150

Stoklar Grubu	153
Öz Sermaye Kalemleri.....	155
YYİÖ Maliyetleri.....	159
Taşeronlara Verilen Avanslar	161
Alınan Sipariş Avansları	162
YYİÖ Hakedişleri	164
Enflasyon Fark Hesapları	167
Enflasyon Düzeltme Hesabının Nihai Görünümü.....	168
Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabının Nihai Görünümü	169
Düzeltilmiş Bilanço	171

1

BAŞLARKEN

Not: Bu kitapçık, 31.12.2023 tarihi itibariyle uygulanması gereken Enflasyon Düzeltmesine ilişkin hükümleri, yorumları ve örnek uygulamaları içermektedir.

90'lı yıllarda fiyatlar genel seviyesinde meydana gelen sürekli artışlar nedeniyle, şirketlerin mali tablolarının ait olduğu tarihteki satın alma gücünü tam olarak yansıtmaması nedeniyle, 18 yıl önce yasalaşan 5024 sayılı kanun ile “yeniden değerlendirme oranı” uygulamaları yürürlükten kaldırılmış, yerine kamuoyunda kısaca “enflasyon muhasebesi” olarak bilinen “Enflasyon düzeltmesi” müessesesi ihdas edilmiştir.

Mali tabloların uzun yıllar süren yüksek enflasyonun etkisinden arındırılması ve böylece vergileme üzerindeki enflasyondan kaynaklanan olumsuzlukların giderilmesini teminen, 17/12/2003 tarihli ve 5024 sayılı Vergi Usul Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile; 213 sayılı Vergi Usul Kanununun **mükerrer 298 inci maddesinin değiştirilerek yeniden düzenlenmesi ve aynı Kanuna geçici 25 inci maddenin eklenmesiyle enflasyon düzeltmesi müessesesi/uygulaması 30/12/2003 tarihinden itibaren vergi sistemimizdeki yerini almıştır.**

Enflasyon düzeltmesi ile ilgili 5024 sayılı Kanunla ikili yaklaşım benimsenmiş ve **31.12.2003 tarihli mali tabloların düzeltilmesiyle** ilgili VUK'da **geçici 25. Maddesi düzenlenmiş** ve buna bağlı 328 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği yayımlanmıştır. Ayrıca 5024 sayılı Kanunla **süreklilik arz eden ve düzeltme işlemine ilişkin** ana esasların belirlendiği hükümler VUK'nun mükerrer 298/A. Maddesinde düzenlemeye gidilmiş ve yine bağlı olarak 338 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği yayımlanmış ve Tekdüzen Hesap Planına yeni hesaplar eklenmesine ilişkin 12 Sıra No.lu MSUGT yayımlanmıştır. Ayrıca söz konusu maddelerin uygulamasına ilişkin olarak 333, 337, 345 ve 348 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde de düzenlemeler ve açıklamalar yapılmıştır.

2004 yılını takip eden ilk geçici vergi dönemi olan Mart/2005 sonunda enflasyon düzeltmesine ilişkin şartların oluşmaması nedeniyle (Son 12 aydaki Yİ-ÜFE artış oranı yüzde 10'u ve son 36 aydaki Yİ-ÜFE oranı yüzde 100'ü) bu uygulama, **teknik imkansızlık nedeniyle** rafa kaldırılmıştır.

Ancak daha sonra, şirketlerin bilançolarında yer alan taşınmazların gerçek değerinden çok uzak görüntü sergilemesi, zaman içinde rayiç bedellerini yansıtmaması nedeniyle, 7144 Sayılı kanunun 5. maddesiyle **25.05.2018 tarihinden itibaren geçici 31. madde yani "Vergili - Geçici Yeniden Değerleme" uygulaması** getirilmiştir. Adından da anlaşılacağı üzere **geçici bir uygulama** olan bu müessese, %2 vergi ödemek suretiyle mükelleflerin kullanımına sunulmuş ve ortadan kalkmıştır. Lakin **7326 sayılı Af Kanununun 11. maddesiyle**, geçici 31. Madde **%2 vergili "Vergili - Geçici Yeniden Değerleme" uygulaması yeniden aktif** hale getirilmiş olup bu uygulama da geçici süre uygulandıktan sonra miyadını doldurmuştur.

Bununla birlikte 7338 sayılı Torba yasa ile **01.01.2022 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere**, VUK'nun Mükerrer 298. Maddesinde düzenlemeye gidilerek hem "Enflasyon Düzeltmesi" hem de **"Vergisiz - Sürekli Yeniden Değerleme" müessesesi**, enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşup oluşmamasına göre mükelleflere opsiyonel kullanım imkanı tanınmıştır.

Ayrıca 7338 sayılı Torba yasa ile **Geçici 32. Maddede, Enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşmadığı dönemlerde**, VUK Mük.298. madde **“Vergisiz – Sürekli Yeniden Değerleme” uygulamasından yararlanmadan önce** yine %2 **“Vergili-Geçici Yeniden Değerleme”** müessesesi getirilmiştir.

Yukarıda yer verilen yeniden değerlendirme müesseseleri ile birlikte 2021 yılına gelene kadar ortaya çıkmayan enflasyon düzeltmesi şartları, 2021 yılının sonunda kendini göstermiş ve enson 2004 yılında uygulanan müessesenin şartları oluşmuştur. Ancak VUK’da **yapılan bir düzenleme ile (Geçici 33. Madde), her ne kadar enflasyon şartları oluşmuş olsa dahi 2021 ve 2022 yılları ile 2023 yılının ilk 9 aylık döneminde oluşmamış gibi kabul edilmesi** esas alınmıştır. Ayrıca bu düzenleme içinde, 2021 ve 2022 yılları ile 2023 yılının ilk 9 aylık döneminde enflasyon şartlarının oluşmadığı kabul edileceği için, **aktif varlığını sürdüren Geçici 32. Madde “Vergili – Geçici Yeniden Değerleme” ve Mük. 298/Ç maddesi “Vergisiz – Sürekli Yeniden Değerleme” müesseseleri aktif şekilde kullanılabilmiştir.**

Yukarıda da bahsedildiği üzere **Geçici 33. Madde ile**; 2021 ve 2022 yılları ile 2023 yılının ilk 9 aylık döneminde oluşmamış gibi kabul edilen **enflasyon düzeltmesi şartları, her ne olursa olsun, yani şartlar oluşmasa dahi 31.12.2023 tarihinde oluşmuş gibi kabul edilmesi (ki zaten şartlar oluştu) ve nihayetinde mükelleflerce bu tarihte bilançolarını enflasyon düzeltmesine tabi tutulması** istenilmiştir.

Nihayetinde **31.12.2023 tarihli bilançoların düzeltilebilmesi ve devamında (1/2024 Geçici dönemi dahil) enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşumu halinde yapılması gerekenlerle ilgili** Hazine ve Maliye Bakanlığınca **555 No.lu VUK Genel Tebliği** yayımlanarak, uygulamaya dair usul ve esaslar belirlenmiştir.

KULLANIMDA OLAN ENFLASYON DÜZELTMESİ VE YENİDEN DEĞERLEME MÜESSESELERİ ÖZETİ

KANUN MADDESİ	UYGULAMA		HANGİ KIYMETLER İÇİN	KULLANIM İMKANI
VUK Geçici 32	Vergili - Geçici Yeniden Değerleme	İhtiyari	ATİK ve Arsa - Araziler	Bir altta yer alan Vergisiz - Sürekli Yeniden Değerleme uygulamasından yararlanmadan önce ve enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşmadığı dönemlerde kullanılmak üzere.
VUK Mük.298/Ç	Vergisiz - Sürekli Yeniden Değerleme	İhtiyari	ATİK'ler	Enflasyon düzeltmesi yapma şartlarının gerçekleşmediği hesap dönemlerinin sonu itibarıyla kullanılmak üzere. (Enson 1-9/2023 Geçici Vergi Dönemi İtibarıyla Kullanılabilir)
VUK Geçici 33	Enflasyon Düzeltmesi	Zorunlu	Parasal Olmayan Tüm Kıymetler	31.12.2023 Tarihli Bilançoların düzeltilmesi için düzenlendi.
VUK Mük.298/A	Enflasyon Düzeltmesi	Zorunlu	Parasal Olmayan Tüm Kıymetler	01.01.2024 tarihinden itibaren son 12 aydaki Yİ-ÜFE artış oranı yüzde 10'u ve son 36 aydaki Yİ-ÜFE oranı yüzde 100'ü aşması halinde uygulanacak.

2

ENFLASYON DÜZELTMESİNİN MAHİYETİ, ŞARTLARI, İLGİLİLER VE GENEL BİLGİLER

Enflasyon Düzeltmesi Nedir?

Genel anlamda enflasyon düzeltmesi, paranın satın alma gücündeki değişimler nedeniyle gerçek durumu ifade edemeyen mali tabloların, gerçek durumu ifade eder hale gelmelerini sağlamak üzere düzeltme işlemine tabi tutulmasıdır.

Ayrıca enflasyon düzeltmesine ilişkin genel hükümlerin yer aldığı VUK 298/A maddesinde enflasyon düzeltmesi, "**mali tablonun ait olduğu tarihteki satın alma gücü cinsinden hesaplanması**" şeklinde tanımlanmıştır. Buna göre enflasyon düzeltmesi, mali tablolarda yer alan **parasal olmayan kıymetlerin Türk Lirası değerlerinin, tablonun ait olduğu tarihteki değerine yükseltilmesi**nden ibaret bir işlemdir.

Enflasyon Düzeltmesi Yapmak Zorunlu Mudur?

Evet. Şartların oluştuğu kabul edilen **31.12.2023 tarihli bilançonun ve ilerleyen dönemlerde şartların oluşması halinde diğer bilançoların, enflasyon düzeltmesi yapılması zorunluluk olup**, bu husus mükellefin ihtiyarına bırakılmamıştır.

Enflasyon Düzeltmesi Yapmanın Şartları Nelerdir?

Fiyat endeksindeki (Yİ-ÜFE) artışın;

→ **İçinde bulunulan dönem dâhil son üç hesap döneminde %100'den** ve

→ **İçinde bulunulan hesap döneminde %10'dan,**

fazla olması halinde mali tablolarını enflasyon düzeltmesine tabi tutulması gerekmektedir.

Enflasyon Düzeltmesi Yapmanın Şartları Nasıl Kaybedilir?

Enflasyon düzeltmesine **başlanılan bir hesap döneminden sonra**, söz konusu **şartlardan sadece birinin gerçekleşmemesi** halinde de enflasyon düzeltmesi **yapma yükümlülüğü devam edecektir.**

Enflasyon düzeltmesi, **her iki şartın aynı anda birlikte gerçekleşmemesi** halinde ise **sona erecektir.**

Hangi Tablolar Enflasyon Düzetmesine Tabi Tutulacak?

Enflasyon düzeltmesi yapmak zorunda olan mükelleflerce, mali tablolardan **sadece bilançonun** enflasyon düzeltmesine tabi tutulması uygun görülmüştür.

Takvim Yılı Esasına Göre Vergilendirilen Mükellefler Hangi Tarihteki Bilançolarını Düzeltmeye Tabi Tutacak?

Takvim yılı esasına göre vergilendirilen mükelleflerce (01.01.20...-31.12.20...) düzeltilmesi gereken bilanço, **31.12.2023 tarihli bilançodur.** (Not: **Esasen şartlar 2021 yıl sonu itibarıyla sağlanmasına rağmen, düzeltme işlemi 31.12.2023 tarihine ertelenmiştir.**)

1.1.2024 tarihinden sonrasına isabet eden geçici vergi dönemlerinde ise; **enflasyon düzeltmesi şartların oluşması halinde** düzeltme yapılacaktır.

Özel Hesap Dönemine Tabi Olan Mükellefler Hangi Tarihteki Bilançolarını Düzeltmeye Tabi Tutacak?

Özel hesap dönemine tabi olan mükelleflerce düzeltilmesi gereken ilk bilanço; **2024 yılı içinde biten hesap dönemine dair bilançodur.** **Bu bilanço takvim yılı esasına göre vergilendirilen mükellefler için geçerli olan 31.12.2023 tarihli dönem sonuna işaret etmektedir.**

Örneğin; KLM LTD ŞTİ firması 01.06.20... - 31.05.20... özel hesap dönemine gire vergilendirilmektedir. Dolayısıyla bu mükellef tarafından, 01.06.2023 tarihinde başlayıp, 31.05.2024 tarihinde biten dönemi için düzenlenecek bilanço, enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.

Özel hesap dönemi tayin edilen mükellefler, 2024 ve izleyen dönemlerde kullandıkları özel hesap dönemine ait geçici vergi dönemleri itibarıyla enflasyon düzeltme şartlarının gerçekleşip gerçekleşmediğine bakarak enflasyon düzeltmesi yapip yapmayacaklarına karar vereceklerdir.

Geçici Vergi Dönemleri İtibariyle Düzeltme Yapılacak Mı?

2023 takvim yılının geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapılmayacaktır. Çünkü, VUK Geçici 33. Madde hükmü ile bu dönemlerde enflasyon şartları oluşsa dahi, oluşmamış gibi kabul edilerek herhangi bir işlem yapılmaması istenmiştir.

Ancak, **2024 yılının ilk geçici vergi döneminde şartların var olması halinde enflasyon düzeltmesi yapılacaktır.**

Geçici Vergi Dönemleri İtibariyle Enflasyon Düzeltmesi Şartlarının Sağlanıp Sağlanmadığı Nasıl Anlaşılacak?

Geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi şartlarının sağlanıp sağlanmadığını gösteren oranların **(İçinde bulunulan dönem dâhil son üç hesap döneminde %100'den ve içinde bulunulan hesap döneminde %10'dan fazla olması)** tespitinde;

→ Son üç hesap dönemi yerine üçer aylık dönemlerin son ayı dâhil önceki otuz altı ay ve

→ İçinde bulunulan hesap dönemi yerine son on iki ay,

dikkate alınacaktır.

Geçici Vergi Dönemlerinden Birinde Enflasyon Düzeltmesi Yapılabildiği Halinde Tüm Dönem İçin Düzeltme Yapılması Gerekir Mi?

Evet. Bir hesap dönemi içindeki geçici vergi dönemlerinin herhangi birinde düzeltme yapılması halinde takip eden geçici vergi dönemlerinde ve içinde bulunulan hesap dönemi sonunda da düzeltme yapılacaktır.

Örneğin: 1/2024 dönemi geçici vergi için şartların oluşması halinde bu döneme enflasyon düzeltmesi yapılması gerekmele beraber, şartlar oluşmasa dahi 2 ve 3. Geçici vergi dönemleri ile birlikte dönem sonu (31.12.2024) için düzenlenecek bilanço içinde düzeltilmesi gerekecektir.

Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Olanlar Kimlerdir?

Enflasyon düzeltmesi, kollektif, adî komandit ve adî şirketler dâhil kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri tarafından yapılır.

İş Ortaklıkları Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?

Evet. Kurumlar vergisi mükellefi olan iş ortakları da bilançolarını enflasyon düzeltmesine tabi tutacaklardır.

İşletme Hesabı Esasına Göre Vergilendirilenler Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?

Hayır. Kazançlarını işletme hesabı esasına (zirai işletme hesabı dâhil) göre tespit eden mükellefler enflasyon düzeltmesi yapamazlar.

Ancak, **amortismanına tâbi iktisadi kıymetlerini, düzeltilmiş tutarları üzerinden amortismanına tâbi tutabilirler.**

Serbest Meslek Erbabları Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?

Hayır. Serbest meslek kazanç defteri tutan serbest meslek erbabı mükellefler enflasyon düzeltmesi yapamazlar.

Ancak, **amortismanına tâbi iktisadi kıymetlerini, düzeltilmiş tutarları üzerinden amortismanına tâbi tutabilirler.**

İDT ve KİK'ler Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?

İktisadi devlet/kamu teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları ile bunların bünyesindeki işletmeler ve imtiyazlı işletmelerin;

- 1- **Bilanço esasına göre defter tutuyor olmaları ve**

2- Kurumlar vergisi yönünden mükellefiyetlerinin bulunuyor olması durumunda

enflasyon düzeltmesi yapmaları zorunludur.

Dernek ve Vakıflara Bağlı İktisadi İşletmeler De Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?

Evet. Kurumlar vergisi mükellefi olan ve bilanço usulüne göre vergilendirilen, dernek ve vakıflara bağlı iktisadi işletmeler de bilançolarını enflasyon düzeltmesine tabi tutacaklardır.

Yeni İşe Başlayan Mükellefler Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?

Yeni işe başlayan mükelleflerin enflasyon düzeltmesine tabi olup olmadıkları da genel esaslara göre belirlenir. Bu mükelleflerde enflasyon düzeltmesi hükümlerinin uygulanmasında işe başlanılan tarihin bir önemi bulunmamaktadır.

1/1/2024 tarihinden sonraki dönemlerde enflasyon düzeltmesi yapma zorunluluğu bakımından, son üç ve son bir hesap dönemi, bu mükelleflerin işe başladıkları tarihten önceki dönemleri kapsıyor olsa dahi şartların gerçekleşip gerçekleşmediğinin hesabında dikkate alınır.

Bilanço Esasına Göre Defter Tutmayan Gelir Veya Kurumlar Vergisi Mükellefleri Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?

Hayır. **Bilanço esasına göre defter tutmayan** gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri, **enflasyon düzeltmesi yapamayacaklardır.**

01.01.2024 Tarihinden Sonra Bilanço Usulüne Gececek Olanlar Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?

31/12/2023 tarihi itibarıyla faal olup, 2024 takvim yılı veya sonrasında ilk defa bilanço esasına geçen mükellefler ilk düzeltme işlemlerini **bilanço esasına geçtikleri tarih itibarıyla enflasyon düzeltmesi şartlarının var olması halinde yapabileceklerdir. Yani 31.12.2023 tarihi itibarıyla Geçici 33. Maddeye göre yapılması gereken enflasyon düzeltmesi uygulamasından faydalanamayacaklar.**

01.01.2024 Tarihinden Sonra İşletme Hesabı Usulüne Gececek Olanlar Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?

31/12/2023 tarihi itibarıyla bilanço esasında defter tutmakta iken 1/1/2024 tarihi itibarıyla işletme hesabı esasında defter tutmaya başlayan mükellefler **31/12/2023 tarihi itibarıyla enflasyon düzeltmesi yapmak için gereken şartları taşıdığından, 31/12/2023 tarihli bilançoyu düzelterek 1/1/2024 tarihi itibarıyla işletme hesabı kayıtlarını ve envanterini düzeltilmiş bilançodaki değerlere dayandırmak zorundadır.** Ancak 1.1.2024 tarihinden sonra şartlar oluşsa dahi, ilerleyen dönemlerde düzeltme yapamayacaklardır.

Kazançları Gelir Veya Kurumlar Vergisinden İSTİSNA Olanlar Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?

Evet. Gelir/kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmakla birlikte kazançları gelir veya kurumlar vergisinden istisna olan, bilanço esasına göre defter tutan mükellefler de enflasyon düzeltmesi hükümlerine göre düzeltme yapmak zorundadırlar.

Serbest Bölgede Yahut Teknoparklarda Faaliyet Gösteren Mükellefler De Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?

Evet. Gelir/kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmakla birlikte kazançları gelir veya kurumlar vergisinden istisna olan, bilanço esasına göre defter tutan mükellefler de enflasyon düzeltmesi hükümlerine göre düzeltme yapmak zorundadırlar.

Kazançları Kurumlar Vergisinden MUAF Olanlar Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?

Kazançları kurumlar vergisinden muaf olan ve bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin enflasyon düzeltmesi yapmaları **zorunlu değildir**. Bu husus **ihiyari olarak mükelleflere bırakılmıştır**.

Kazançları Kurumlar Vergisinden MUAF Olan Kooperatifler Enflasyon Düzeltmesi Yapacak Mı?

Kooperatifler, kazanç yönünden kurumlar vergisinden muaf tutulmuşlardır. Muafiyetin kalkması halinde vergileme yine kooperatif üzerinden değil, kooperatife bağlı iktisadi işletmeler üzerinden yapılmaktadır. Dolayısıyla kazançları kurumlar vergisinden muaf olan ve bilanço esasına göre defter tutan kooperatiflerin enflasyon düzeltmesi yapmaları **zorunlu değildir**. Bu husus **ihtiyari olarak mükelleflere bırakılmıştır**.

Kayıtlarını Türk Para Birimi Dışında Tutanlar İçin Durum Nedir?

- 1- Kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilen mükelleflerle,
- 2- Kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilen, ancak Türk para birimiyle kayıt yapmaya dönen mükelleflerden, Türk para birimiyle kayıt yapmaya başlanılan hesap döneminden itibaren üç hesap dönemi geçmemiş olanlar,

enflasyon düzeltmesi yapamazlar.

3

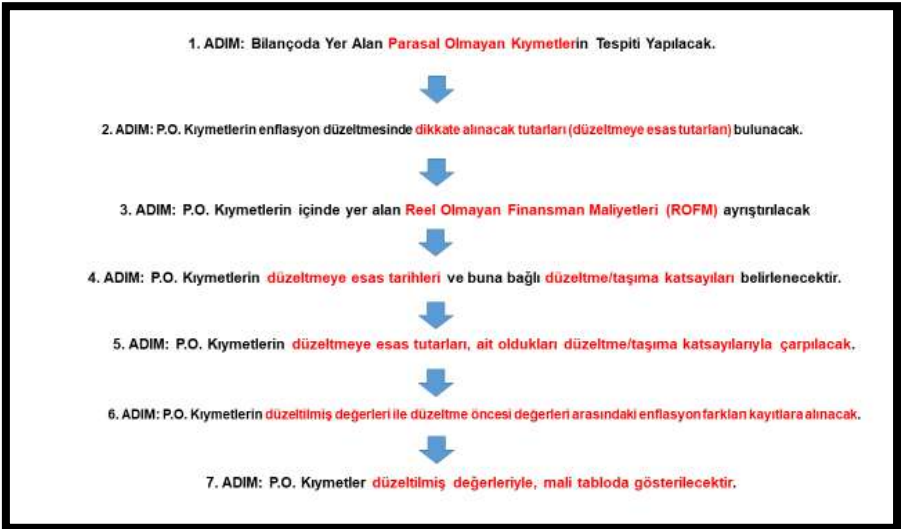
ENFLASYON DÜZELTMESİ İŞLEM ADIMLARI VE GİRİŞ

Enflasyon Düzeltmesinde İŞLEM ADIMLARI Nelerdir?

Enflasyon düzeltmesinde mükellefler aşağıdaki işlemleri/adımları sırasıyla yerine getireceklerdir.

- 1- Mali tabloda yer alan kıymetlerden hangilerinin **parasal olmayan kıymet** olduğu tespit edilecektir.
- 2- Tespit edilmiş parasal olmayan kıymetlerin **enflasyon düzeltmesinde dikkate alınacak tutarları (düzeltmeye esas tutarları) bulunacak**tır.
- 3- Parasal olmayan kıymetlerin içinde yer alan **Reel Olmayan Finansman Maliyetleri (ROFM) ayrıştırılacak**tır.

- 4- Tespit edilmiş parasal olmayan kıymetlerin enflasyon düzeltmesinde düzeltilmeye esas tarihleri ve buna bağlı düzeltme/taşımaya katsayıları belirlenecektir.
- 5- Tespit edilmiş düzeltilmeye esas tutarlar ait oldukları düzeltme/taşımaya katsayılarıyla çarpılacak düzeltilmiş tutarları hesaplanacaktır.
- 6- Parasal olmayan kıymetlerin, düzeltilmiş değerler ile düzeltme öncesi değerler arasındaki enflasyon farkları kayıtlara alınacaktır.
- 7- Parasal olmayan kıymetler düzeltilmiş değerleriyle, parasal kıymetler ise düzeltmeye tabi tutulmaksızın mali tabloda gösterilecektir.

Düzeltilme Nasıl Yapılacak?

Düzeltilme, parasal olmayan kıymetlerin enflasyon düzeltmesinde dikkate alınacak tutarlarının DÜZELTME KATSAYILARI ile çarpılması suretiyle gerçekleştirilecektir.

Düzeltilme Katsayısı Belirlenirken Hangi Veriler Dikkate Alınacak?

Mükelleflerce düzeltilme katsayısı belirlenirken Yİ-ÜFE oranları dikkate alınacaktır.

Yİ-ÜFE İle Ne Kastedilmektedir?

Yİ-ÜFE ile Türkiye İstatistik Kurumunca her ay için belirlenen;

→ 2004 yılı Aralık ayı bakımından toptan eşya fiyat endeksi (TEFE) değeri,

→ 1/1/2005 tarihinden itibaren üretici fiyatları endeksi (ÜFE) değerleri,

→ 1/1/2014 tarihinden itibaren yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) değerleri,

Kastedilmektedir.

01.01.2005 ile 31.12.2023 arasında açıklanan Yİ-ÜFE oranları aşağıdaki gibidir:

YIL	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK
2023	2105,17	2138,04	2147,44	2164,94	2179,02	2320,72	2511,75	2659,6	2749,98	2803,29	2882,04	2915,02
2022	1129,03	1210,6	1321,9	1423,27	1548,01	1652,75	1738,21	1780,05	1865,09	2011,13	2026,08	2021,19
2021	583,38	590,52	614,93	641,63	666,79	693,54	710,61	730,28	741,58	780,45	858,43	1022,25
2020	462,42	464,64	468,69	474,69	482,02	485,37	490,33	501,85	515,13	533,44	555,18	568,27

2019	424,86	425,26	431,98	444,85	456,74	457,16	452,63	449,96	450,55	451,31	450,97	454,08
2018	319,6	328,17	333,21	341,88	354,85	365,6	372,06	396,62	439,78	443,78	432,55	422,94
2017	284,99	288,59	291,58	293,79	295,31	295,52	297,65	300,18	300,9	306,04	312,21	316,48
2016	250,67	250,16	251,17	252,47	256,21	257,27	257,81	258,01	258,77	260,94	266,16	274,09
2015	236,61	239,46	241,97	245,42	248,15	248,78	247,99	250,43	254,25	253,74	250,13	249,31
2014	229,1	232,27	233,98	234,18	232,96	233,09	234,79	235,78	237,79	239,97	237,65	235,84
2013	206,91	206,65	208,33	207,27	209,34	212,39	214,5	214,59	216,48	217,97	219,31	221,74
2012	203,1	202,91	203,64	203,81	204,89	201,83	201,2	201,71	203,79	204,15	207,54	207,29
2011	182,75	185,9	188,17	189,32	189,61	189,62	189,57	192,91	195,89	199,03	200,32	202,33
2010	164,94	167,68	170,94	174,96	172,95	172,08	171,81	173,79	174,67	176,78	176,23	178,54
2009	155,16	156,97	157,43	158,45	158,37	159,86	158,74	159,4	160,38	160,84	162,92	163,98
2008	143,8	147,48	152,16	159	162,37	162,9	164,93	161,07	159,63	160,54	160,49	154,8
2007	135,09	136,37	137,7	138,8	139,34	139,19	139,28	140,47	141,9	141,71	142,98	143,19
2006	123,51	123,83	124,14	126,54	130,05	135,28	136,45	135,43	135,11	135,73	135,33	135,16
2005	114,83	114,81	117,25	119,62	119,23	119,64	119,33	121,4	123,4	124,22	121,4	121,14

Düzeltilme İşlemine Tabi Olacak Bilanço Hangi Tarihteki Bilançodur?

Hesap dönemi takvim yılı olanlar 31/12/2023 tarihi itibarıyla düzenleyecekleri bilanço düzeltme işlemine tabi tutacaktır.

Kendisine **özel hesap dönemi** tayin edilen mükellefler için geçici 33 üncü maddeye göre düzeltilecek bilanço, **2024 yılı içinde biten hesap dönemi sonunda düzenleyecekleri bilanço** olacaktır.

Örneğin; Bilanço esasına göre defter tutan (B) işletmesinin hesap dönemi takvim yılı olmayıp **1 Haziran'da başlamakta ve 31 Mayıs'ta sona ermektedir**. Buna göre (B) işletmesi, 213 sayılı Kanununun geçici 33 üncü maddesine göre yapması gereken **düzeltilme işlemini 31/5/2024 tarihli dönem sonu bilançosu üzerinde yapacaktır.**

2023 Yılı Bilançosu Düzeltilerek Mi Düzenlenecek?

Hayır. 2023 hesap dönemi sonuna ait bilanço, **enflasyon düzeltmesine ilişkin hükümler göz önünde bulundurulmaksızın düzenlenecektir.**

2023 Yılı Vergi Matrahı Düzeltilmiş Bilanço Üzerinden Mi Hesaplanacak?

Hayır. 2023 hesap dönemine ait **vergi matrahı, düzeltme öncesi mali tablolara göre tespit edilen kârlar üzerinden** hesaplanacaktır.

2023 Hesap Dönemi Amortisman Giderleri Düzeltilmiş Bilanço Üzerinden Mi Hesaplanacak?

Hayır. 2023 hesap dönemine ait **vergi matrahı, düzeltme öncesi mali tablolara göre tespit edilen kârlar üzerinden** hesaplanacağı için, 2023 hesap dönemi **amortisman gideri de enflasyon düzeltmesi öncesi değerler üzerinden hesaplanacaktır.**

2023 Yılı Düzeltmesi Hangi Aşamada Yapılacak?

Düzeltilme öncesi mali tablolara göre vergi matrahı, hesaplandıktan sonra, enflasyon düzeltmesi aşamasına geçilecek.

Sırasıyla Yapılacak İşlemleri Tekrar Özetler Misiniz?

2023 yılına dair yapılacak enflasyon düzeltmesi işleminin öncesi ve sonrası şu şekilde olacaktır;

- 1- **2023 yılı kesin mizan/bilanço** çıkarılacak,

- 2- Bu mizan/bilanço üzerinden, **2023 yılı gelir ve kurumlar vergisi hesaplanacak ve Dönem Net Karı/zararı** belirlenecek,
- 3- Aynı mizan/bilanço üzerinden **parasal olmayan kıymetler tespit edilecek,**
- 4- Bu kıymetlerin, **“Düzeltmeye Esas Tutarları”** ve **“Düzeltmeye Esas Tarihleri”** belirlenecek,
- 5- Düzeltmeye esas tarihlere bağlı olarak **“Düzeltilme Katsayıları”** tespit edilecek,
- 6- Düzeltilme katsayıları, **“Düzeltilmeye Esas Tutarlar”** ile **çarpılacak,**
- 7- Düzeltilmiş ve düzeltilmemiş değerlere göre oluşan farklara göre, **“Enflasyon Fark Hesapları”** ortaya çıkacak,
- 8- Enflasyon Fark Hesapları karşılıklı olarak **“Enflasyon Düzeltilme Hesabı”** ile çalıştırılacak,
- 9- **Enflasyon Düzeltilme Hesabı”nda oluşan bakiye nihai Geçmiş Yıl Kar yahut Zarar hesabına atılacak,**
- 10- **Kapanış kayıtları düzeltilmiş değerlere göre** yapılacak,
- 11- Parasal olmayan kıymetlerin **düzeltilmiş değerleri,** **01.01.2024 tarihine açılış kaydı** olarak girilecek.

4

PARASAL VE PARASAL OLMAYAN KIYMETLER

2023 yılı bilanço kalemlerinin enflasyon düzeltmesine tabi tutulabilmesi için öncelikler, **Parasal Olmayan Kıymetlerin tespiti** gerekmektedir.

Parasal Kıymet Nedir?

Satın alma gücü ile ulusal para değerindeki değişimler arasındaki ilişki göz önünde bulundurulduğunda parasal kıymetler; **Ulusal para değerindeki değişimler karşısında nominal değerleri aynı kalan, ancak satın alma güçleri fiyat hareketlerine göre ters yönde değişen** kıymetlerdir.

Parasal Kıymetler Niçin Enflasyon Düzeltmesine Tabi Değildir?

Parasal kıymetler (parasal varlıklar ve parasal kaynaklar) enflasyon düzeltmesine tabi tutulmaz. Zira **bilançoda görünen parasal kıymete ait değer, bilanço tarihi itibarıyla o kıymetin satın alma gücünü de göstermektedir.**

Parasal Olmayan Kıymet Nedir?

Satın alma gücü ile ulusal para değerindeki değişimler arasındaki ilişki göz önünde bulundurulduğunda parasal olmayan kıymetler; Parasal kıymetler dışında kalan kıymetler, diğer bir ifade ile **ulusal para değerindeki değişimlere rağmen satın alma güçleri değişmeyen kıymetler.**

Aktif	Pasif
Parasal Varlıklar	Parasal Kaynaklar
Parasal Olmayan Varlıklar	Parasal Olmayan Kaynaklar

Parasal Olmayan Kıymetler Hangileridir?

Enflasyon düzeltilmesine tabi tutulacak parasal olmayan kıymetler aşağıdaki tablodaki gibidir:

Parasal Olmayan Kıymetler (DÜZELTME YAPILACAK KIYMETLER)	
VARLIKLAR	KAYNAKLAR
AKTİF	BORÇLAR
110 Hisse Senetleri	340. Alınan Sipariş Avansları
150 İlk Madde Ve Malzeme	350. Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakedişleri
151 Yarı Mamuller - Üretim	380. Gelecek Aylara Ait Gelirler
152 Mamuller	440. Alınan Sipariş Avansları
153 Ticari Mallar	480. Gelecek Yıllara Ait Gelirler
157 Diğer Stoklar	
158 Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)	
159 Verilen Sipariş Avansları	
170 YYİO İşleri Maliyet	
180 Gelecek Aylara Ait Giderler	ÖZ SERMAYE
240. Bağılı Menkul Kıymetler	500. Sermaye
241. Bağılı Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)	502.Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları
242. İştirakler	503.Sermaye Düzeltmesi Olumsuz Farklar (-)

244. İştirakler Sermaye Payları Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)	520. Hisse Senedi ihraç Primleri
245. Bağlı Ortaklıklar	521. Hisse Senedi iptal Karları
247. Bağlı Ortaklıklar Sermaye Payları Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)	540. Yasal Yedekler
250. Arazi Ve Arsalar	541. Statü Yedekleri
251. Yer Altı Ve Yer Üstü Düzenleri	542. Olağanüstü Yedekler
252. Binalar	549. Özel Fonlar
253. Tesis, Makine Ve Cihazlar	
254. Taşıtlar	
255. Demirbaşlar	
257. Birikmiş Amortismanlar (-)	
258. Yapılmakta Olan Yatırımlar	
259. Verilen Avanslar	
260. Haklar	
261. Şerhiye	
262. Kuruluş Ve Örgütlenme Giderleri	
263. Araştırma Ve Geliştirme Giderleri	
264. Özel Maliyetler	
268. Birikmiş Amortismanlar (-)	
271. Arama Giderleri	
272. Hazırlık Ve Geliştirme Giderleri	
278. Birikmiş Tükenme Payları (-)	
280. Gelecek Yıllara Ait Giderler	
294. Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran Varlıklar	

Parasal Olmayan Kıymetlerin Varlığına İlişkin Tevsik Zorunlu Mudur?

Evet. İktisadi işletmeye dâhil olup düzeltme işlemine konu olan parasal olmayan kıymetlerin, **işletme ile aidiyeti, düzeltmeye esas tarih ve bedelleri**nin tevsiki zorunludur.

Finansal Kiralamaya Konu İktisadi Kıymetler Düzeltmeye Tabi Midir?

Evet. finansal kiralama işlemlerinde, **kiraya verilen iktisadi kıymetlerin, kiracılar tarafından enflasyon düzeltmesine tabi tutulması gerekmektedir.**

Burada dikkat edilmesi gereken husus, **düzeltilme yapılacak unsurun, kiralanan kıymet olduğu**dur. Kiralama sonucu ortaya çıkan **ana para ve faiz borçları düzeltmeye tabi değildir.**

Birikmiş Amortismanlar Hesabı Nasıl Düzeltilecek?

Amortismanına tabi iktisadi kıymetler için **ayrılmış olan birikmiş amortismanlar, parasal olmayan kıymet mahiyetindedir** ve enflasyon düzeltmesine tabi tutulur.

2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesinde, Birikmiş amortismanlar, **ait oldukları kıymetin bilanço tarihindeki değerinde düzeltme sonrasında ortaya çıkan artış oranı** dikkate alınarak düzeltilcektir.

Örneğin; herhangi bir taşıt için **değerleme sonrası yeni değer ile eski değer arasındaki artış oranı 2,5 kat** ise; bu **taşıttın amortismanı için de aynı oran (2,5 kat) kullanılarak** düzeltme yapılacaktır.

Daha Önceki Yıllarda Ayrılmayan Amortisman Tutarları Nasıl Dikkate Alınacak?

ATİK'ler için enflasyon düzeltmesi yapılırken, **daha önceki yıllarda ayrılmamış olan amortisman tutarları, ayrılmış gibi kabul**

edilmeyecek ve bu **ayrılmayan tutarlar enflasyon düzeltmesinde dikkate alınmayacaktır.** Örneğin; 2023 yılı sonu itibariyle ayrılması gereken ancak ayrılmayan amortisman tutarı 500.000,00-TL iken, 100.000,00-TL olarak ayrılmış ise; düzeltme yapılması sırasında 100.000,00-TL üzerinden düzeltme yapılması gerekmektedir.

Ayrıca **ayrılmayan bu tutarlar, enflasyon düzeltmesi sonrasında da gider olarak dikkate alınamayacaktır.**

Faydalı Ömrünü Tamamlamış ve Tamamen Yok Edilen ATİK'ler İçin Birikmiş Amortismanlar Hesabı Düzeltilecek Mi?

2023 Yılı Bilançosunda amortismanına tabi olup **faydalı ömür süresini tamamlayan ve dolayısıyla tamamen yok edilmiş olan iktisadi kıymetlerin ve birikmiş amortismanlarının enflasyon düzeltmesine tabi tutulması İHTİYARİDİR.**

İZ Bedeliyle Takip Edilen ATİK'ler İçin Enflasyon Düzeltmesi Yapılacak Mı?

2023 Dönem Sonu itibariyle bilançoda **"İZ Bedeli" ile (1-TL) takip edilmeye devam edilen** amortismanına tabi iktisadi kıymetler için **enflasyon düzeltmesi yapılması mükellefler için İHTİYARİDİR.**

2023 Yılına Dair Amortisman Gideri Hangi Bilanço Üzerinden Hesaplanacak?

2023 Yılına dair enflasyon düzeltmesi işlemi yapılmadan önce mükelleflerce 2023 yılı amortisman tutarları, düzeltme öncesi bilançolara göre hesaplanıp gider yazılacak ve nihayetinde dönem net karına ve düzeltilebilir bilançoya ulaşılacaktır.

Düzeltilmiş bilanço üzerinde yer alan ATİK'lerden faydalı ömrünü tamamlamayanlara dair amortisman hesabı ve dolayısıyla giderleştirme en erken 01/2024 geçici döneminde yapılabilecektir.

Yapılmakta Olan Yatırımlar İle İlgili Özel Bir İşlem Var Mı?

Evet. Yapılmakta olan yatırımlar hesabı, yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak olan, her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerle ilgili harcamaların yapıldığı hesaptır.

2023 Yılı sonu bilançoda hala 258 – Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabında görünen tutarın enflasyon düzeltmesi; geçmiş her kesinleşmiş harcama tutarının (faturalandırılan) ayrı ayrı düzeltilmesi şeklinde yapılacaktır.

Örneğin; 258 No.lu hesapta toplam harcama tutarının 10.000.000,00-TL olduğunu varsayalım. Bu harcamanın 5.000.000,00-TL'lik kısmı 11/02/2022 tarihinde, 3.000.000,00-TL'lik kısmı 14/11/2022 tarihinde ve 2.000.000,00-TL'lik kısmı 29/05/2023 tarihinde yapılmış olsun. Her bir kesinleşen 3 parça harcamanın, yapıldığı ay baz alınarak 31.12.2023 tarihi itibarıyla düzeltmesi yapılacaktır. Buna göre düzeltmeye esas tutarlar ve düzeltmeye esas tarihler aşağıdaki gibi olacaktır:

258 - Yapılmakta Olan Yatırımlar			
Düzeltmeye Esas Tutar	Düzeltmeye Esas Tarih	Baz Alınacak Yİ-ÜFE Dönemi	Baz Alınacak Yİ-ÜFE Oranı
5.000.000,00	11.02.2022	Şubat 22	1210,6
3.000.000,00	14.11.2022	Kasım 22	2026,08
2.000.000,00	29.05.2023	Mayıs 23	2179,02

2023 Yılı Sonu İtibariyle İlgili Duran Varlığa Aktarılmış Yapılmakta Olan Yatırımlar İle İlgili Özel Bir İşlem Var Mı?

Evet. 2023 hesap dönemi sonu itibariyle **bilançoda yer almayan**, ilgili **aktif hesabına bilanço tarihinden önce aktarılmış** bulunan ve yapılmakta olan yatırımlar hesabından gelmiş olan değerlerin düzeltilmesine dair özel bir düzenleme bulunmaktadır.

Şöyleki; içinde daha önce yapılmakta olan yatırımlar hesabı barındıran ilgili duran varlığın düzeltilmesinde esas alınacak **“Düzeltmeye Esas Tarih”** olarak, **doğrudan ilgili duran varlığın tamamlanarak aktifleştirildiği tarih baz alınmayacaktır.**

Bu kıymetlerin düzeltme işlemi iki aşamada gerçekleşecektir:

1. Aşama: **Her bir aya ilişkin yatırım harcaması**, harcamanın gerçekleştiği ay sonu itibariyle (ilgili duran varlık hesabına) **aktifleştirme tarihine kadar,**
2. Aşama: **Aktifleştirilen bedel** ise, kül halinde **aktifleştirme tarihinden 2023 hesap dönemi sonuna kadar,**

düzeltilcektir.

Örneğin; bir önceki örnekte yer alan yapılmakta olan yatırımlar hesabının tamamlanarak 10.000.000,00-TL olarak 22.09.2023 tarihinde aktifleştirildiğini varsayalım. Bu taktirde düzeltme işlemi iki aşamada şu şekilde gerçekleşecektir.

1. Aşama: **Her bir aya ilişkin yatırım harcaması**, harcamanın gerçekleştiği ay sonu itibariyle (ilgili duran varlık hesabına) **aktifleştirme tarihine kadar düzeltilacaktır.**

258 - Yapılmakta Olan Yatırımlar			
Düzeltilmeye Esas Tutar	Düzeltilmeye Esas Tarih	Baz Alınacak Yı-ÜFE Başlangıç Dönemi	Baz Alınacak Yı-ÜFE Bitiş Dönemi
5.000.000,00	11.02.2022	Şubat 22	<u>Eylül 23</u>
3.000.000,00	14.11.2022	Kasım 22	<u>Eylül 23</u>
2.000.000,00	29.05.2023	Mayıs 23	<u>Eylül 23</u>

2. Aşama: **Aktifleştirilen bedel** ise, kül halinde **aktifleştirme tarihinden 2023 hesap dönemi sonuna kadar,**

2... İlgili Maddi Duran Varlık Hesabı			
Düzeltilmeye Esas Tutar	Düzeltilmeye Esas Tarih	Baz Alınacak Yı-ÜFE Başlangıç Dönemi	Baz Alınacak Yı-ÜFE Bitiş Dönemi
10.000.000,00	22.09.2023	<u>Eylül 23</u>	Aralık 23

Yabancı Para Üzerinden Yapılan İşlemler İçin Nasıl İşlem Tesis Edilecek?

Mükellefler **yabancı para üzerinden yapmış oldukları işlemlerini** 213 sayılı Kanunun mevcut hükümleri doğrultusunda değerlemeye **(Kur Değerlemesine) devam edecekler, bunlar için ayrıca düzeltme yapmayacaklardır.**

Enflasyon düzeltmesinde, **yabancı paralar ile yabancı para cinsinden ifade edilen (alacak ve borç senetleri gibi) kıymetler parasal kıymet** olarak addedilecektir.

Hisse Senetleri Düzeltmeye Tabi Midir?

Hisse senetleri esas itibarıyla **parasal olmayan bir iktisadi kıymettir** ve düzeltme/taşıma katsayısı ile çarpılmak suretiyle **düzeltilme işlemi gerçekleştirilecektir.**

Yabancı Para Cinsinden Hisse Senetleri Düzeltmeye Tabi Midir?

Evet. Ancak, işletmelerin aktifinde bulunan yabancı para cinsinden **hisse senetleri, iştirakler ve avansların, düzeltme tarihindeki döviz kuru ile düzeltilmeleri** gerekmektedir.

Kıymetler İçin Ayrılan KARŞILIKLAR İçin Nasıl İşlem Tesis Edilecek?

İktisadi işletmeye dâhil (**karşılıklar** gibi) bir takım iktisadi kıymetler asli bir kıymet mahiyeti taşımamakta ve belli bir iktisadi kıymete bağlı olarak hesaben mali tabloda kendilerine yer bulmaktadırlar. Bu tür kıymetler **bağlı oldukları iktisadi kıymete göre parasal ya da parasal olmayan ayrımına tabi tutulacaktır.** Bir başka ifadeyle, bunların karşılık olarak ayrıldığı **kaynağın, parasal olan veya olmayan kıymet olup olmasına göre, enflasyon düzeltmesinde dikkate alınması gerekir.**

Düzeltilme işlemine tabi olacak karşılıklar da 213 sayılı Kanun hükümlerine göre ayrılması mümkün olan karşılıklardır.

VUK'a Göre Ayrılması Mümkün Olmayan KARŞILIKLAR İçin Nasıl İşlem Tesis Edilecek?

213 sayılı Kanun hükümlerine göre **ayrılması mümkün olmayan** bir **karşılık**, bilançoda yer alsın bile **enflasyon düzeltmesinde dikkate alınmayacaktır.** Örneğin, **kıdem tazminatı karşılığı, garanti gider karşılığı, menkul kıymet değer düşüklüğü karşılığı** gibi karşılıklar 213 sayılı Kanunda sayılan karşılıklar arasında yer almadığından enflasyon düzeltmesinde dikkate alınmayacaklardır.

Şüpheli Alacaklar İçin Ayrılan KARŞILIKLAR İçin Nasıl İşlem Tesis Edilecek?

Şüpheli Ticari Alacak Karşılığı, **213 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak ayrılmış olsa bile; parasal mahiyet taşıdığından enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacaktır.**

Birleşme Primi Enflasyon Düzeltmesine Tabi Midir?

Birleşme primi, ortaklık ilişkisi içinde bulunan kurumların vergisiz olarak devralınması neticesinde oluşan müspet veya menfi farklardır.

Vergi kanunlarına göre bir aktif veya pasif kalem olmayan birleşme primi; aktif ve pasifi dengeleyici, geçici bir hesap olup, hangi hesaba izlenirse izlensin bu niteliği değişmeyecektir. Bu nedenle Kurumlar Vergisi Kanunu kapsamında yapılan **devir işlemleri sonucu ortaya çıkan birleşme priminin enflasyon düzeltmesinde dikkate alınmaması** gerekmektedir.

5

DÜZELTMEYE ESAS ALINACAK TUTARIN BELİRLENMESİ

2023 yılı bilanço kalemlerinden; **Parasal Olmayan Kıymetlerin tespiti sonrası, “Düzeltilmeye Esas Tutar”larının belirlenmesi** gerekmektedir.

Parasal Olmayan Kıymetlerin Düzeltmesinde Hangi Değerleri Esas Alınacak?

31/12/2023 tarihli bilanço düzeltilirken parasal olmayan kıymetlerin, **213 sayılı Kanunun değerlendirme hükümlerine göre olması gereken değerleri üzerinden** (Örneğin Stoklar veya duran varlıklar için maliyet bedeli ile yahut hisse senetleri için alış bedeli ile değerlendirilmiş olmaları) **bilançoda yer almış olmalarına** dikkat edilmelidir.

Parasal Olmayan Kıymetler En Son Düzeltme Yapılan 2004 Yılından Geliyorsa Düzeltilecek tutar Nasıl Belirlenecek?

Parasal olmayan kıymetlerin bazılarının, enflasyon düzeltmesine tabi tutulan en son bilançoda (31.12.2004) yer alan kıymetlerden olması halinde, söz konusu bilançoda yer alan düzeltilmiş değerleri, “Düzeltmeye Esas Tutar” olarak dikkate alınıp düzeltme yapılacaktır.

Örneğin; 1996 yılında alınan bir makinenin düzeltme işlemi, 31.12.2004 yılında yapıldığı için, 31.12.2023 yılında yapılacak düzeltmede en son 31.12.2004 yılında yapılan düzeltme sonrası değer, düzeltmeye esas tutar olarak dikkate alınacaktır.

Parasal Olmayan Kıymetler Geçici 31 Veya Geçici 32 Maddesi Yahut Mük.298/Ç Maddesi Kapsamında Yeniden Değerlemeye Tabi Tutulmuşsa Düzeltilecek Tutar Nasıl Belirlenecek?

Parasal olmayan kıymetlerden ATİK’ler veya arsa ve arazilerin, 2018 veya 2021 yılında Geçici 31. Madde, 2021, 2022 yılı sonunda Geçici 32. Madde veya yine 2021, 2022 yıllarında ve 2023 yılının ilk üç geçici vergi döneminde Mükerrer 298/Ç maddesi gereği yeniden değerlendirilmeye tabi tutulması halinde 31.12.2023 sonu itibarıyla enflasyon düzeltmesinde, en son yeniden değerlendirilen tutarları esas alınarak düzeltme yapılacaktır.

Örneğin; işletmeye ait arsa veya arazinin en son Geçici 32. Maddesi mucibince vergili olarak 31.12.2022 tarihi değerine getirilmesi halinde, 31.12.2023 sonu itibarıyla enflasyon düzeltmesinde, en son

31.12.2022 tarihinde yeniden değerlenen tutarı dikkate alınarak düzeltme yapılacaktır.

Parasal Olmayan Kıymetlerin Düzeltmeye Esas Tutarı Belirlenirken Düşülecek Bir Kıymet Var Mıdır?

Evet. Düzeltmeye esas alınacak tutara ulaşılrken; **kıymetlere ait ve kıymetin içine daha önce dahil edilen “Reel olmayan finansman maliyeti” (ROFM), ilgili parasal olmayan kıymetin düzeltmeye esas değerinden düşölmek suretiyle düzeltme işlemi yapılacaktır.**

Yani 2023 hesap dönemi sonuna ait bilanço üzerinde yapılacak düzeltme işleminde; bilançoda yer alan bazı parasal olmayan varlıkların içerisinde bulunan reel olmayan finansman maliyetlerinin, **ilgili varlığın maliyet veya alış bedelinden düşölməsi sonucu bulunacak tutar düzeltmeye esas alınacaktır.**

[P.Olmayan Kıymet Değeri – ROFM= Düzeltmeye Esas Değer]

6

REEL OLMAYAN FİNANSMAN MALİYETİ (ROFM)

“Reel Olmayan Finansman Maliyeti” (ROFM) Nedir?

Şöyle ki, mükelleflerin yapmış oldukları borçlanmalarda katlanmış oldukları ve parasal olmayan varlıkların maliyet veya alış bedeline ekledikleri finansman giderlerinin içerisinde, **borç tutarında ilgili dönemdeki enflasyon nedeniyle oluşan değer kaybının telafisine yönelik bir unsur da bulunmaktadır.**

Yani alınan borcun geri ödenmesinde **borç verenin enflasyon nedeniyle uğrayacağı kayıp tutarı da finansman gideri içerisinde yer aldığından,** maliyet veya alış bedeline eklenen finansman gideri içerisindeki **anaparaya ait enflasyon kaybının ayrıştırılmasından sonra kalan kısmın (finansman giderinin sadece reel kısmının) enflasyon düzeltilmesinde dikkate alınması** gerekmektedir.

“ROFM” İhtiva Eden Varlıklar Hangileridir?

Maliyet veya alış bedellerine intikal ettirilmiş ve **düzeltilmeye esas tutara ulaşılrken düşülecek reel olmayan finansman maliyeti ihtiva edebilecek parasal olmayan varlıklar;**

1. **Stoklar**,
2. **Maddi duran** varlıklar,
3. **Mali duran** varlıklar,
4. **Özel tükenmeye tabi** varlıklardır.

“ROFM” İhtiva Eden Kıymetlerin Tamamı Hangileridir?

Maliyet veya alış bedellerine intikal ettirilmiş ve **düzeltilmeye esas tutara ulaşılırken düşülecek reel olmayan finansman maliyeti ihtiva edebilecek parasal olmayan kıymetler aşağıdaki tablodaki gibidir;**

ROFM İçerebilen Parasal Olmayan Kıymetler
VARLIKLAR
150 İlk Madde Ve Malzeme
151 Yarı Mamuller - Üretim
152 Mamüller
153 Ticari Mallar
157 Diğer Stoklar
240. Bağlı Menkul Kıymetler
242. İştirakler
245. Bağlı Ortaklıklar
250. Arazi Ve Arsalar
251. Yer Altı Ve Yer Üstü Düzenleri
252. Binalar
253. Tesis, Makine Ve Cihazlar
254. Taşıtlar
255. Demirbaşlar
258. Yapılmakta Olan Yatırımlar
271. Arama Giderleri
272. Hazırlık Ve Geliştirme Giderleri

Yukarıda Gösterilen Varlıklar Dışında Diğer Kıymetlerde “ROFM” Ayırıştırması Yapmalı Mıyız?

Hayır. Bir önceki soruya karşılık cevaben verilen tabloda belirtilen kıymetler dışında ROFM ayırıştırması yapMAMAlıyız.

Kredili Alınan Stoklar İçin Nasıl Bir İşlem Tesis Edilecek?

Esasen reel olmayan finansman maliyeti içeren kıymetler arasında stoklarda bulunmaktadır. Ancak, misli ve çok adetli stok grubu tutan firmalar için enflasyon düzeltmesinde, kolay uygulanabilirliği nedeniyle “Toplulaştırılmış yöntemlerle” düzeltme işlemi getirilmiştir.

Bu şekilde toplulaştırılmış yöntemlerle düzeltmeye tabi tutulan stokların, maliyet bedeline intikal ettirilen reel olmayan finansman maliyetlerinin düşülmesi İHTİYARİDİR.

Kullanım Süresine Bağlı Olmayan Finansman Giderleri İçin “ROFM” Ayırıştırması Yapmalı Mıyız?

Hayır. Kredilerle ilgili (vergı ve harçlar gibi) bazı finansman giderleri, kullanılan yabancı kaynağın kullanım süresine bağlı olarak oluşmadığından enflasyon unsuru içermez. Bu nedenle enflasyon düzeltmesi uygulamasında bu giderler reel olarak kabul edilir ve bunlar için ayrıca ROFM ayırıştırması yapılmaz.

Yeniden Değerlemeye Tabi tutulan Kıymetler İçin “ROFM” Ayırıştırması Yapmalı Mıyız?

Hayır. Geçici 31 inci madde, geçici 32 nci madde ve/veya mükerrer 298 inci maddesinin (Ç) fıkrası kapsamında **(Vergili – Vergisiz) yeniden değerlemeye tabi tutulmuş iktisadi kıymetlerin** değerinin düzeltilmesinde, düzeltmeye esas değer olan **yeniden değerlendirme sonrası değerler için ROFM hesabı yapılmaz.**

“ROFM” İçin Tevsik Şart Mı?

Evet. Reel olmayan finansman maliyetinin tevsikine ilişkin kayıt ve belgelerin açık ve kesin bilgiler içermesi gerekmektedir.

YYİO İşlerine İlişkin Reel Olmayan Finansman Maliyeti (ROFM) Ayırıştırması Yapılacak Mı?

Hayır. Yıllara sâri inşaat ve onarma maliyetlerinin düzeltilmesi sırasında söz konusu kıymetler, reel olmayan finansman maliyeti ihtiva edebilen iktisadi kıymetler arasında yer almadıkları için, **bünyelerinde reel olmayan finansman maliyeti ihtiva etseler bile ayırıştırma yapılmaksızın** düzeltme işlemine tabi tutulacaklardır.

“ROFM” Ayırıştırması İçin Uygulanacak Yöntemler Nelerdir?

Enflasyon düzeltmesi işleminde ROFM;

- 1- **Borç Tutarının Esas Alınması** ve
- 2- **Toplam Finansman Maliyetinin Esas Alınması**

yöntemlerinden biri seçilerek hesaplanabilir.

BORÇ TUTARININ Esas Alınması Yönteminde “ROFM” Ayırıştırması Nasıl Yapılacak?

Bu yöntemde ROFM; her türlü borçlanmada, **borç tutarlarına borcun kullanıldığı döneme ait Yİ-ÜFE artış oranının uygulanması** suretiyle hesaplanır.

Borç Tutarının Esas Alınması Yönteminde Formül Nedir?

Borç tutarının esas alınması yönteminde, ROFM hesaplaması için kullanılacak formül aşağıdaki gibidir:

		ORAN		
ROFM	=	Borç Tutarı	X	Borcun Kapatıldığı Aya Ait Yİ-ÜFE - Borcun Alındığı Aya Ait Yİ-ÜFE

				Borcun Alındığı Aya Ait Yİ-ÜFE

Borç Tutarının Esas Alınması Yöntemine İlişkin Örnek Uygulama-1

Kurumlar Vergisi mükellefi olan KLM A.Ş., Ocak/2015 döneminde kredili olarak 10 Milyon TL'ye makine almıştır. Bu makinenin alımında kredi kullanılmış ve söz konusu kredi yıl sonu (Aralık/2015) de kapatılmıştır.

Kapatma esnasında 1.000.000,00-TL faiz ödenmiş olup ayrıca vergi ve harçlar için de 40.000,00-TL ödenmiştir.

Söz konusu araç için ödenen tutar 10 Milyon TL. Maliyet bedeli esasına göre maddi duran varlıklar için çekilen krediler, ilk yıl sonuna kadar maliyete ilave edilir. Söz konusu kıymet için ödenen faiz tutarı 1.000.000,00-TL olup ayrıca vergi ve harçlar için de ilave 40.000,00-TL ödenmiştir. Yani 31.12.2015 tarihi itibarıyla kıymetin maliyet bedeli toplam 11.040.000,00-TL'dir.

Enflasyon düzeltilmesinde ROFM ayrıştırması yapılmamış olsaydı, Ocak/2015 döneminde alınan bu kıymetin düzeltilmesi 31.12.2023 taihine kadar toplam 11.040.000,00-TL üzerinden yapılacaktı. Ancak söz konusu makinenin maliyet bedelinin içinde yer alan reel olmayan finansman maliyeti düştükten sonra düzeltmeye tabi tutulması gerekmektedir.

- Borcun alındığı ay Yi-ÜFE= 236,61
- Borcun kapatıldığı ay Yi-ÜFE= 249,31

ROFM ayrıştırması sırasında, vergi ve harçlar gibi kredinin kullanımına bağlı olmayan tutarlar ayrıştırmadan ari tutulacaktır.

		ORAN				
ROFM	=	Borç Tutarı	X	Borcun Kapatıldığı Aya Ait Yi-ÜFE	-	Borcun Alındığı Aya Ait Yi-ÜFE

				Borcun Alındığı Aya Ait Yi-ÜFE		

ROFM	=	10.000.000,00	X	249,31	-	236,61

				236,61		
ROFM	=	10.000.000,00	X	0,054		
ROFM	=	536.748,24				

Hesaplanan 536.748,24-TL tutarındaki ROFM, makinenin 31.12.2015 görünen 11.040.000,00-TL değerinden düşülerek, enflasyon düzeltilmesinde kullanılacak nihai tutara ulaşılacaktır.

Enflasyon Düzeltmesinde Dikkate Alınacak Tutar	=	11.040.000,00	-	536.748,24
Enflasyon Düzeltmesinde Dikkate Alınacak Tutar	=	10.503.251,76		

Formüldeki Oranın Birden Büyük Çıkması Halinde Nasıl Bir İşlem Tesis Edilecek?

Formüldeki oranın birden büyük çıkması (**oran>1**) hali, formüle göre bulunan değerin borç tutarına uygulanması suretiyle ROFM'nin hesaplanmasına engel teşkil etmemektedir. Hesaplanan oranın borç tutarına uygulanması suretiyle **bulunan tutarın (ROFM)**, formülde dikkate alınan borç tutarı nedeniyle **ilgili dönemde maliyetle/alış bedeliyle ilişkilendirilen finansman giderleri toplamından büyük olması halinde, bahse konu finansman giderlerinin tamamının reel olmadığı, küçük olması halinde ise aşan kısmın reel olduğu kabul edilecektir.**

Borç Tutarının Esas Alınması Yöntemine İlişkin Örnek Uygulama-2

Kurumlar Vergisi mükellefi olan KLM A.Ş., Ocak/2021 döneminde kredili olarak 20 Milyon TL'ye bina almıştır. Bu tutarın 10 Milyon TL'si kredi kullanılarak temin edilmiştir. Temin edilen Krediler eşit iki taksit halinde ödenecektir. Bu kredi için toplam 4 Milyon TL faiz ödemesine katlanılmış ve taksit ana para ve faiz ödemeleri yıl sonlarında gerçekleştirilmiştir. Şirket tüm kredi ödemelerine ait faizleri bina maliyet

bedeline dahil etmiştir. (İlk yıl dahil edilmiş olsaydı sadece dahil edilen kısım ROFM yapılacaktı.)

Faiz ödemeleri, 2021 yılı için 2.000.000,00-TL, 2022 yılı için 2.000.000,00-TL'dir.

Bina alım maliyeti = 20.000.000,00-TL

Faiz Bedeli = 4.000.000,00-TL

Toplam Maliyet=24.000,000-TL

- Borcun alındığı ay (Ocak/2021) Yi-ÜFE= 583,38
- Borcun kapatıldığı ay (Aralık/2021) Yi-ÜFE= 1022,25
- Borcun kapatıldığı ay (Aralık/2022) Yi-ÜFE= 2021,19

			ORAN			
ROFM	=	Borç Tutarı	X	Borcun Kapatıldığı Aya Ait Yi-ÜFE	-	Borcun Alındığı Aya Ait Yi-ÜFE

Borcun Alındığı Aya Ait Yi-ÜFE						

• **2021 Yılı ROFM:**

			ORAN			
ROFM	=	10.000.000,00 (1 ve 2. Taksitler Toplamı)	X	1022,25	-	583,38

583,38						
ROFM	=	10.000.000,00	X	0,752		
ROFM	=	7.522.883,88				

- **2022 Yılı ROFM:**

			ORAN			
ROFM	=	5.000.000,00 (ikinci taksit)	X	2200,00	-	1022,25 (1. Taksit ödeme ayı)

				1022,25		
ROFM	=	5.000.000,00	X	1,152		
ROFM	=	5.760.577,16				

Yukarıda da görüleceği üzere toplam ROFM, (7.522.883,88 + 5.760.577,16=) 13.283.461,04-TL'dir. Hesaplanan oranın borç tutarına uygulanması suretiyle bulunan tutarın **(ROFM)**, formülde dikkate alınan borç tutarı nedeniyle **ilgili dönemde maliyetle/alış bedeliyle ilişkilendirilen finansman giderleri toplamından büyük olması halinde**, bahse konu **finansman giderlerinin tamamının reel olmadığı kabul edilecektir.**

Enflasyon Düzeltmesinde Dikkate Alınacak Tutar	=	20.000.000,00	-	0,00
--	---	---------------	---	------

Formüldeki Oranın Negatif Çıkması Halinde Nasıl Bir İşlem Tesis Edilecek?

Aylar itibariyle Yİ-ÜFE'de oluşan farklılıklar nedeniyle **formüldeki oranın negatif çıkması halinde**, formülde dikkate alınan döneme ilişkin olarak **maliyete/alış bedeline intikal ettirilen finansman giderinin tamamının reel olduğu** kabul edilecek ve **ROFM düzeltmesi yapılmayacaktır.**

Yabancı Para İle Yapılan Borçlanmalarda Nasıl Bir İşlem Tesis Edilecek?

Yabancı para üzerinden borçlanmalarda **borcun kullanıldığı döneme ait Yİ-ÜFE artış oranı, BOROUN ALINDIĞI tarihteki Türk Lirası karşılıklarına uygulanır.**

Dolayısıyla yabancı para üzerinden yapılan borçlanmalarda ROFM hesaplanırken **Yİ-ÜFE artış oranının uygulanacağı borç tutarı,** yabancı para üzerinden alınan **borcun alındığı tarihteki Türk Lirası karşılığıdır.**

Borç Geri Ödemeler Birden Fazla Ayda Yapılırsa Nasıl Bir İşlem Tesis Edilecek?

Birden fazla hesap dönemine yayılan ve finansman gideri her hesap döneminde maliyete atılan borçlanmalarda, ROFM hesaplanması, her hesap dönemi itibariyle ayrı ayrı borç tutarının borcun kullanıldığı döneme ait Yİ-ÜFE artış oranının uygulanması suretiyle hesaplanır. **Aynı hesap dönemi içinde,** borç geri **ödemesinin (kapamanın) birden fazla ayda yapılması** durumunda, **HER KAPARILAN AYIN DEĞİL, HER geçici vergi döneminin sonunda geçerli olan Yİ-ÜFE oranı** kullanılabilir.

TOPLAM FİNANSMAN MALİYETİNİN Esas Alınması Yönteminde “ROFM” Ayrıştırması Nasıl Yapılacak?

Bu yöntemde ROFM; toplam finansman maliyetlerine, **ilgili döneme ait Yİ-ÜFE artış oranının hesap dönemine ait ortalama ticari kredi faiz oranına bölünmesi sonucunda belirlenen oranlar** uygulanmak

suretiyle **bulunan tutarın, maliyet veya alış bedelinden düşülmesi** suretiyle hesaplanır.

Toplam Finansman Maliyetinin Esas Alınması Yönteminde Formül Nedir?

Borç tutarının esas alınması yönteminde, ROFM hesaplaması için kullanılacak formül aşağıdaki gibidir:

ROFM	=	Toplam Finansman Maliyeti (Faiz)	X	ORAN
				İlgili Hesap Dönemine Ait Yı-ÜFE Artış Oranı

				İlgili Hesap Dönemine Ait Ortalama Ticari Kredi Faiz Oranı

İlgili Hesap Dönemine Ait Yı-ÜFE Artış Oranı	ARTIŞ ORANI	
	Finansman Maliyetinin Oluştugu Döneme Ait Yı-ÜFE	Finansman Maliyetinin Oluştugu Dönemden Bir Önceki Hesap Dönemine Ait Yı-ÜFE

	Finansman Maliyetinin Oluştugu Dönemden Bir Önceki Hesap Dönemine Ait Yı-ÜFE	

Borç Tutarının Esas Alınması Yöntemine İlişkin Örnek Uygulama-1

Kurumlar Vergisi mükellefi olan KLM A.Ş., Ocak/2015 döneminde kredili olarak 10 Milyon TL'ye makine almıştır. Bu makinenin alımında kredi kullanılmış ve söz konusu kredi yıl sonu (Aralık/2015) de kapatılmıştır. Kapatma esnasında 1.000.000,00-TL faiz ödenmiştir.

Söz konusu araç için ödenen tutar 10 Milyon TL. Maliyet bedeli esasına göre maddi duran varlıklar için çekilen krediler, ilk yıl sonuna kadar maliyete ilave edilir. Söz konusu kıymet için ödenen faiz tutarı 1.000.000,00-TL'dir. Yani 31.12.2015 tarihi itibarıyla kıymetin maliyet bedeli toplam 11.000.000,00-TL'dir.

Enflasyon düzeltmesinde ROFM ayrıştırması yapılmamış olsaydı, Ocak/2015 döneminde alınan bu kıymetin düzeltmesi 31.12.2023 tarihine kadar toplam 11.000.000,00-TL üzerinden yapılacaktı. Ancak söz konusu makinenin maliyet bedelinin içinde yer alan reel olmayan finansman maliyeti düşüldükten sonra düzeltmeye tabi tutulması gerekmektedir.

- Finansman Maliyetinin Oluştugu Döneme Ait Yı-ÜFE (*Borcun kapatıldığı ay – Aralık/2015*) = 249,31
- Finansman Maliyetinin Oluştugu Dönemden Bir Önceki Hesap Dönemine Ait Yı-ÜFE (*Borcun kapatıldığı ayın bir önceki döneme isabet eden ay – Aralık/2014*) = 235,84
- İlgili Hesap Dönemine Ait Ortalama Ticari Kredi Faiz Oranı (2015) = 0,14

				ORAN
ROFM	=	1.000.000,00	X	0,057114993

				0,14
ROFM	=	1.000.000,00	X	0,408
ROFM	=	407.964,24		

Hesaplanan 407.964,24-TL tutarındaki ROFM, makinenin 31.12.2015 görünen 11.000.000,00-TL değerinden düşülerek, enflasyon düzeltmesinde kullanılacak nihai tutara ulaşılacaktır.

Enflasyon Düzeltmesinde Dikkate Alınacak Tutar	=	11.000.000,00	-	407.964,24
Enflasyon Düzeltmesinde Dikkate Alınacak Tutar	=	10.592.035,76		

Formüldeki Oranın Birden Büyük Çıkması Halinde Nasıl Bir İşlem Tesis Edilecek?

Normal şartlar altında, söz konusu formüldeki oranın, (0) ile (1) arasında gerçekleşmesi gerekir. **Oranın (1)'den büyük çıkması, kredi faiz oranlarının, gerçekleşen Yİ- ÜFE artış oranlarının gerisinde kaldığını** ifade etmektedir.

Bu durumda, formüldeki oran (1) olarak alınacak ve toplam finansman maliyetinin tamamının reel olmadığı kabul edilecektir.

Yani kredi faizlerinin tamamı, enflasyon düzeltmesinde esas alınacak tutardan çıkarılacaktır.

Formüldeki Oranın Negatif Çıkması Halinde Nasıl Bir İşlem Tesis Edilecek?

Aylar itibariyle Yİ-ÜFE'de oluşan farklılıklar nedeniyle formüldeki **oranın negatif çıkması** halinde ise **toplam finansman maliyetinin tamamının reel olduğu kabul edilecek** ve **ROFM düzeltmesi yapılmayacaktır.**

7

ÖZ SERMAYE KALEMLERİ

Öz Sermaye Kalemleri İçin Düzeltme Yapılacak Mı?

Esasen öz sermaye kalemleri de, parasal olmayan kıymet adledilmekte ve enflasyon düzeltmesine tabi olmaktadır.

Ancak,

- 1- Öz sermaye kalemlerinden bir kısmı, düzeltilmiş değerleri ile 31.12.2023 tarihli bilançoda yer alacak ve bir sonraki döneme aktarılacakken;
- 2- Bir kısmı ise düzeltilmeyerek yani diğer bir ifade ile bilançoda düzeltilMEMİŞ değerleriyle yer alacaktır.
- 3- Yine bir kısım öz sermaye kalemleri ise, düzeltme işlemine tabi olmaksızın yok edilecek, yani düzeltilmiş bilançoda hiç gösterilmeyecektir.

2023 Sonu DÜZELTİLMİŞ DEĞERLERİ İle Bilançoda Görünecek Öz Sermaye Kalemleri Hangileridir?

2023 dönem sonu bilançosunda yer alan öz sermaye kalemlerinden, düzeltilmiş değerleri ile görünecek olanlar aşağıdaki gibidir:

- 1- Sermaye,
- 2- Sermaye düzeltmesi olumlu ve olumsuz farkları,
- 3- Hisse Senetleri İhraç Primleri,
- 4- Hisse Senedi İptal Karları,
- 5- Yasal Yedekler,
- 6- Statü Yedekleri,
- 7- Olağanüstü Yedekler,
- 8- Özel Fonlar,
  - a- (VUK – 328 ve 329) Sabit Kıymet Yenileme Fonu,
  - b- (VUK – 325/A) Girişim Sermayesi Fonu,
  - c- (KVK 5/1-e) İştirak Hissesi ve Taşınmaz Satış Kazancı İstisnası Fonu,
  - d- (KVK 5/1-j) Finansal Kiralama Şirketleri vb.'ne Yapılan Taşınır ve Taşınmaz Satış Kazancı ile Kira Süresi Sonunda Devralma Sonucu Oluşan Kazanç İstisnası Fonu,
  - e- (KVK 5/1-k) Varlık ve Hakların, Varlık Kiralama Şirketlerine Satışı ve Bu şirketlerin Satışı Sonucu Oluşan Fonlar,
  - f- (6111, 6736, 7143, 7326, 7440 Sayılı Kanunlar) Stok Affı İçin Oluşturulan Karşılık Hesapları,
  - g- (6491 Sayılı Kanun) Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kapsamında İstisna Tutarı Üzerinden Girişim Sermayesi Yatırımları İçin Ayrılan %2 (%3) fon,

- h- (5746 Sayılı Kanun) **Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetleri** Kapsamında **İstisna Tutarı Üzerinden** Girişim Sermayesi Yatırımları İçin Ayrılan %2 (%3) fon,
- 9- (GVK Geçici 85, 90 Ve 93, KVK Geçici 15 Ve 5811 Sayılı Kanunlar) **Varlık Barışı** Kapsamında İşletmeye Konulan **ALTIN, TAŞINMAZ** Gibi **Parasal Olmayan Kıymetler İçin Ayrılan Karşılık Hesabı.**

2023 Sonu Düzeltilmemiş DEĞERLERİ İle Bilançoda Görünecek Öz Sermaye Kalemleri Hangileridir?

2023 dönem sonu bilançosunda yer alan **öz sermaye kalemlerinden bazıları, parasal kıymet olarak kabul edilecek ve düzeltmeye tabi tutulmayacaktır,** diğer bir ifade ile **bilançoda düzeltilmemiş değerleriyle yer alacaktır.** Bilançoda düzeltilmemiş değerleri ile görünecek olan öz sermaye kalemleri aşağıdaki gibidir:

- 1- (VUK 280/A) **Yurtdışından Getirilerek Sermaye Olarak Konulan Yabancı Paraların Değerleme**lerinden Kaynaklanan Tutarın Vergilendirilmemesi İçin Oluşturulan Fon Hesapları,
- 2- (GVK Geçici 84, 5746 Sayılı Kanununun 33. Maddesi gibi) **Gelir/kurumlar vergisi kazancının tespitinde gelir olarak dikkate alınmayan hibeler** (AB Fonlarından Alınanlar Gibi) nedeniyle ilgili mevzuat dâhilinde oluşturulan fon hesapları,
- 3- İştirakleri İle Bağlı Ortaklar Yeniden Değerleme Dolayısıyla Oluşmuş Değer Artışlarından Kaynaklı **İştirakler Yeniden Değerleme Değer Artış Fonu Hesabı,**
- 4- (GVK Geçici 85, 90 Ve 93, KVK Geçici 15 Ve 5811 Sayılı Kanunlar) **Varlık Barışı** Kapsamında İşletmeye Konulan **ALTIN, TAŞINMAZ DIŞINDA KALAN Kıymetlerin (Örneğin,**

Para, Döviz, Menkul Kıymet) Gibi Parasal Kıymetler İçin Ayrılan Karşılık Hesabı.

Varlık Barışı Fonu İçin Ayrımı Nasıl Yapacağız?

Varlık barışı fonları (GVK Geçici 85, 90 Ve 93, KVK Geçici 15 Ve 5811 Sayılı Kanunlar) için **bilançoda düzeltilmiş yahut düzeltilmemiş değerleri ile gösterirken bildirilen kıymetin ALTIN, TAŞINMAZ MI DEĞİL Mİ buna bakılarak hareket edilmesi** gerekmektedir.

Eğer oluşan fona ilişkin **bildirilen kıymet ALTIN VE TAŞINMAZ ise** bu kıymet parasal olmayan kıymet hüviyetinde olacağı için, **düzeltilerek gösterilecektir.**

Eğer oluşan fona ilişkin bildirilen **kıymet ALTIN VE TAŞINMAZ DIŞINDA KALAN Kıymetlerden ise** (Örneğin, Para, Döviz, Menkul Kıymet) bu kıymetler Parasal Kıymetler olacağı için **düzeltilmeden gösterilecektir.**

2023 Sonu BİLANÇODA GÖSTERİLMEYEREK YOK EDİLECEK Öz Sermaye Kalemleri Hangileridir?

Yukarıda da açıklandığı üzere, **öz sermaye kalemlerinden bazıları düzeltilmiş değerleri ile bazıları ise düzeltilmemiş değerleri ile 01.01.2024 yılına taşınacaktır.** Lakin **bazı öz sermaye kalemleri ise ne düzeltme işlemine tabi olacak ne de 01.01.2024 tarihine taşınacaktır.**

Firmalarca yapılacak enflasyon düzeltmesi sonrası yok edilecek öz sermaye kalemleri aşağıdaki gibidir:

- 1- (VUK 298/Ç) **Vergisiz – Sürekli Yeniden Değerleme** Sonrası Oluşturulan **Değerleme Artış Fonu** Hesabı,
- 2- (VUK Geçici 31 Ve Geçici 32) **Vergili – Geçici Yeniden Değerleme** Sonrası Oluşturulan **Değerleme Artış Fonu** Hesabı,
- 3- **Geçmiş Yıl Karları Hesapları** (*Enf. Düz. Neticesinde Oluşan Değil*) (2022 Yılı Ve Öncesi)
- 4- **Geçmiş Yıl Zararları Hesapları** (*Enf. Düz. Neticesinde Oluşan Değil*) (2022 Yılı Ve Öncesi)
- 5- **2023 Yılı Sonu Dönem Net Karı Veya Zararı** (2023 yılı için vergi matrahı düzeltme öncesi tabloya göre oluşturulacağı için bu döneme dair oluşan dönem karı veya zararı oluşacaktır.)

2023 Yılı Öncesi Geçmiş Yıl Karları Yahut Zararları İle 2023 Yılı Dönem Net Karı Veya Zararı İçin Nasıl İşlem Yapılacak?

2023 yılı öncesi dönemlere ait olan (2022, 2021 ...) ve öz kaynaklar içinde gösterilen Geçmiş Yıl Karları yahut Zararları, 2023 yılı sonunda herhangi bir düzeltmeye tabi tutulmadan, enflasyon düzeltmesi sonucu ortaya çıkacak Enflasyon Düzeltme Hesabına aktarılmak suretiyle kapatılacak yani yok edilecektir.

Ayrıca, **2023 yılı sonu vergi matrahı, enflasyon düzeltmesine tabi tutulmadan önce hazırlanan mali tablolara göre hazırlanacaktır.** Enflasyon düzeltmesi öncesi ortaya çıkan **2023 yılı Dönem Net Karı yahut Zararı hesabı da, 2023 yılı sonunda herhangi bir düzeltmeye tabi tutulmadan, enflasyon düzeltmesi sonucu ortaya çıkacak Enflasyon Düzeltme Hesabına aktarılmak suretiyle kapatılacak** yani yok edilecektir.

Peki 2023 Yılı Enflasyon Düzeltmesinden Kaynaklanan (Düzeltme Sonrası Tespit Edilen) Kar/Zarar Farkları Ne Olacak?

2023 hesap dönemi sonuna ait düzeltilmiş bilançoda 2023 yılına ilişkin dönem net karı/zararı gösterilmeyecek. 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun parasal olmayan varlık ve kaynaklara dair ortaya çıkacak kar/zarar farkı, diğer bir ifade ile düzeltme sonrası hesaplanan geçmiş yıl kâr veya zararı düzeltilmiş bilançoda öz kaynaklar içinde, Geçmiş Yıllar Karları/Zararları hesabının alt hesabında (Örn: 2023 Yılı Enf. Düz. Kaynaklanan Geçmiş Yıl Karı veya Zararı Hesabı) izlenecektir.

2023 yılı bilançonun düzeltmesinden kaynaklanan ve **Geçmiş Yıllar Karları/Zararları hesabının alt hesabında izlenen bu tutarlar, 2024 yılı (ilk geçici dönemi dahil) ve izleyen yıllarda da düzeltmeye tabi tutulur.**

Bu fark, bir önceki başlıkta değerlendirilen ve 2023 yılı öncesi geçmiş yıl karı yahut zararı olmadığını hatırlatmak isteriz.

2023 Yılı Enflasyon Düzeltmesinden Kaynaklanan (Düzeltme Sonrası Tespit Edilen) Geçmiş Yıl Karının İşletmeden Çekilmesi Halinde Ne Olacak?

Daha önce 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun parasal olmayan varlık ve kaynaklara dair ortaya çıkacak kar/zarar farkı, düzeltilmiş bilançoda öz kaynaklar içinde, Geçmiş Yıllar Karları/Zararları hesabının alt hesabında izleneceğini belirtmiştik.

Ancak 2023 yılı enflasyon düzeltmesi sonrası ortaya çıkan Geçmiş Yıl Karının;

- 1- **Başka bir hesaba nakledilmesi,**

veya

2- **İşletmeden çekilmesi,**

Durumunda, bu işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin **gelir ve kurumlar vergisine tabi tutulacağını** hatırlatmak isteriz.

Ayrıca çekilen bu değerler nedeniyle **kar payı stopajı yapılacak ve ilgili kişilerin menkul sermaye iradı beyanı vermesi beklenmektedir.**

2023 Yılı Enflasyon Düzeltmesinden Kaynaklanan (Düzeltme Sonrası Tespit Edilen) Geçmiş Yıl Karının Sermayeye Eklenmesi Halinde Ne Olacak?

2023 yılı enflasyon düzeltmesi sonrası ortaya çıkan Geçmiş Yıl Karının; kurumlar vergisi mükelleflerince **sermayeye eklenmesi mümkündür.** Bu takdirde **bu işlem vergilendirilmeyecek, yani gerek kurumlar vergisi gerekse de kurum/gelir stopaj vergisi aranmayacaktır.**

2023 Yılı Enflasyon Düzeltmesinden Kaynaklanan (Düzeltme Sonrası Tespit Edilen) Geçmiş Yıl Karının İlerleyen Dönemlerde Kar Dağıtımına Konu Edilmesi Halinde Ne Olacak?

2023 yılı enflasyon düzeltmesi sonrası ortaya çıkan Geçmiş Yıl Karının; **mükelleflerce kar dağıtımına konu edilmesi** halinde bu işlem **gelir ve kurumlar vergisine tabi tutulmayacaktır.**

Ancak çekilen bu değerler nedeniyle **kar payı stopajı yapılacak ve ilgili kişilerin menkul sermaye iradı beyanı vermesi beklenmektedir.**

Peki 2023 Yılı Enflasyon Düzeltmesi Neticesinde (Düzeltme Sonrası Tespit Edilen) ZARAR ortaya Çıkarsa Ne Olacak?

Mükellefler, 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançolarının düzeltilmesi neticesinde oluşan geçmiş yıl zararlarını, düzeltme işlemi neticesinde oluşan ÖZ SERMAYE FARKLARINA MAHSUP edebilecekler ve 2023 hesap dönemi sonuna ait düzeltilmiş bilançoya ait nihai kâr ya da zarar rakamına ulaşacaklardır.

Geçmiş Yıllara Ait Ve Beyannamelerde Gösterilen MALİ ZARARLAR da Yok Edilecek Mi?

Bilindiği üzere, ticari kar/zarar kavramı ile mali kar/zarar kavramı birbirinden çok farklıdır. Bir firma ticari olarak zararda iken mali anlamda kar ortaya çıkabilmekte yahut ticari olarak kar durumu varken, vergilendirilebilir bir mali kar ortaya çıkmayabilmektedir. Bu nedenle firmaların bilançolarında yer alan geçmiş yıl zararları ile beyannamelerinde gösterdikleri mali zararlar birbiriyle örtüşmemektedir.

Firmalar tarafından 2023 yılı hesap dönemine ait gelir/kurumlar vergisi beyannamesinde yer alan indirilemeyen geçmiş yıl mali zararları ile cari dönem mali zararları matrahın tespitinde MUKAYYET DEĞERLERİ İLE dikkate alınacaktır.

Diğer bir ifade ile 1/1/2024 tarihinden sonra verilecek yıllık gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannameleri ile geçici vergi beyannamelerinde beyan edilen vergi matrahlarının tespitinde, (düzeltme öncesi bilançolara dayanan) 2023 yılı mali zararı ve önceki yıllara ait indirilemeyen geçmiş yıl mali zararları HERHANGİ BİR DÜZELTMEMEYE TABİ TUTULMAKSIZIN YAHUT

YOK EDİLMEKSİZİN mukayyet değerleri ile dikkate alınarak **indirim konusu yapılabilecektir.**

Peki 2023 Yılı Enflasyon Düzeltmesinden Kaynaklanan (Düzeltilme Sonrası Tespit Edilen) Kar/Zarar Farkları Vergilendirilecek Mi?

Hayır. Uzun yıllardır yapılmayan Enflasyon Düzeltmesi işlemi sonrası **geçiş dönemi için tekrar düzeltme işlemi yapılması halinde (Örn: 2003 yılı ve yine 2023 yılı) ilk yıl için hesaplanan ve 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun enflasyon düzeltmesine tabi tutulmasından kaynaklanan (düzeltilme sonrası tespit edilen) geçmiş yıl karı vergiye tabi tutulmaz, geçmiş yıl zararı ise zarar olarak kabul edilmez.**

Geçiş dönemi atlatıldıktan sonra (Örn: 2004 ve yine 2024 yılı için) ortaya çıkacak ve ilgili dönemlerin bilançolarının enflasyon düzeltmesine tabi tutulmasından kaynaklanan (düzeltilme sonrası tespit edilen) geçmiş yıl karı VERGİYE TABİ TUTULACAK, geçmiş yıl zararı ise ZARAR OLARAK KABUL EDİLECEK.

Örneğin; Bilanço esasına göre defter tutan ve hesap dönemi takvim yılı olan (K) işletmesinin 31/12/2023 tarihli bilançosunda öz sermaye kalemleri aşağıdaki başlıklar itibarıyla oluşmuştur.

Mevcut Özkaynak Kalemleri
Sermaye
Sermaye Düzeltmesi Olumlu/Olumsuz Farkları (2004 yılından kaynaklanan)
Hisse Senetleri İhraç Primleri
Hisse Senedi İptal Karları
Maddi Duran Varlık Yeniden Değerleme Artışları (Mük 298/Ç Yeniden Değ.)
Yasal Yedekler
Statü Yedekleri
Olağanüstü Yedekler
Özel Fonlar (Sabit Kıymet Yenileme Fonu)
Geçmiş Yıl Zararları (-) (Düzeltilme öncesi dönemlerden kaynaklanan Örn: 2022)
2023 Yılı Dönem Net Zararı (-)

Enflasyon düzeltmesi yapıldıktan sonra yukarıdaki öz sermaye kalemlerinden **şağıda sayılan kalemler bilançoda düzeltilmiş değerleriyle yer alacaktır.**

Düzeltilmiş Değerleri İle Gösterilecek Özkaynak Kalemleri
Sermaye
Sermaye Düzeltmesi Olumlu/Olumsuz Farkları (2004 yılından kaynaklanan)
Hisse Senetleri İhraç Primleri
Hisse Senedi İptal Karları
Yasal Yedekler
Statü Yedekleri
Olağanüstü Yedekler
Özel Fonlar (Sabit Kıymet Yenileme Fonu)
Geçmiş Yıl Karları Zararları (-) (2023 Yılı Düzeltmesinden Kaynaklanan)

Nihai olarak **diğer kalemler ise sıfırlanacak, bir başka ifade ile düzeltilmiş bilançoda gösterilmeyecektir.**

Sıfırlanacak/Bilançoda Gösterilmeyecek Özkaynak Kalemleri
Maddi Duran Varlık Yeniden Değerleme Artışları (Mük 298/Ç Yeniden Değ.)
Geçmiş Yıl Zararları (-)(Düzeltilme öncesi dönemlerden kaynaklanan Örn: 2022)
2023 Yılı Dönem Net Zararı (-)

Enflasyon Düzeltmesi İşlemi Öncesi SERMAYEYE EKLENEN kıymetler için Durum Ne Olacak?

2023 yılı bilançosunda yer alan **500- Sermaye Hesabının, enflasyon düzeltmesine tabi tutulması ve düzeltilerek bir sonraki döneme aktarılması** gerekmektedir.

Ancak 1/1/2024 tarihinden önce ayrılmış olan ve sermayeye ilave edilen yeniden değerlendirme değer artış fonu gibi fonların sermayeye ilavesi nedeniyle oluşan sermaye artışları, 31/12/2023

tarihli bilançonun düzeltilmesi sırasında artış olarak dikkate alınmayacak ve bunlar enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.

500- Sermaye Hesabının, düzeltmeye esas tutarına ulaşılırken (SERMAYEYE İLAVE EDİLMİŞ OLAN):

- 1- (VUK 280/A) **Yurtdışından Getirilerek Sermaye Olarak Konulan Yabancı Paraların Değerleme**lerinden Kaynaklanan Tutarın Vergilendirilmemesi İçin Oluşturulan Fon Hesabına ilişkin, işe başlanılan hesap dönemini takip eden hesap dönemi sonu itibarıyla ortaya çıkmış alacak bakiyesi tutarı,
- 2- (VUK 298/Ç) **Vergisiz – Sürekli Yeniden Değerleme** Sonrası Oluşturulan **Değerleme Artış Fonu** Hesabının tutarı,
- 3- (VUK Geçici 31 Ve Geçici 32) **Vergili – Geçici Yeniden Değerleme** Sonrası Oluşturulan **Değerleme Artış Fonu** Hesabının tutarı,
- 4- (GVK Geçici 85, 90 Ve 93, KVK Geçici 15 Ve 5811 Sayılı Kanunlar) **Varlık Barışı** Kapsamında İşletmeye Konulan **ALTIN, TAŞINMAZ DIŞINDA KALAN Kıymetlerin (Örneğin, Para, Döviz, Menkul Kıymet) Gibi Parasal Kıymetler** İçin Ayrılan Karşılık Hesabının tutarı,
- 5- **Parasal nitelikli olan benzer diğer fon hesapları**ndan kaynaklı tutarlar,

500 – Sermaye Hesabından DÜŞÜLÜR.

01.01.2024 TARİHİNDEN ÖNCE 500-SERMAYE HESABINA EKLENEN VE DÜZELTME ESNASINDA DÜZELTMEME ESAS TUTARDAN DÜŞÜLECEK FONLAR
(VUK 280/A) Yurtdışından Getirilerek Sermaye Olarak Konulan Yabancı Paraların Değerlemelerinden Kaynaklanan Tutarın Vergilendirilmesi İçin Oluşturulan Fon Hesapları
(GVK Geçici 85, 90 Ve 93, KVK Geçici 15 Ve 5811 Sayılı Kanunlar) Varlık Barışı Kapsamında İşletmeye Konulan ALTIN, TAŞINMAZ DIŞINDA KALAN Kıymetlerin (Örneğin, Para, Döviz, Menkul Kıymet) Gibi Parasal Kıymetler İçin Ayrılan Karşılık Hesabı
(VUK 298/Ç) Vergisiz – Sürekli Yeniden Değerleme Sonrası Oluşturulan Değerleme Artış Fonu Hesabı,

(VUK Geçici 31 Ve Geçici 32) Vergili – Geçici Yeniden Değerleme Sonrası Oluşturulan Değerleme Artış Fonu Hesabı,
Parasal nitelikli olan benzer diğer fon hesaplarından kaynaklı tutarlar

Örneğin; 500- Sermaye hesabında görünen ilk “Düzeltilmeye Esas Tutar” 10 Milyon TL’dir. Ancak bu sermaye hesabının için geçmiş yıllarda ayrılan ve sermayeye eklenen 1 Milyon TL Yeniden Değerleme fonu ile 2 Milyon TL Varlık Barışı kapsamında “Parasal Kıymet” bildiriminde bulunmasından kaynaklı fon bulunmaktadır.

Mükellef, 31.12.2023 bilançosunun 500 –Sermaye Hesabını enflasyon düzeltmesine tabi tutarken, “Düzeltilmeye Esas Tutar” olarak, 10 Milyon TL’yi değil, bu sermaye hesabına eklenen yeniden değerlendirme fonu ile parasal kıymet bildirimini içeren varlık barışı fonunu düşerek bulunduğu tutarı (10 Milyon TL – 1 Milyon TL – 2 Milyon TL = 7 Milyon TL) esas alacaktır.

Netice itibarıyla, **bilançoda özkaynaklar grubunda yer alan bazı fonların**, bu **fonların ayrılmasına kaynak teşkil eden iktisadi kıymetlerin parasal ya da parasal olmayan kıymet olma durumuna göre** enflasyon düzeltmesine tabi tutulup tutulmayacağı belirlenecektir.

Yedek Akçelerin Düzeltme Mevzuundaki Yeri Nedir?

Belli bir dönemde sermaye şirketlerinin öz varlığında meydana gelen artışın (karın) bir kısmının **kanun, ana sözleşme veya genel kurul kararıyla** ortaklara dağıtılmayarak işletmenin bünyesinde bırakılması anlamını taşıyan yedek akçeler, parasal olmayan kıymetlerden olup **enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaklardır.**

2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesi sırasında **sermaye yedekleri arasında yer alan yeniden değerlendirme artış fonları gibi fonlar sıfırlanacak; hisse senedi ihraç primleri, hisse senedi iptal karları ile kâr yedekleri ve özel fonlar** (sabit kıymet yenileme fonu gibi parasal olmayan kıymet olarak kabul edilen fonlar) ise **düzeltilmeye tabi tutulacaktır.**

Düzeltilmiş 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yer alan;

- 1- **Kâr yedeklerinin** ve
- 2- Bunların düzeltilmesi sonucunda meydana gelen **enflasyon düzeltme farklarının,**

sermayeye ilave edilebilmesi mümkün bulunmaktadır.

2023 Yılı Düzeltilmesi Sonrası Ortaya Çıkan Ve Yeni Bilançoda Görünecek Olan ÖZKAYNAK Kalemlerine Ait Enflasyon Fark Hesaplarının Durumu Ne Olacak?

Aynı şekilde ÖZKAYNAK Kalemlere ait enflasyon fark hesaplarının;

- 1- Herhangi bir suretle **başka bir hesaba nakledilmesi,**
- 2- **işletmeden çekilmesi,**

Hallerinde de **işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin** (yani herhangi bir gider yahut maliyetle veya geçmiş yıl zararı ile mahsup edilmeksizin) bu dönemde **vergiye tâbi tutulur.**

Ancak; öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farklarının;

- 1- **Düzeltilme sonucu oluşan geçmiş yıl zararlarına mahsup edilmesi** veya
- 2- Kurumlar vergisi mükelleflerince **sermayeye ilave edilmesi,**

Hallerinde bu işlemler **vergiye tabi tutulmayacağı gibi** yine bu işlemler **kâr dağıtımı da sayılmayacaktır.**

Enflasyon Düzeltmesinde Öz Sermaye Kalmelerine İlişkin Nihai Tablo

Mevcut Özkaynak Kalemleri	Düzeltilmiş Değerleri İle Gösterilecek Özkaynak Kalemleri	Düzeltilmemiş (Mevcut) Değerleri İle Gösterilecek Özkaynak Kalemleri	Sfırlanacak / Bilançoda Gösterilmeyecek Özkaynak Kalemleri
Sermaye			
Sermaye Düzeltmesi Olumlu/Olumsuz Farkları			
Hisse Senetleri İhraç Primleri			
Hisse Senedi İptal Karları			
Yasal Yedekler			
Statü Yedekleri			
Olağanüstü Yedekler			
VUK – 328 ve 329) Sabit Kıymet Yenileme Fonu			
(VUK – 325/A) Girişim Sermayesi Fonu			
(KVK 5/1-e) İştirak Hissesi ve Taşınmaz Satış Kazancı İstisnası Fonu			
(KVK 5/1-j) Finansal Kiralama Şirketleri vb.'ne Yapılan Taşınır ve Taşınmaz Satış Kazancı ile Kira Süresi Sonunda Devralma Sonucu Oluşan Kazanç İstisnası Fonu			
(KVK 5/1-k) Varlık ve Hakların, Varlık Kiralama Şirketlerine Satışı ve Bu şirketlerin Satışı Sonucu Oluşan Fonlar			
(6111, 6736, 7143, 7326, 7440 Sayılı Kanunlar) Stok Affı İçin Oluşturulan Karşılık Hesapları			
(6491 Sayılı Kanun) Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kapsamında İstisna Tutarı Üzerinden Girişim Sermayesi Yatırımları İçin Ayrılan %2 (%3) fon			
(5746 Sayılı Kanun) Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetleri Kapsamında İstisna Tutarı Üzerinden Girişim Sermayesi Yatırımları İçin Ayrılan %2 (%3) fon			
(GVK Geçici 85, 90 Ve 93, KVK Geçici 15 Ve 5811 Sayılı Kanunlar) Varlık Barışı Kapsamında İşletmeye Konulan ALTIN, TAŞINMAZ Gibi Parasal Olmayan Kıymetler İçin Ayrılan Karşılık Hesabı			
(VUK 280/A) Yurtdışından Getirilerek Sermaye Olarak Konulan Yabancı Paraların Değerlemelerinden Kaynaklanan Tutarın Vergilendirilmemesi İçin Oluşturulan Fon Hesapları			
(GVK Geçici 84, 5746 Sayılı Kanununun 33. Maddesi gibi) Gelir/kurumlar vergisi kazancının tespitinde gelir olarak dikkate alınmayan hibeler (AB Fonlarından Alınanlar Gibi) nedeniyle ilgili mevzuat dâhilinde oluşturulan fon hesapları			
İştirakler Yeniden Değerleme Artışları			
(GVK Geçici 85, 90 Ve 93, KVK Geçici 15 Ve 5811 Sayılı Kanunlar) Varlık Barışı Kapsamında İşletmeye Konulan ALTIN, TAŞINMAZ DIŞINDA KALAN Kıymetlerin (Örneğin, Para, Döviz, Menkul Kıymet) Gibi Parasal Kıymetler İçin Ayrılan Karşılık Hesabı			
(VUK 298/Ç) Vergisiz – Sürekli Yeniden Değerleme Sonrası Oluşturulan Değerleme Artış Fonu Hesabı,			
(VUK Geçici 31 Ve Geçici 32) Vergili – Geçici Yeniden Değerleme Sonrası Oluşturulan Değerleme Artış Fonu Hesabı,			
Geçmiş Yıl Karları Hesapları (Enf Düz. Neticesinde Oluşan Değil) (2022 Yılı Ve Öncesi)			
Geçmiş Yıl Zararları Hesapları (Enf Düz. Neticesinde Oluşan Değil) (2022 Yılı Ve Öncesi)			
2023 Yılı Sonu Dönem Net Karı Veya Zararı (2023 yılı için vergi matrahı düzeltme öncesi tabloya göre oluşturulacağı için bu döneme dair oluşan dönem karı veya zararı oluşacaktır.)			

8

DÜZELTMEYE ESAS TARİHLERİN BELİRLENMESİ

2023 yılı bilanço kalemlerinden;

- 1- Parasal Olmayan Kıymetlerin tespiti,
- 2- "Düzeltilmeye Esas Tutar"larının belirlenmesi sonrası,

söz konusu kıymetler için, Aktif/Pasife giriş tarihlerinin yani "Düzeltilmeye Esas Tarihlerinin" belirlenmesi gerekmektedir.

Parasal Olmayan Kıymetler İçin Düzeltme Katsayıları Belirlenirken Öncelikle Ne Yapılmalıdır?

Parasal olmayan kıymetler için "Düzeltme Katsayıları" belirlenirken, öncelikle bu kıymetlerin "Düzeltilmeye Esas Tarih" lerinin tespitinin yapılması gerekmektedir.

"Düzeltilmeye Esas Tarih" den kastedilen, enflasyon düzeltilmesi yapılacak kıymetin, aktive/pasife giriş tarihleridir.

2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yer alan parasal olmayan kıymetler için esas alınacak "Düzeltilmeye Esas Tarih" aşağıdaki esaslara göre belirlenecektir:

Parasal Olmayan Kıymetler (DÜZELTME YAPILACAK KIYMETLER)'in Baz Alınacak Düzeltme Esas Tarihleri	
VARLIKLAR	DÜZELTMEME ESAS TARİH İÇİN BAZ ALINACAK SÜRELER
110 Hisse Senetleri	Satın Alma Tarihi
<i>Nakdi sermaye karşılığı alınan hisse senetleri</i>	<i>Ödeme Tarihi</i>
<i>Aynı sermaye karşılığı alınan hisse senetleri</i>	<i>Sermaye Olarak Konulan Kıymetlerin Mülkiyetinin İntikal Ettiği Tarih</i>
<i>Temettü karşılığı alınan hisse senetleri</i>	<i>İştirak Edilen Şirket Sermayesinin Tescil Tarihi</i>
150 İlk Madde Ve Malzeme	Defterlere Kayıt Tarihi
151 Yarı Mamuller - Üretim	Defterlere Kayıt Tarihi
152 Mamüller	Defterlere Kayıt Tarihi
153 Ticari Mallar	Defterlere Kayıt Tarihi
157 Diğer Stoklar	Defterlere Kayıt Tarihi
158 Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)	Bağlı Oldukları İktisadi Kıymet İçin Belirlenen Tarihler
159 Verilen Sipariş Avansları	Ödeme Tarihi (Verilen parasal olmayan avanslar, ödeme tarihinden mahsup tarihine kadar düzeltilir.)
170 YYİO İşleri Maliyet	Defterlere Kayıt Tarihi
180 Gelecek Aylara Ait Giderler	Defterlere Kayıt Tarihi
240. Bağlı Menkul Kıymetler	Satın Alma Tarihi
<i>Nakdi sermaye karşılığı alınan hisse senetleri</i>	<i>Ödeme Tarihi</i>
<i>Aynı sermaye karşılığı alınan hisse senetleri</i>	<i>Sermaye Olarak Konulan Kıymetlerin Mülkiyetinin İntikal Ettiği Tarih</i>
<i>Temettü karşılığı alınan hisse senetleri</i>	<i>İştirak Edilen Şirket Sermayesinin Tescil Tarihi</i>
241. Bağlı Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)	Bağlı Oldukları İktisadi Kıymet İçin Belirlenen Tarihler
242. İştirakler	Satın Alma Tarihi
<i>Nakdi sermaye karşılığı alınan hisse senetleri</i>	<i>Ödeme Tarihi</i>
<i>Aynı sermaye karşılığı alınan hisse senetleri</i>	<i>Sermaye Olarak Konulan Kıymetlerin Mülkiyetinin İntikal Ettiği Tarih</i>
<i>Temettü karşılığı alınan hisse senetleri</i>	<i>İştirak Edilen Şirket Sermayesinin Tescil Tarihi</i>
244. İştirakler Sermaye Payları Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)	Bağlı Oldukları İktisadi Kıymet İçin Belirlenen Tarihler
245. Bağlı Ortaklıklar	Satın Alma Tarihi
<i>Nakdi sermaye karşılığı alınan hisse senetleri</i>	<i>Ödeme Tarihi</i>
<i>Aynı sermaye karşılığı alınan hisse senetleri</i>	<i>Sermaye Olarak Konulan Kıymetlerin Mülkiyetinin İntikal Ettiği Tarih</i>
<i>Temettü karşılığı alınan hisse senetleri</i>	<i>İştirak Edilen Şirket Sermayesinin Tescil Tarihi</i>
247. Bağlı Ortaklıklar Sermaye Payları Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)	Bağlı Oldukları İktisadi Kıymet İçin Belirlenen Tarihler
250. Arazi Ve Arsalar	Defterlere Kayıt Tarihi
251. Yer Altı Ve Yer Üstü Düzenleri	Defterlere Kayıt Tarihi
252. Binalar	Defterlere Kayıt Tarihi
253. Tesis, Makine Ve Cihazlar	Defterlere Kayıt Tarihi
254. Taşıtlar	Defterlere Kayıt Tarihi
255. Demirbaşlar	Defterlere Kayıt Tarihi
257. Birikmiş Amortismanlar (-)	ÖZELLİKLI HUSUS. İLERLEYEN BÖLÜMLERDE AÇIKLANMIŞTIR.
258. Yapılmakta Olan Yatırımlar	ÖZELLİKLI HUSUS. İLERLEYEN BÖLÜMLERDE AÇIKLANMIŞTIR.
259. Verilen Avanslar	Ödeme Tarihi (Verilen parasal olmayan avanslar, ödeme tarihinden mahsup tarihine kadar düzeltilir.)
260. Haklar	Defterlere Kayıt Tarihi
261. Şerefiye	Defterlere Kayıt Tarihi
262. Kuruluş Ve Örgütlenme Giderleri	Defterlere Kayıt Tarihi
263. Araştırma Ve Geliştirme Giderleri	Defterlere Kayıt Tarihi
264. Özel Maliyetler	Defterlere Kayıt Tarihi
268. Birikmiş Amortismanlar (-)	ÖZELLİKLI HUSUS. İLERLEYEN BÖLÜMLERDE AÇIKLANMIŞTIR.

271. Arama Giderleri	Defterlere Kayıt Tarihi
272. Hazırlık Ve Geliştirme Giderleri	Defterlere Kayıt Tarihi
278. Birikmiş Tükenme Payları (-)	ÖZELLİKLİ HUSUS. İLERLEYEN BÖLÜMLERDE AÇIKLANMIŞTIR.
280. Gelecek Yıllara Ait Giderler	Defterlere Kayıt Tarihi
294. Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran Varlıklar	
KAYNAKLAR	DÜZELTMEYE ESAS TARİH İÇİN BAZ
BORÇLAR	ALINACAK SÜRELER
340. Alınan Sipariş Avansları	Tahsil Tarihi (Alınan parasal olmayan avanslar, tahsil tarihinden mahsup tarihine kadar düzeltilir)
350. Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakedişleri	Defterlere Kayıt Tarihi
380. Gelecek Aylara Ait Gelirler	Defterlere Kayıt Tarihi
440. Alınan Sipariş Avansları	Tahsil Tarihi (Alınan parasal olmayan avanslar, tahsil tarihinden mahsup tarihine kadar düzeltilir)
480. Gelecek Yıllara Ait Gelirler	Defterlere Kayıt Tarihi
ÖZ SERMAYE	DÜZELTMEYE ESAS TARİH İÇİN BAZ
Sermaye	ALINACAK SÜRELER
<i>Nakit Ödenen Sermaye</i>	<i>Tahsil Tarihi</i>
<i>Aynı Sermaye</i>	<i>Mülkiyetin İntikal Ettiği Tarih</i>
<i>Sermayenin Cüz'ülerinden Sermayeye Eklenen Kısımlar</i>	<i>Tescil Tarihi</i>
Sermaye Düzeltmesi Olumlu/Olumsuz Farkları	Defterlere Kayıt Tarihi
Hisse Senetleri İhraç Primleri	Tahsil Tarihi
Hisse Senedi İptal Karları	Tahsil Tarihi
Yasal Yedekler	Defterlere Kayıt Tarihi
Statü Yedekleri	Defterlere Kayıt Tarihi
Olağanüstü Yedekler	Defterlere Kayıt Tarihi
VUK – 328 ve 329) Sabit Kıymet Yenileme Fonu	Defterlere Kayıt Tarihi
(VUK – 325/A) Girişim Sermayesi Fonu	Defterlere Kayıt Tarihi
(KVK 5/1-e) İştirak Hissesi ve Taşınmaz Satış Kazancı İstisnası Fonu	Defterlere Kayıt Tarihi
(KVK 5/1-j) Finansal Kiralama Şirketleri vb.'ne Yapılan Taşınır ve Taşınmaz Satış Kazancı ile Kira Süresi Sonunda Devralma Sonucu Oluşan Kazanç İstisnası Fonu	Defterlere Kayıt Tarihi
(KVK 5/1-k) Varlık ve Hakların, Varlık Kiralama Şirketlerine Satışı ve Bu şirketlerin Satışı Sonucu Oluşan Fonlar	Defterlere Kayıt Tarihi
(6111, 6736, 7143, 7326, 7440 Sayılı Kanunlar) Stok Affı İçin Oluşturulan Karşılık Hesapları	Defterlere Kayıt Tarihi
(6491 Sayılı Kanun) Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kapsamında İstisna Tutarı Üzerinden Girişim Sermayesi Yatırımları İçin Ayrılan %2 fon	Defterlere Kayıt Tarihi
(5746 Sayılı Kanun) Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetleri Kapsamında İstisna Tutarı Üzerinden Girişim Sermayesi Yatırımları İçin Ayrılan %2 fon	Defterlere Kayıt Tarihi
(GVK Geçici 85, 90 Ve 93, KVK Geçici 15 Ve 5811 Sayılı Kanunlar) Varlık Barişi Kapsamında İşletmeye Konulan ALTIN, TAŞINMAZ Gibi Parasal Olmayan Kıymetler İçin Ayrılan Karşılık Hesabı	Defterlere Kayıt Tarihi

Yıllara Sâri İnşaat Ve Onarma İşlerine İlişkin Özellikli Husus Nedir?

Daha önce de belirtildiği üzere, 170 - YYİO İşleri Maliyetleri ve 350 – YYİO İşleri Hakedişleri parasal olmayan kıymet olup bu hesaplar da

2023 dönem sonu itibariyle enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.

Düzeltilme esnasında, 2023 hesap dönemi sonu itibari **ile hakediş raporlarından istihkak bedellerinin alındığı tarihlerin tespit edilmesi** ve bunlara ilişkin düzeltmenin **bu tarihler esas alınarak** yapılmasını gerektirmektedir.

170-177 numaralı hesaplarda ise, **düzeltilmeye esas tarih** olarak da ilgili **maliyet hesaplarına kayıt tarihi** esas alınacaktır.

Ayrıca, parasal olmayan verilen **depozito ve teminatlar, verilen sipariş avansları, taşeronlara verilen avanslar ve alınan sipariş avansları gibi yıllara sâri inşaat işi ile ilgili değerler** de, belirtilen düzeltmeye esas tarihler baz alınmak suretiyle **düzeltilmeye tabi tutulacak**; söz konusu hesapların, **yıllara sâri inşaat ve onarma işi ile ilgili olan kısımlarının 2023 hesap dönemi sonu itibariyle hesaplanan enflasyon düzeltme farkları da 170 ve 350'li hesaplar ile ilişkilendirilecektir.**

Mal Ve Hizmet Temininden Yahut Hakediş Vb. İşlemlerden Önce Avans Verilmesi veya Alınması Halinde Ne Yapılmalıdır?

İlk madde ve malzeme, ticari mallar, yarı mamul ve mamul stokların maliyetine dâhil edilen unsurlar, yıllara sâri inşaat ve onarım işlerinde maliyeti oluşturan unsurlar, gelecek aylara ve yıllara ait giderler, maddi duran varlıklar ve bu varlıkları oluşturan unsurlar, maddi olmayan duran varlıklar ve bu varlıkları oluşturan unsurlar, özel tükenmeye tabi varlıklar ve bu varlıkları oluşturan unsurlar, yıllara sâri inşaat ve onarım hakedişleri ile haklar ve şerefiyeler, özel fonlar, kâr yedekleri için; **bunlara mahsuben Verilen veya alınan parasal olmayan avanslar, ödeme veya tahsil tarihinden mahsup tarihine kadar düzeltilir.**

Daha Sonra ise ilgili kıymetin kendisi, mahsup tarih ile 31.12.2023 tarihi itibariyle düzeltilir.

Örneğin; XYZ firması, kendisine teslim edilecek makine için 01.02.2023 tarihinde avans vermiştir. Daha sonra makine, XYZ firmasına 23.04.2023 tarihinde teslim edilmiştir. XYZ firması kalan ödemeyi 27.04.2023 tarihinde mahsup ederek kapatmıştır.

Bu durumda **verilen avansa dair ilk düzeltme; 01.02.2023 ile 27.04.2023 tarihlerine ilişkin olacaktır.** Daha sonra **mahsubun gerçekleştiği tarih olan 27.04.2023 tarihi ile 31.12.2023 tarihi arasına dair de ilgili maddi duran varlık için düzeltme yapılacaktır.**

Devir yahut Birleşme Yoluyla Edinilen Kıymetler İçin Düzeltmeye Esas Tarih Ne Olacak?

31/12/2023 tarihinden önce gerçekleşen **şirket devir (Tür Değişikliği Dahil) işlemleri nedeniyle** işletme aktifinde yer alan iktisadi kıymetlerin düzeltmeye esas tarihi olarak **devir tarihi değil** söz konusu **kıymetlerin devir yoluyla ortadan kalkan işletmenin envanterine alındığı tarih** düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınacaktır.

Örneğin; (A) Firması 24.12.2014 tarihinde satın aldığı bir kıymeti, 22.11.2021 tarihinde gerçekleşen devir işlemi nedeniyle (B) firmasına aktif ve pasif unsurları ile bir bütün halinde devretmiştir. (B) firması ilgili kıymeti enflasyon düzeltmesine tabi tutarken, şirket devir işlemleri olan 22.11.2021 tarihini değil, devir alınarak ortadan kalkan (A) firmasının ilgili kıymeti satın aldığı tarih olan 24.12.2014'ü düzeltmeye esas tarih olarak baz alacaktır.

Ancak, 31/12/2023 tarihinden önce gerçekleşen **birleşmelerde ise; birleşilen kurumun kayıtlarına intikal ettiği tarih** düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınacaktır.

Şahıs İşletmelerinde Sermaye Hesabının Düzeltmeye Esas Tarihi Ne Olacak?

Şahıs işletmelerinde sermaye tescile tabi olmadığından, sermaye hesabında yer alan tutarın **defter kayıt tarihinin** “Düzeltmeye Esas Tarih” olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Sonraki yıllarda ise dönem sonunda meydana gelen artış ve azalışlarda (oluşan karın/zararın sermaye ile ilişkilendirilmesi gibi) ise; bu **artış ve azalışın meydana geldiği hesap dönemi son günü**nün, “Düzeltmeye Esas Tarih” olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Kıymetimin Aktife Giriş Yılı Belli Değil Ne Yapacağım?

Özellikle meslek mensubu değişikliği yahut başka nedenlerle enflasyon düzeltmesine tabi tutulacak kıymetin aktife giriş yılı belli edilemiyor ise; **işletmenin hayata geçtiği yılın ilk ayının** düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Örneğin; şirketin kuruluş yılının 2008 yılına rastlaması halinde, aktif yahut pasife giriş yılı tespit edilemeyen kıymetler için, düzeltmeye esas tarihi barından ay ve yıl Ocak/2008 olacaktır.

Şirketimizin Kuruluş Yılı 2005 Yılından Önce İse Ne Yapacağım?

İşletmenin 2005 yılından önceki bir tarihte kurulmuş olması halinde; Ocak/2005 tarihi, düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Kıymetimin Aktife Giriş Yılı Belli Lakin Ayı Belli Değil Ne Yapacağım ?

Kayıtlara giriş tarihi ay olarak belli edilemeyen parasal olmayan iktisadi kıymetler için ilgili **kıymetin işletme bünyesine girdiği yılın ilk ayı esas alınarak** düzeltme yapılacaktır.

Örneğin; takvim yılı esasına göre vergilendirilen bir şirketin, enflasyon düzeltmesine tabi tutacağı **kıymeti edindiği yıl 2015**'dir. Lakin ilgili kıymetin **edinildiği ay tespit edilemiyor ise**, düzeltmeye esas tarihi barındıran ay olarak **söz konusu yılın ilk ayı olan Ocak/2015 tarihi esas alınacaktır.**

Yeniden Değerleme Yapılan Kıymetler İçin Düzeltmeye Esas Tarihi Belirlenirken Nasıl İşlem Tesis Edilmesi gerekmektedir?

213 sayılı Kanunun geçici 31 inci maddesi, geçici 32 nci maddesi ve/veya mükerrer 298 inci maddesinin (Ç) fıkrası kapsamında yeniden değerlemeye tabi tutulmuş iktisadi kıymetler için **düzeltilmeye esas tarih olarak;**

- 1- **Sadece geçici 31 inci madde kapsamında yeniden değerlendirilmiş kıymetler** için, aktife kayıtlı olma şartının arandığı tarihten **(09.06.2021 tarihi) önceki ayın son gününün (31.05.2021),**
- 2- **Geçici 32 ve/veya mükerrer 298 inci maddenin (Ç) fıkrası** kapsamında yeniden değerlendirilmiş olanlarda ise; **yeniden değerlemenin ilgili olduğu dönemin son gününün,**

dikkate alınması gerekmektedir.

Örneğin; Sadece Geçici 31 madde kapsamında yeniden değerlemeye tabi tutulan kıymetler için düzeltmeye esas tarih olarak aktive kayıtlı olma şartının arandığı tarih 09.06.2021 tarihi olduğu için “Düzeltilmeye Esas Tarih” olarak, önceki ayın son günü olan 31.05.2021 tarihi esas alınacaktır. Böylelikle bu kıymet için, hem yeniden değerlendirilmiş tutarı “Düzeltilmeye Esas Tutar” olarak esas alınırken hem de 31.05.2021 tarihi “Düzeltilmeye Esas Tarih” olarak dikkate alınıp, “Düzeltilme Katsayısı” belirlenecektir.

Yine Geçici 32. Madde kapsamında 31.12.2022 tarihi itibarıyla yeniden değerlendirilen kıymetin “Düzeltilmeye Esas Tarih”i 31.12.2022 olarak esas alınacaktır.

Ayrıca Mükerrer 298/Ç kapsamında kıymetini 1/2023 Geçici Vergi Döneminde vergisiz yeniden değerlemeye tabi tutan bir işletme, ilgili kıymetin “Düzeltilmeye Esas Tarih”ni 31.03.2023 olarak esas alacaktır.

9

DÜZELTME KATSAYILARI

2023 yılı bilanço kalemlerinden;

- 1- **Parasal Olmayan Kıymetlerin tespiti,**
- 2- **“Düzeltmeye Esas Tutar”larının belirlenmesi ve**
- 3- **Aktif/Pasife giriş tarihlerinin yani “Düzeltmeye Esas Tarihlerinin” tespiti sonrası,**

söz konusu kıymetler için, **düzeltilme katsayılarının belirlenmesi** gerekmektedir.

Düzeltilme Katsayıları Belirlenirken Hangi Veriler Baz Alınacaktır?

2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesi işlemi sırasında düzeltilme katsayılarının hesaplanmasında, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Türkiye geneli için hesaplanan ve aylar itibarıyla açıklanan **Yİ- ÜFE değerleri** göz önünde bulundurulacaktır.

Düzeltilme Katsayıları Belirlenirken Kullanılacak Formül Nedir?

2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesi işlemi, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Türkiye geneli için hesaplanan ve aylar itibarıyla açıklanan Yİ- ÜFE değerleri göz önünde bulundurularak **şağıdaki formüle göre saptanacak olan düzeltme katsayıları kullanılarak yapılacaktır:**

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE

		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

Örneğin; Düzeltilmeye esas tutarı 440.000,00-TL olan iştirakler hesabında yer alan bir kıymetin, düzeltilmeye esas tarihi (Satın Alma Tarihi) 11.06.2021'dir. Söz konusu kıymetin "Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Ay" Haziran(2021) olup, bu aya İlişkin Yİ-ÜFE oranı ise 693,54'dür. (Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE oranı 2915,02'dir.)

Düzeltilme Katsayısı	=	2915,02

		693,54
Düzeltilme Katsayısı	=	4,20310

İştirakler hesabının 31.12.2023 tarihli düzeltilmiş tutarı ise şu şekilde hesaplanacaktır:

İştirakler Hesabının Düzeltilmiş Tutarı	=	Düzeltilmeye Esas Alınacak Tutar	X	Düzeltilme Katsayısı
İştirakler Hesabının Düzeltilmiş Tutarı	=	440.000,00	X	4,20310
İştirakler Hesabının Düzeltilmiş Tutarı	=	1.849.364,00		

Formül İle Ortaya Çıkan Rakamın Virgülden Sonra Kaç Hane Dikkate Alınmalıdır?

Formüle göre bulunacak ve düzeltmeye esas olacak katsayının hesabında, kesirli (virgülden sonraki) kısım 5 (beş) hane olarak (altıncı hane dikkate alınarak beşinci hane yuvarlanarak) dikkate alınacaktır.

Örneğin; formül ile hesaplana düzeltme katsayısının 3,213577777... çıkması halinde virgülden sonraki kısım 5 (beş) hane olarak dikkate alınacak ve altıncı hane beşinci haneye yuvarlanarak 3,21358 olarak hesaplanacaktır.

Düzeltilme Katsayısı Birden Küçük Olması Halinde Nasıl Bir İşlem Tesis Edilecektir?

Aylar itibariyle Yİ-ÜFE'de oluşan farklılıklar nedeniyle düzeltilme katsayısının birden küçük çıkması hali, ilgili kıymetlerin düzeltilme sonrası değerinde düşüklüğe sebep olmakla birlikte bu durum, yukarıdaki formüle göre bulunan (birden küçük) değer in düzeltilme katsayısı olarak dikkate alınmasına engel teşkil etmemekte dir.

Düzeltilme Katsayısı Belirlenirken Kıymetimizin Edinim Tarihi 2005 Yılından Önce İse Düzeltilmeye Esas Tarih Olarak Ne Baz Alınacak?

Edinim tarihi 2005 yılı öncesine rastlayan parasal olmayan kıymetler için, düzeltilmeye esas tarih olarak 31/12/2004 tarihi (yani Aralık/2004) baz alınacaktır.

Örneğin; enflasyon düzeltilmesine tabi tutacağı **kıymeti edindiği yıl 1998 olan şirket,** söz konusu kıymeti enflasyon düzeltilmesine tabi tutarken baz alacağı **düzeltilmeye esas tarih 31/12/2004 tarihi (yani Aralık/2004) olacaktır.**

10

STOKLAR İÇİN TOPLULAŞTIRILMIŞ YÖNTEMLER

Firmalar nezdinde stoklar grubu için yapılacak enflasyon düzeltmesi işlemi için, düzeltilme katsayılarının belirlenmesinde kolaylaştırılmış yöntemler bulunmaktadır. Bu yöntemin adı “Toplulaştırılmış Yöntemler” dir.

Özellikle yığın halinde üretim ve maliyetleme yapan ve çok stoklu çalışan firmalar için, dönem sonunda her bir stok kaleminin tespiti için fiili envanter yapılması ve tespit edilen stokların kalem-kalem düzeltme katsayılarının belirlenmesi çok zor olacaktır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı bu kıymetlerin düzeltme katsayılarının tespitine dair kolaylaştırılmış yöntemler belirlemiştir. Böylelikle, parasal olmayan varlık niteliğinde olan stoklar için, reel olmayan finansman maliyetinin (ROFM) hesaplamasına gerek olmaksızın, dönem sonu tutarı “Düzeltilmeye Esas Tutar” olarak alınarak, “Düzeltilmeye Esas Tarihi” ve “Düzeltilme Katsayısı” çok rahat şekilde tespit edilebilecektir.

Toplulaştırılmış Yöntemlerle Katsayı Belirleme Olanağı Hangi Kıymetler İçin Geçerlidir?

Toplulaştırılmış yöntemler kullanılarak düzeltilebilecek parasal olmayan kıymetler, sadece **stoklar**la sınırlıdır.

Bu Yöntemi Uygulamak Zorunda Mıyız?

Hayır. İşletmeler, çeşit ve miktar itibariyle önemli tutarlara ulaşan stoklarına ilişkin olarak, düzeltme işleminde, 2023 hesap dönemi sonu itibariyle maliyet bedelleri üzerinden defterlere kayıt tarihlerine göre bulunan düzeltmeye esas tutar ile düzeltme katsayısının çarpılması suretiyle, yani **gerçek yöntemi uygulayarak enflasyon düzeltmesine tabi tutabileceklerdir.**

Toplulaştırılmış Yöntemler Yerine Gerçek Yöntem Uygulamasında Detaya İnmeli Miyiz?

Evet. Stokların düzeltilmesinde gerçek yöntemi kullanan mükellefler, mümkün olduğunca **inebildikleri kadar alt ayrıma giderek** düzeltme işlemini gerçekleştireceklerdir.

Her Bir Detay Stok Grubuna Dair Farklı Toplulaştırılmış Yöntemleri Uygulayabilir Miyiz?

Evet. Toplulaştırılmış yöntemleri seçen mükellefler, mümkün olduğunca inebildikleri **her bir alt ayırım itibariyle diledikleri toplulaştırılmış yöntemi kullanmakta serbesttirler.**

Toplaştırılmış Yöntemler Nelerdir?

Stoklar grubuna uygulanacak **enflasyon düzeltmesi işleminde kullanılabilir topladırılmış yöntemler** şunlardır:

- 1- **Basit ortalama** yöntemi,
- 2- **Stok devir hızı** yöntemi.

Toplaştırılmış Yöntemlerden İstedidimizi Kullanabilir Miyiz?

Mükellefler belirtilen bu yöntemlerden **herhangi birini seçebileceklerdir**. Ayrıca mükellefler, mümkün olduğunca inebildikleri **her bir alt ayırım itibariyle diledikleri topladırılmış yöntemi kullanmakta serbesttirler**.

Toplaştırılmış Yöntemleri Kullanmamız Halinde Her Bir Stok İçin Ayrı Ayrı Düzeltmeye Esas Tarihi Belirlemeye Mecbur Muyuz?

Hayır. Toplandırılmış yöntemlerin tercih edilmesi halinde mükellefler, stokların düzeltmeye esas tutarlarını, **düzeltilmede esas alınacak tarihlere bağlı kalmaksızın, dönem ortalama düzeltme katsayısı ile veya stok devir hızına göre bulunan düzeltme katsayısı ile çarpmak suretiyle** düzeltme işlemini gerçekleştireceklerdir.

Basit Ortalama Yönteminde Düzeltme Katsayısı Nasıl Belirlenecek?

Basit Ortalama Yönteminde düzeltme katsayısı, mali tabloların ait olduğu aya (Aralık/2023) ilişkin fiyat endeksinin, bu endeks ile bir önceki geçici vergi döneminin sonundaki (Eylül/2023) fiyat endeksi toplamının ikiye bölünmesi sonucu bulunan endekse bölünmesiyle elde edilen katsayı olarak hesaplanır.

Yukarıda yer verilen metnin formüle edilmiş hali aşağıdaki gibidir:

Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı	=	Bilançonun ait olduğu aya (Aralık/2023) ait Yİ-ÜFE	
		Bilançonun ait olduğu aya (Aralık/2023) ait Yİ-ÜFE	+ Bilanço günü itibarıyla bir önceki geçici vergi döneminin sonundaki (Eylül/2023) Yİ-ÜFE
		2	

Örneğin; Basit ortalama yöntemi seçen mükelleflerce, 31.12.2023 tarihinde yer alan stok "Düzeltemeye Esas Tutarı"na uygulanacak katsayı aşağıdaki gibidir; (Not: Eylül/2023 Dönemi Yİ-ÜFE oranı 2749,98, Aralık/2023 dönemi için Yİ-ÜFE oranı ise 2915,02 olarak açıklanmıştır.)

Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı	=	2915,02	
		2915,02	+ 2749,98
		2	

Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı	=	2915,02
		2832,5
Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı	=	1,02913

Basit Ortalama Yönteminde Düzeltmeye Esas Tutar Nasıl Belirlenecek?

Basit ortalama yönteminde **düzeltilmeye esas tutar** olarak, **2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yer alan stoklara ait tutarlar** esas alınacaktır.

Örneğin; XML Firmasının vergilendirme öncesi 31.12.2023 tarihli bilançosunda yer alan stoklara dair bilgiler aşağıdaki gibidir:

STOKLAR	TUTAR
150 - İlk Madde ve Malzeme	
<i>X Hammaddesi</i>	500.000,00
<i>Y Hammaddesi</i>	750.000,00
151 - Yarı Mamul	
<i>A Yarı Mamulü</i>	200.000,00
<i>B Yarı Mamulü</i>	150.000,00
152 - Mamuller	
<i>Q Mamulü</i>	1.000.000,00
<i>W Mamulü</i>	1.150.000,00
153 - Ticari Mallar	
<i>M Ticari Mali</i>	800.000,00
<i>N Ticari Mali</i>	450.000,00
GENEL TOPLAM	5.000.000,00

Yukarıda yer verilen tutarlar, firmanın vergileme öncesi 31.12.2023 tarihli bilançosunda yer alan tutarlardır. Bu tutarlar “Düzeltilmeye Esas Tutar” olarak esas alınabilecektir. Belirlenen “Düzeltilmeye Esas Tutar” lar esas alınarak, “Düzeltilme Katsayısı” uygulanmak suretiyle stoklar grubunun düzeltilmiş hali aşağıdaki tablodaki gibidir:

Stoklar	Tutar (A)	Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı (B)	Düzeltilmiş Değerler (C=A*B)
150 - İlk Madde ve Malzeme			
<i>X Hammaddesi</i>	500.000,00	1,02913	514.565,00
<i>Y Hammaddesi</i>	750.000,00	1,02913	771.847,50
151 - Yarı Mamul			
<i>A Yarı Mamulü</i>	200.000,00	1,02913	205.826,00
<i>B Yarı Mamulü</i>	150.000,00	1,02913	154.369,50

152 - Mamuller				
	Q Mamulü	1.000.000,00	1,02913	1.029.130,00
	W Mamulü	1.150.000,00	1,02913	1.183.499,50
153 - Ticari Mallar				
	M Ticari Malı	800.000,00	1,02913	823.304,00
	N Ticari Malı	450.000,00	1,02913	463.108,50
GENEL TOPLAM		5.000.000,00		5.145.650,00

Stok Devir Hızı Yönteminde Düzeltme Katsayısı Nasıl Belirlenecek?

Stok devir hızı yönteminde düzeltme katsayısı belirlenmeden önce bazı işlem adımları bulunmaktadır. İşlem adımları şu şekildedir;

1. Adım: **Stok devir hızı**nın hesaplanması,
2. Adım: **Ortalama stokta kalma süresi**nin hesaplanması,
3. Adım: **2023 hesap dönemi sonuna** ait bilançoda görünen **stokların hangi aydan kaldığı**nin tespiti,
4. Adım: Hangi aydan kaldığının tespitine dayanarak, **Düzeltilme Katsayısının tespiti**,
5. Adım: **Düzeltilme Katsayısı ile** 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda görünen **stoklara ait tutarın çarpılarak düzeltme işleminin tamamlanması**dır.

Stok Devir Hızı Nasıl Hesaplanır?

1. Adım olan “Stok Devir Hızı” aşağıdaki formül ile hesaplanacaktır:

Stok Devir Hızı	=	Dönem İçinde Satılan Toplam Mal Maliyeti (620, 621 No.Lu Hesaplar)		

		Dönem başı stok tutarı (2022 Dönem Sonu Stok Tutarları)	+	Dönem sonu stok tutarı (2023 Dönem Sonu Stok Tutarları)

				2

Ortalama Stokta Kalma Süresi Nasıl Hesaplanır?

2. Adım olan “Ortalama Stokta Kalma Süresi” ve dolayısıyla **stokların aktive hangi ayda girdikleri** aşağıdaki formül ile hesaplanacaktır:

Ortalama Stokta Kalma Süresi	=	365

		Stok Devir Hızı

Stok Devir Hızı Yöntemine İlişkin Örnek Uygulama

Örnek: KLM Firması, 31.12.2023 tarihine dair vergileme öncesi bilançosunda yer alan stoklar grubunu, stok devir hızı yöntemi ile düzeltmeye karar varmıştır. KLM firmasına ilişkin veriler aşağıdaki gibidir:

1. 2022 Dönem Sonu Stok Tutarı = 2.260.000,00-TL
2. 2023 Dönem Sonu Stok Tutarı= 8.600.000,00-TL
3. 2023 Yılı 621 No.lu Hesap Tutarı (STMM)= 28.000.000,00-TL

⇒ **Düzeltilmeye Esas Tutar (2023 Dönem Sonu Stok Tutarı):**
8.600.000,00-TL

1. ADIM: **Stok Devir Hızının Hesaplanması**

Stok Devir Hızı	=	Dönem İçinde Satılan Toplam Mal Maliyeti (620, 621 No.lu Hesaplar)	

		Dönem başı stok tutarı (2022 Dönem Sonu Stok Tutarları)	+ Dönem sonu stok tutarı (2023 Dönem Sonu Stok Tutarları)

		2	

Stok Devir Hızı	=	28.000.000,00	

		2.260.000,00	+ 8.600.000,00

		2	

Stok Devir Hızı	=	28.000.000,00

		5.430.000,00
Stok Devir Hızı	=	5,16

2. ADIM: Ortalama Stokta Kalma Süresinin Tespiti

Ortalama Stokta Kalma Süresi	=	365

		Stok Devir Hızı

Ortalama Stokta Kalma Süresi	=	365

		5,16
Ortalama Stokta Kalma Süresi	=	70,78 (GÜN)

3. ADIM: 2023 Hesap Dönemi Sonuna Ait Bilançoda Görünen Stokların Hangi Aydan Kaldığının Tespiti

31.12.2023 tarihi itibarıyla işletmenin aktifinde görünen stoklar, ortalama 70,78 gün öncesinden yani Ekim ayından kalan stoklardır. Bu durumda stoklar, 2023 yılının Ekim ayına ait düzeltme katsayısı ile enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.

4. ADIM: Düzeltilme Katsayısının Tespiti

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE

		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya (Ekim/2023) İlişkin Yİ-ÜFE

Söz konusu stoklar grubunun “Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Ay” Ekim (2023) olduğu tespit edildiği için, bu aya ilişkin Yİ-ÜFE oranı esas alınacaktır. Ekim Ayı Yİ-ÜFE oranı ise 2803,29’dür. (Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE oranı ise 2915,02 olarak açıklanmıştır.)

Düzeltilme Katsayısı	=	2915,02

		2803,29
Düzeltilme Katsayısı	=	1,03986

5. ADIM: Düzeltilme İşleminin Yapılması

Stoklar hesabının 31.12.2023 tarihli düzeltilmiş tutarı ise şu şekilde hesaplanacaktır:

Stoklar Hesabının Düzeltilmiş Tutarı	=	Düzeltilmeye Esas Alınacak Tutar (2023 Sonu Stok Tutarı)	X	Düzeltilme Katsayısı
Stoklar Hesabının Düzeltilmiş Tutarı	=	8.600.000,00	X	1,03986
Stoklar Hesabının Düzeltilmiş Tutarı	=	8.942.767,96		

Stok Devir Hızı Yönteminde Düzeltilme Sonrası Bulunan Tutar Orantısız Olursa Ne Yapılmalıdır?

Toplulaştırılmış yöntemlerden "stok devir hızı yöntemi"ni seçen mükelleflerin bu yöntemi sağlıklı olarak uygulayabilmeleri için stok devir hızlarının yüksek olması ve stok devir hızlarını doğru olarak tespit etmeleri gerekmektedir. Buna rağmen **düzeltilme sonrasında bulunan rakamın iktisadi ve teknik icaplara uygun olmayacak şekilde orantısız çıkması durumunda,** (toplulaştırılmış yöntem kullanılmak isteniyor ise) **basit ortalama yönteminin tercih edilmesi uygun olacaktır.**

11

MUHASEBE SİSTEMİ VE KAYITLARI

Enflasyon düzeltmesi ile ilgili olarak Tekdüzen Muhasebe Sisteminin uygulanmasına ilişkin açıklamalar/düzenlemeler 12 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinde yer almaktadır.

Enflasyon düzeltmesine dair, **2023 yılı sonunda kullanılacak iki farklı hesap** bulunmakta olup bunlar;

- **Enflasyon Fark Hesapları**
- **Enflasyon Düzeltme Hesabı**

2023 yılı için yapılacak enflasyon düzeltme işlemi sonrası **enflasyon düzeltmeleri**, ilgili **kıymetlere ait fark hesaplarına ve enflasyon düzeltme hesabına** kaydedilecektir.

Bununla birlikte, **Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım işi** ile iştigal eden ve bu faaliyetleri nedeniyle tak düzen hesap planında bu hesapları kullanan firmalar için farklı fark hesapları ve düzeltme öngörölmüş olup, konu bu başlığın ilerleyen bölümlerinde açıklanacaktır.

Enflasyon Fark Hesapları Nasıl Kullanılacak?

Enflasyon fark hesapları, parasal olmayan kıymetlerin **düzeltilme işlemi sonrası değeri ile düzeltilme öncesi değeri arasındaki farklarının kaydedildiği tali hesaplar**dır.

Parasal Olmayan Kıymetin			Kayıt Yeri
Düzeltilme Sonrası Değeri	-	Düzeltilme Öncesi Değeri	= Enflasyon Fark Hesabı

Enflasyon fark hesapları, **enflasyon düzeltme hesabı ile karşılıklı olarak çalışırlar.**

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
... Enflasyon Fark Hesabı	xxxx	
698 – Enflasyon Düzeltme HESabı		xxxx

Örnek Enflasyon Fark Hesaplarının Kullanımı?

Enflasyon fark hesapları, parasal olmayan kıymetlerin düzeltme işlemi sonrası değeri ile düzeltme öncesi değeri arasındaki farklarının kaydedildiği tali hesap olduğu için, **her bir 31.12.2023 tarihi itibarıyla düzeltmeye muhatap olan parasal olmayan kıymetin alt kırılımında bu hesapların açılması** gerekmektedir.

254.000.001	Taşıtlar Enflasyon Fark Hesabı
255.000.001	Demirbaşlar Enflasyon Fark Hesabı
257.001	Birikmiş Amortismanlar Enflasyon Fark Hesabı
380.001.001	Gelecek Aylara Ait Gelirler Enflasyon Fark Hesabı
540.001	Yasal Yedekler Enflasyon Fark Hesabı

Ödenmiş Sermaye Tutarı İçin Kullanılacak Enflasyon Fark Hesapları?

Diğer parasal olmayan kıymetlerin aksine 500- Ödenmiş Sermaye hesabı için; **ödenmiş sermaye tutarının düzeltilmesi sonucu ortaya çıkan olumlu/olumsuz farkların izlenmesinde** kullanılmak üzere **“502- Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları” ve “503- Sermaye Düzeltmesi Olumsuz Farkları (-)”** hesapları ihdas edilmiştir.

502	Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları
503	Sermaye Düzeltmesi Olumsuz Farkları (-)

Enflasyon Düzeltme Hesabı Nasıl Kullanılacak?

Enflasyon düzeltme hesabı, parasal olmayan kıymetlerin düzeltilmesi sonucu **oluşan farkların toplu olarak kaydedildiği** hesabı ifade eder.

- **698- Enflasyon Düzeltme Hesabı**

Enflasyon düzeltme hesabı enflasyon fark hesapları ile karşılıklı olarak çalışılır. Parasal olmayan varlıkların enflasyon düzeltilmesine tabi tutulması sonucu oluşan farklar **bu hesabın alacağına, parasal olmayan kaynakların** enflasyon düzeltilmesine tabi tutulması sonucu oluşan farklar ise **borcuna** kaydedilir.

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
... (Parasal Olman VARLIKLAR) Enflasyon Fark Hesabı	xxxx	
503 - Sermaye Düzeltmesi Olumsuz Farkları (-)	xxxx	
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı		xxxx
Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı	xxxx	
502 - Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları		xxxx
... (Parasal Olman KAYNAKLAR) Enflasyon Fark Hesabı		xxxx

Sıfırlanacak Özsermaye Kalemleri Nasıl İşleme Tabi Tutulacak?

Daha önce enflasyon düzeltmesi aşamasında **sıfırlanacak, bir başka ifade ile düzeltilmiş bilançoda gösterilmeyecek özsermaye kalemlerinden bahsetmiştik.** Bu kalemler aşağıdaki gibidir:

Sıfırlanacak/Bilançoda Gösterilmeyecek Özkaynak Kalemleri
Maddi Duran Varlık Yeniden Değerleme Artışları (Mük 298/Ç Yeniden Değ.)
Maddi Duran Varlık Yeniden Değerleme Artışları (Geçici 31-32 Yeniden Değ.)
Geçmiş Yıl Karları (Düzeltilme öncesi dönemlerden kaynaklanan Örn: 2022)
2023 Yılı Dönem Net Karı
Geçmiş Yıl Zararları (-)(Düzeltilme öncesi dönemlerden kaynaklanan Örn: 2022)
2023 Yılı Dönem Net Zararı (-)

Yukarıda yer verilen **bu kalemler, 698- Enflasyon Düzeltme Hesabına aktararak kapatılacaktır.** **Bu aktarma işlemi hiçbir enflasyon düzelmesi yapılmadan da yapılabilecektir.** **Daha sonra düzeltme işlemine istinaden muhasebe kayıtları yapılabilir.** Şöyleki;

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
Maddi Duran Varlık Yeniden Değerleme Artışları (Mük 298/Ç Yeniden Değ.)	xxxx	
Maddi Duran Varlık Yeniden Değerleme Artışları (Geçici 31-32 Yeniden Değ.)	xxxx	
Geçmiş Yıl Karları (Düzeltilme öncesi dönemlerden kay.)	xxxx	
2023 Yılı Dönem Net Karı	xxxx	
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı		xxxx
Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı	xxxx	
Geçmiş Yıl Zararları (-)(Düzeltilme öncesi dönemlerden kay.)		xxxx
2023 Yılı Dönem Net Zararı (-)		xxxx

Enflasyon Düzeltme Hesabının Bakiyesi Hangi Hesaba Aktarılacak?

Parasal olmayan **varlık ve kaynakların düzeltmesi sonrası** yapılan muhasebe kayıtları ile **698 - Enflasyon Düzeltme Hesabının görünümü** aşağıdaki gibi olacaktır.

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

Parasal Olmayan KAYNAK Kalemlerinde Enflasyon Düzeltmesi Sonucu Ortaya Çıkan Artışlar	Parasal Olmayan VARLIK Kalemlerinde Enflasyon Düzeltmesi Sonucu Ortaya Çıkan Artışlar
--	--

Daha önce **2023 yılı için yapılacak enflasyon düzeltmesi sonrası oluşan farkların vergilendirilmeyeceği**, bu farkların gelir gider hesaplarına aktarılmayacağı, **oluşan farkların Geçmiş Yıl Karı yahut Zararı hesabının altında ayrı hesapta izleneceğini** belirtmiştik. Yukarıda yer verilen **698 - Enflasyon Düzeltme Hesabının borç bakiye vermesi** halinde, bu bakiye **580 – Geçmiş Yıl Zararlarına, alacak bakiyesi vermesi** halinde ise **570 – Geçmiş Yıl Karı hesabına** aktarılarak kapatılacaktır.

⇒ **698 - Enflasyon Düzeltme Hesabının Borç Bakiye Vermesi:**

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
580.09 – Geçmiş Yıl Zararı Hesabı (2023 Enf.Düz. Kaynaklanan)	xxxx	
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı		xxxx

⇒ **698 - Enflasyon Düzeltme Hesabının Alacak Bakiye Vermesi:**

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı	xxxx	
570.09 – Geçmiş Yıl Karı Hesabı (2023 Enf.Düz. Kaynaklanan)		xxxx

Dolayısıyla yukarıdaki kayıtlar ile beraber, **yapılan enflasyon düzeltmesi işleminin vergisel etkisi olmayacaktır.**

2023 Yılı Düzeltmesi Sonrası Ortaya Çıkan Geçmiş Yıl Karı/Zararı Hesaplarının Durumu Ne Olacak?

2023 yılına dair yapılacak enflasyon düzeltmesi sonrası ortaya çıkan;

→ **Geçmiş yıl kârı vergiye tâbi tutulmaz,**

→ **Geçmiş yıl zararı zarar olarak kabul edilmez.**

Yani **2023 yılı için yapılan düzeltme için istisnai olarak ileride yapılacak düzeltmelerden farklı olarak, matrahı etkileyen bir durum ortaya çıkmayacaktır.**

2023 Yılı Düzeltmesi Sonrası Ortaya Çıkan Ve Yeni Bilançoda Görünecek Olan PASİF Kalemlere Ait Enflasyon Fark Hesaplarının Durumu Ne Olacak?

2023 yılına dair yapılacak enflasyon düzeltmesi sonrası ortaya çıkan enflasyon fark hesaplarından PASİF Kalemlere ait olanların **("avans ve depozitolar, hakedişler" hariç);**

- 1- Herhangi bir suretle **başka bir hesaba nakledilmesi,**
- 2- **İşletmeden çekilmesi,**

Hallerinde bu **işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin** (yani herhangi bir gider yahut maliyetle veya geçmiş yıl zararı ile mahsup edilmeksizin) bu dönemde **vergiye tâbi tutulur.**

2023 Yılı Düzeltmesi Sonrası Ortaya Çıkan Ve Yeni Bilançoda Görünecek Olan ÖZKAYNAK Kalemlerine Ait Enflasyon Fark Hesaplarının Durumu Ne Olacak?

Aynı şekilde ÖZKAYNAK Kalemlere ait enflasyon fark hesaplarının;

- 1- Herhangi bir suretle **başka bir hesaba nakledilmesi,**
- 2- **İşletmeden çekilmesi,**

Hallerinde de **işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin** (yani herhangi bir gider yahut maliyetle veya geçmiş yıl zararı ile mahsup edilmeksizin) bu dönemde **vergiye tâbi tutulur.**

Ancak; öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farklarının;

- 1- **Düzeltilme sonucu oluşan geçmiş yıl zararlarına mahsup edilmesi** veya
- 2- Kurumlar vergisi mükelleflerince **sermayeye ilave edilmesi**,

Hallerinde bu işlemler **vergiye tabi tutulmayacağı gibi** yine bu işlemler **kâr dağıtımı da sayılmayacaktır**.

Örnek Uygulama

BYZ Firmasının enflasyon düzeltmesi sonrası, parasal olmayan kıymetlere ilişkin farklar aşağıdaki gibidir:

VARLIKLAR	DÜZELTME FARKLARI
110 Hisse Senetleri	5.000,00
150 İlık Madde Ve Malzeme	250.000,00
151 Yarı Mamuller - Üretim	400.000,00
152 Mamuller	1.000.000,00
153 Ticari Mallar	800.000,00
250. Arazi Ve Arsalar	2.000.000,00
252. Binalar	750.000,00
253. Tesis, Makine Ve Cihazlar	500.000,00
254. Taşıtlar	400.000,00
255. Demirbaşlar	200.000,00
264. Özel Maliyetler	150.000,00
TOPLAM	6.455.000,00
KAYNAKLAR	DÜZELTME FARKLARI
BORÇLAR	
340. Alınan Sipariş Avansları	200.000,00
380. Gelecek Aylara Ait Gelirler	50.000,00
TOPLAM	250.000,00
ÖZ SERMAYE	
Sermaye	500.000,00
Yasal Yedekler	200.000,00
Statü Yedekleri	100.000,00
Olağanüstü Yedekler	50.000,00
TOPLAM	850.000,00

Hesaplanan enflasyon düzeltme farkları için yapılacak muhasebe kaydı aşağıdaki gibidir:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
110.00 Hisse Senetleri Enflasyon Fark Hesabı	5.000,00	
150.00 İlk Madde Ve Malzeme Enflasyon Fark Hesabı	250.000,00	
151.00 Yarı Mamuller – Üretim Enflasyon Fark Hesabı	400.000,00	
152.00 Mamüller Enflasyon Fark Hesabı	1.000.000,00	
153.00 Ticari Mallar Enflasyon Fark Hesabı	800.000,00	
250.00 Arazi Ve Arsalar Enflasyon Fark Hesabı	2.000.000,00	
252.00 Binalar Enflasyon Fark Hesabı	750.000,00	
253.00 Tesis, Makine Ve Cihazlar Enflasyon Fark Hesabı	500.000,00	
254.00 Taşıtlar Enflasyon Fark Hesabı	400.000,00	
255.00 Demirbaşlar Enflasyon Fark Hesabı	200.000,00	
264.00 Özel Maliyetler Enflasyon Fark Hesabı	150.000,00	
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı		6.455.000,00
Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı	1.150.000,00	
340.00 Alınan Sipariş Avansları Enflasyon Fark Hesabı		200.000,00
380.00 Gelecek Aylara Ait Gelirler Enflasyon Fark Hesabı		50.000,00
<u>502 - Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları</u>		500.000,00
540.00 Yasal Yedekler Enflasyon Fark Hesabı		200.000,00
541.00 Statü Yedekleri Enflasyon Fark Hesabı		100.000,00
542.00 Olağanüstü Yedekler Enflasyon Fark Hesabı		50.000,00

Parasal olmayan varlık ve kaynakların düzeltmesi sonrası yapılan muhasebe kayıtları ile 698 - Enflasyon Düzeltme Hesabının görünümü aşağıdaki gibidir:

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

1.150.000,00	6.455.000,00
--------------	--------------

Yukarıda yer verilen muavin görüntüsünde firmanın enflasyon düzeltmesi sonrası 698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı (6.455.000,00 - 1.150.000,00=) **5.305.000,00 alacak kalanı** vermektedir.

Yukarıda yer verilen **698 - Enflasyon Düzeltme Hesabının 5.305.000,00 alacak bakiyesi vermesi** nedeniyle, bu bakiye **570 – Geçmiş Yıl Karı hesabına** aktarılarak kapatılacaktır.

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı	5.305.000,00	
570.09 – Geçmiş Yıl Karı Hesabı (2023 Enf.Düz. Kaynaklanan)		5.305.000,00

Firmanın 31.12.2023 dönemi bilançosunu enflasyon düzeltmesine tabi tutması sonucu ortaya çıkan **5.305.000,00-TL'nin, vergisel etkisi olmayacak ve ilerleyen yıllarda bu tutar da enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.**

Yıllara Sâri İnşaat Ve Onarma İşlerine İlişkin Özellikli Husus Nedir?

Daha önce de belirtildiği üzere, 170 - YYİO İşleri Maliyetleri ve 350 – YYİO İşleri Hakedişleri parasal olmayan kıymet olup bu hesaplar da **2023 dönem sonu itibariyle enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.**

Düzeltilme esnasında, 2023 hesap dönemi sonu itibari **ile hakediş raporlarından istihkak bedellerinin alındığı tarihlerin tespit edilmesi** ve bunlara ilişkin düzeltmenin **bu tarihler esas alınarak** yapılmasını gerektirmektedir.

Yıllara Sâri İnşaat Ve Onarma İşlerine İlişkin Muhasebe Kayıtları Hangi Hesaba Yapılacaktır?

Yıllara sâri inşaat ve onarma işlerine ait maliyet ve hakedişlerine ilişkin düzeltmeler, **“698 - Enflasyon Düzeltme Hesabı” yerine “697 - Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı”na kaydedilecektir.**

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
170.00 YYİOl Maliyeti Enflasyon Fark Hesabı 697 – Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı	xxxx	xxxx
Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
697 – Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı 350.00 YYİOl Hakedişleri Enflasyon Fark Hesabı	xxxx	xxxx

YYİO İşleri İle İlgili Olan Diğer Hesapların Durumu Ne Olacak?

Parasal olmayan **verilen depozito ve teminatlar, verilen sipariş avansları, taşeronlara verilen avanslar ve alınan sipariş avansları** gibi yıllara sâri inşaat işi ile ilgili değerler de belirtilen düzeltmeye esas tarihler baz alınmak suretiyle **düzeltilmeye tabi tutulacak;** söz konusu hesapların, **yıllara sâri inşaat ve onarma işi ile ilgili olan kısımlarının 2023 hesap dönemi sonu itibariyle hesaplanan enflasyon düzeltme farkları da “697- Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı” ile ilişkilendirilecektir.**

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
697 - Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı 340.00 – Alınan Sipariş Avansları Enflasyon Fark Hesapları	xxxx	xxxx

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
159.000	xxxx	
697 - Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı		xxxx

YYİO İşleri İle İlgili Olan İlk Madde Malzeme/Yarı Mamul/Mamul/Diğer Stokların Durumu Ne Olacak?

Yıllara sâri inşaat ve onarma maliyetleri **ile ilgili olmayan ilk madde malzeme/yarı mamul/mamul/diğer stoklar**ın düzeltilmesi sonucu oluşan farkların, **“697- Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı” ile ilişkilendirilmemesi** gerekmektedir. Bu kıymetlere ait düzeltme işlemleri daha önce de anlatıldığı üzere 698 – Enflasyon Düzeltme Hesabına atılması gerekmektedir.

Ancak söz konusu **kıymetlerin inşaat maliyetlerine aktarılması halinde**, bu tarih itibarıyla düzeltme sonucu oluşan **farkların, “697- Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı” ile ilişkilendirilmesi** gerekmektedir.

Yani **150, 151, 152,157 no.lu hesaplarda bulunan ancak YYİO işleriyle alakalı olanlar, ayrıştırılarak** 698 hesap yerine **“697- Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı”na atılması gerekmektedir.**

697 - Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı Alacak Yahut Borç Kalanı Verirse Ne Yapılacak?

Parasal olmayan **170 ve 350 hesaplarının düzeltilmesi sonrası** yapılan muhasebe kayıtları ile **697 - Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabının görünümü** aşağıdaki gibi olacaktır:

697 - Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı

350 No.lu Hesaba İlişkin Düzeltme Farkları

170 No.lu Hesaba İlişkin Düzeltme Farkları

Yukarıda yer verilen **697 - Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabının**:

- **BORÇ bakiye vermesi** halinde, bu bakiye **178 – YYİ Enflasyon Düzeltmesi Hesabına**,
- **ALACAK bakiyesi vermesi** halinde ise **358 – YYİ Enflasyon Düzeltme Hesabına**,

aktarılarak kapatılacaktır.

⇒ **697 - Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabının Borç Bakiye Vermesi:**

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
178 – YYİ Enflasyon Düzeltme Hesabı	xxxx	
697 - Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabının		xxxx

⇒ **697 - Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabının Alacak Bakiye Vermesi:**

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
697 - Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabının	xxxx	
358 – YYİ Enflasyon Düzeltme Hesabı		xxxx

YYİO İşlerine İlişkin 2023 Düzeltme Farkları Vergilendirilecek Mi?

Hayır. Yıllara sâri inşaat ve onarma işlerine ait maliyet ve istihkak tutarları ile ilgili olarak **2023 hesap dönemi sonu itibariyle düzeltme sonucu oluşan düzeltme farkları işin bitiminde** (2023 hesap dönemi sonundan önce başlayan işlerde) **mali kar/zarar tutarının tespitinde dikkate alınmayacaktır.**

YYİO İşlerine İlişkin Reel Olmayan Finansman Maliyeti (ROFM) Ayırıştırması Yapılacak Mı?

Hayır. Yıllara sâri inşaat ve onarma maliyetlerinin düzeltilmesi sırasında söz konusu kıymetler, reel olmayan finansman maliyeti ihtiva edebilen iktisadi kıymetler arasında yer almadıkları için, **bünyelerinde reel olmayan finansman maliyeti ihtiva etseler bile ayırıştırma yapılmaksızın** düzeltme işlemine tabi tutulacaklardır.

Yabancı Para Cinsinden YYİO İşlerine İlişkin Düzeltme Yapılacak Mı?

Hayır. Yabancı paralar ile yabancı para cinsinden ifade edilen kıymetler **parasal kıymet olarak kabul edildiğinden**; yıllara sâri inşaat ve onarma işlerinde mükellefler yabancı para üzerinden yapmış oldukları işlemlerini 213 sayılı Kanunun mevcut hükümleri doğrultusunda değerlemeye devam edecekler, bunlar için **ayrıca düzeltme yapmayacaklardır.**

12

DİĞER ÖNEMLİ HUSUSLAR

2023 Yılına İlişkin Yapılacak Enflasyon Düzeltmesi Hangi Tarihe Kaydedilecektir?

2023 hesap dönemine ilişkin yapılacak enflasyon muhasebesi kayıtları; 2023 yılı yasal defterlerine kaydedilecektir. Yani **31.12.2023 tarihli** kayıtlar gerçekleştirilecektir.

Tasfiye Halinde ki Firmalar İçin Enflasyon Düzeltmesi Yapılacak Mı?

2023 hesap dönemi sonundan **önce tasfiye kararı** alınarak;

- ⇒ **Tasfiyenin 31.12.2023 Tarihinden önce sonuçlandırılması** halinde; 2023 hesap dönemi sonuna ait **bilançonun düzeltilmesi söz konusu olmayacak,**
- ⇒ **Tasfiyenin 2023 hesap döneminden sonra sonuçlanması** halinde, **2023 hesap dönemi sonuna ait bilanço düzeltilecektir.**

İş Bırakan Firmalar İçin Enflasyon Düzeltmesi Yapılacak Mı?

İş bırakmanın;

- ⇒ **31.12.2023 Tarihinden önce sonuçlandırılması** halinde; 2023 hesap dönemi sonuna ait **bilançonun düzeltilmesi söz konusu olmayacak,**
- ⇒ **2023 hesap döneminden sonra sonuçlanması** halinde, **2023 hesap dönemi sonuna ait bilanço düzeltilecektir.**

Devir veya Birleşme Durumlarında Enflasyon Düzeltmesi Yapılacak Mı?

Devir veya birleşmenin;

- ⇒ **31.12.2023 Tarihinden önce sonuçlandırılması** halinde; **ortadan kalkan şirketin** 2023 hesap dönemi sonuna ait **bilançonun düzeltilmesi söz konusu olmayacak,**
- ⇒ **2023 hesap döneminden sonra sonuçlanması** halinde, **ortadan kalkan şirketin** **2023 hesap dönemi sonuna ait bilançosu düzeltilecektir.**

Nev'i Değişikliği Durumlarında Enflasyon Düzeltmesi Yapılacak Mı?

Nev'i değişikliğinin;

- ⇒ **31.12.2023 Tarihinden önce sonuçlandırılması** halinde; **tüzel kişiliği sona eren kurumun 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesi söz konusu olmayacak,**
- ⇒ **2023 hesap döneminden sonra sonuçlanması** halinde, **tüzel kişiliği sona eren kurumun 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançosu düzeltilecektir.**

2024 Yılı'nın Başlangıç Değerleri Hangi Bilançoya Göre Tespit Edilecek?

2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesi sonucu hesaplanan tutarlar, izleyen dönemde enflasyon düzeltmesi yapıp yapılmayacağına bakılmaksızın, **izleyen dönemin başlangıç değerleri olarak dikkate alınır.** (Yani **1.1.2024 yılı açılış kayıtları, 2023 yılı sonu enflasyon düzeltmesi sonrası hesaplanan tutarlar üzerinden dikkate alınacaktır.**

2024 Yılına İlişkin Düzeltme İşlemleri Hangi Bilanço Üzerinden Gerçekleştirilecek?

Mükellefler 2024 hesap dönemine ait düzeltme işlemlerini, farklı bir düzenleme olmaması kaydıyla, **enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yer alan düzeltilmiş değerler üzerinden** yapacaklardır.

2024 Yılına İlişkin Amortismanlar Hangi Değer Üzerinden Gerçekleştirilecek?

2024 ve diğer dönemlerde amortismanlar ve itfa payları, **düzeltilmiş değerler üzerinden** hesaplanmaya başlanır. (**Not: Ömrünü tüketmiş olan ATİK'ler ve diğer kıymetler hariç.**)

İşletme Hesabı ile Serbest Meslek Kazancı Defteri Tutanlar 2024 Yılına İlişkin Amortismanlarını Hangi Değer Üzerinden Gerçekleştirilecek?

Kazançlarını **işletme hesabı esasına** göre tespit eden mükellefler ile **serbest meslek erbabı**, amortismanına tabi iktisadi kıymetleri için 2024 takvim yılı ve sonrasında **kalan faydalı ömür süresinde düzeltilmiş değerler üzerinden amortisman ayırabilecektir.**

Ancak **düzeltmeye tabi tutulan kıymetlerin geçmiş dönemlere ilişkin amortisman tutarları da düzeltmeye tabi tutulacaktır.**

Enflasyon Düzeltilmesine Tabi Tutulmuş Bilançoda Yer Alan Parasal Olmayan Kalemlerin Daha Sonra Elden Çıkarılması Durumunda Kar Çıkacak Mı?

Düzeltilme işlemine tabi tutulmuş olan 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yer alan parasal olmayan kıymetlerden amortismanına tabi olmayan kıymetlerin, **düzeltilmiş değerlerinin üzerinde bir bedelle satılması** halinde, **düzeltilme farkları maliyet olarak atfedilmeyecektir. Yani kazanca eklenmeyecektir.**

Ancak, söz konusu kıymetlerin **düzeltilmiş değerlerinin altında bir bedelle satılması** halinde, **düzeltilme sonrası değerle, düzeltilme öncesi değer arasındaki farka isabet eden zarar, gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde dikkate alınmayacaktır.** **Yani zararına satış halinde kısmi ayırım yapılması gerekmektedir.**

Enflasyon Düzeltme İşleminin Yapılmamasının Müeyyidesi Nedir?

213 sayılı Kanunun enflasyon düzeltmesine ilişkin hükümleri esas itibarıyla değerlendirilmiştir. Bu nedenle, enflasyon düzeltmesi yapmak zorunda olan mükelleflerin düzeltme işlemini yapmaması, değerlendirme işleminin usulüne göre yapılmaması hükmünde olup cezai müeyyide de aynı yönde uygulanır.

13

ÖRNEK UYGULAMA (1)

KLM A.Ş.'nin 2023 yılı vergilendirme sonrası bilançosuna göre belirlenen Paral Olmayan Kıymetler ve 31.12.2023 tarihinde tespit olunan değerleri aşağıdaki tablodaki gibidir:

Parasal Olmayan Kıymetler (DÜZELTME YAPILACAK KIYMETLER)		
AKTİF	Detay	TUTAR
150 İlk Madde Ve Malzeme		7.350.000,00
151 Yarı Mamuller - Üretim		3.134.512,00
152 Mamüller		16.953.420,00
252. Binalar		18.525.000,00
	Fabrika Binası	13.000.000,00
	Depo	5.525.000,00
253. Tesis, Makine Ve Cihazlar		12.500.000,00
	A Makinası	8.000.000,00
	B Makinası	4.500.000,00
254. Taşıtlar		2.000.000,00
	34 ABC 38 Binek Oto	700.000,00
	34 BCD 38 Nakliye Aracı	1.300.000,00
255. Demirbaşlar		900.000,00
257. Birikmiş Amortismanlar (-)		10.434.000,00
	Fabrika Binası	3.250.000,00
	Depo	884.000,00
	A Makinası	3.200.000,00
	B Makinası	1.800.000,00
	34 BCD 38 Nakliye Aracı	1.300.000,00
258. Yapılmakta Olan Yatırımlar		1.500.000,00
260. Haklar		800.000,00
	BORÇLAR	Detay
340. Alınan Sipariş Avansları		7.750.000,00
380. Gelecek Aylara Ait Gelirler		460.000,00
	ÖZ SERMAYE	Detay
500. Sermaye		8.700.000,00

2023 YILI ENFLASYON MUHASEBESİ

<i>Nakit Ödenen Sermaye</i>	<i>5.000.000,00</i>	
<i>Sermayeye Eklenen Ortaklara Borçlar</i>	<i>2.000.000,00</i>	
<i>Sermayeye Eklenen Varlık Barışı Kapsamında İşletmeye Konulan ALTIN, TAŞINMAZ DIŞINDA KALAN Kıymetlerin Ayrılan Karşılık Hesabı</i>	<i>1.000.000,00</i>	
<i>Sermayeye Eklenen Geçici 31 Vergili – Geçici Yeniden Değerleme Sonrası Oluşturulan Değerleme Artış Fonu Hesabının Sermayeye Eklenen Kısmı</i>	<i>700.000,00</i>	
522. (VUK 298/Ç) Vergisiz – Sürekli Yeniden Değerleme Sonrası Oluşturulan Değerleme Artış Fonu Hesabı		450.000,00
525. 7440 Stok Affı İçin Oluşturulan Karşılık Hesapları		3.000.000,00
540. Yasal Yedekler		500.000,00
549. Özel Fonlar - VUK – 328 ve 329) Sabit Kıymet Yenileme Fonu		400.000,00
549. (KVK 5/1-e) İştirak Hissesi ve Taşınmaz Satış Kazancı İstisnası Fonu		1.000.000,00
549. ALTIN, TAŞINMAZ DIŞINDA KALAN Kıymetlerin (Örneğin, Para, Döviz, Menkul Kıymet) Gibi Parasal Kıymetler İçin Ayrılan Karşılık Hesabı		500.000,00
570. 2022 Yılı Geçmiş Yıl Karları		2.200.000,00
570. 2021 Yılı Geçmiş Yıl Karları		1.400.000,00
590. 2023 Yılı Sonu Dönem Net Karı		2.800.000,00

Yukarıda yer verilen kıymetlere dair bilgiler aşağıdaki gibidir:

- Firma **stoklar grubu** için toplulaştırılmış yöntemlerden kendisi için en avantajlı olan herhangi birini kullanmayı düşünmektedir. Firmanın 2022 yılı dönem sonu stok tutarları ile 2023 yılı sonu 620 – Satılan Mamul Maliyeti bilgisi aşağıdaki gibidir:

2022 Dönem Sonu Stok Bilgileri	AKTİF	
	150 İlk Madde Ve Malzeme	4.000.000,00
	151 Yarı Mamuller - Üretim	1.200.000,00
	152 Mamuller	7.000.000,00
2023 Yılı Dönem Sonu Satılan Mamul Maliyeti		76.000.000,00

- 252 Binalar** Hesabında yer alan “Fabrika Binası” nın deftere kayıt tarihi 31.05.2014 olup, daha önce bu hesap Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabından devrolmuştur. 252 Binalar (Fabrika Binası) hesabına devrolunan 258 no.lu hesabın harcama içeriği aşağıdaki gibidir:

Düzeltmeye Esas Tutar	Deftere Kayıt Tarihi
5.000.000,00	11.02.2011
5.000.000,00	14.11.2012
3.000.000,00	29.02.2014

- **252 Binalar** Hesabında yer alan “Depo” nun deftere kayıt tarihi 22.02.2016’dır.
- **253 Tesis Makine ve Cihazlar** Hesabında yer alan “A Makinası” nın deftere kayıt tarihi 17.07.2020’dir. Ancak söz konusu kıymet VUK Geçici 31. Madde kapsamında vergisi ödenmek suretiyle yeniden değerlemeye tabi tutulmuştur.
- **253 Tesis Makine ve Cihazlar** Hesabında yer alan “B Makinası” nın deftere kayıt tarihi 19.01.2020’dir. Ancak söz konusu kıymet ve amortismanı VUK 298/Ç maddesi mucibince vergi ödenmeksizin 31.12.2022 tarihi itibariyle yeniden değerlemeye tabi tutulmuştur.
- **254 Taşıtlar** Hesabında yer alan 34 ABC 38 plakalı binek otomobilin aktife giriş tarihi 26.06.2018’dir. Bu kıymete dair herhangi bir amortisman gideri yazılmamış normal şartlarda amortisman süresi 5 yıldır. Ayrıca bu kıymete dair Haziran/2018 tarihinde 500.000,00-TL kredi kullanılmış olup, Aralık/2018 yılı sonu itibariyle 100.000,00-TL finansman gideri tahakkuk ettirilerek borç ödenmiştir.
- **254 Taşıtlar** Hesabında yer alan 34 BCD 38 plakalı nakliye aracının aktife giriş tarihi 14.11.2018’dir. Bu kıymete dair amortisman gideri tam olarak tüm yıllar için ayrılarak dönem gideri yazılmıştır.
- **255 Demirbaşlar** Hesabında yer alan kıymetlerin deftere kayıt tarihi bilinmemektedir. Şirketin kuruluş tarihi 11.03.2012’dir. Bu kıymetlere dair herhangi bir amortisman gideri yazılmamış normal şartlarda amortisman süresi 5 yıldır. *(Not: İşlemlerin kolaylaştırılması adına toplu değerlendirilmiş olup, normal şartlarda her bir demirbaş kaleminin ayrıca düzeltilmesi gerekmektedir.)*

- **258 Yapılmakta Olan Yatırımlar** hesabının harcama içeriği aşağıdaki gibidir:

Düzeltmeye Esas Tutar	Deftere Kayıt Tarihi
1.000.000,00	14.10.2022
500.000,00	21.07.2023

- **260 Haklar** Hesabında yer alan kıymetin deftere kayıt tarihi 14.09.2021'dir. Bu kıymete dair amortisman ayrılmamış olup, normal şartlarda amortisman süresi 15 yıldır.
- **340 Alınan Sipariş Avansları** hesabında yer alan tutarın tahsilat tarihi 28.08.2023'dür.
- **380 Gelecek Aylara Ait Gelirlerin** deftere kayıt tarihi 06.11.2023'dür.
- **500 Sermaye Hesabı** içeriğinde yer alan semaye unsurlarından "Nakit Ödenen" kısmın, 500.000,00-TL'lik bölümünün tahsil tarihi, 11.03.2012'dir. Kalan 4.500.000,00-TL'lik kısmın tahsil tarihi ise 09.09.2022'dir.
- 500 Sermaye Hesabı içeriğinde yer alan semaye unsurlarından, "*Sermayeye Eklenen Ortaklara Borçlar*", "*Sermayeye Eklenen Varlık Barışı Kapsamında İşletmeye Konulan ALTIN, TAŞINMAZ DIŞINDA KALAN Kıymetlerin Ayrılan Karşılık Hesabı*" ve "*Sermayeye Eklenen Geçici 31 Vergili – Geçici Yeniden Değerleme Sonrası Oluşturulan Değerleme Artış Fonu Hesabının Sermayeye Eklenen Kısmı*" Tescil tarihi 01.09.2022'dir.
- **522 No.lu (VUK 298/Ç) Vergisiz – Sürekli Yeniden Değerleme Sonrası Oluşturulan Değerleme Artış Fonu** Hesabının deftere kayıt tarihi, 31.12.2022'dir.
- **525 no.lu 7440 Stok Affı İçin Oluşturulan Karşılık Hesabının** deftere kayıt tarihi 06.06.2023'dür.

- **540 no.lu Yasal Yedekler** hesabının deftere kayıt tarihi 30.04.2021'dir.
- **549 No.lu Özel Fonlar (VUK – 328 ve 329) Sabit Kıymet Yenileme Fonu** hesabının deftere kayıt tarihi, 14.12.2022'dir.
- **549 No.lu (KVK 5/1-e) İştirak Hissesi ve Taşınmaz Satış Kazancı İstisnası Fonu** hesabının deftere kayıt tarihi, 26.04.2020'dir.
- **549 No.lu ALTIN, TAŞINMAZ DIŞINDA KALAN Kıymetlerin (Örneğin, Para, Döviz, Menkul Kıymet) Gibi Parasal Kıymetler Varlık Barışı kapsamında Ayrılan Karşılık Hesabının** deftere kayıt tarihi, 14.09.2022'dir.
- **570 No.lu 2021 Yılı Geçmiş Yıl Karları** hesanını deftere kayıt tarihi 20.04.2022 iken; **570 No.lu 2022 Yılı Geçmiş Yıl Karları**nın deftere kayıt tarihi 20.04.2023'dür.
- **590 No.lu 2023 Yılı Sonu Dönem Net Karı** hesabının deftere kayıt tarihi 31.12.2023'dür.
- **Aralık/2023 Dönemi Yi-ÜFE oranı 2915,02'dir.**

⇒ ÇÖZÜM:

Yukarıda yer verilen bilgiler ışığında, belirlenen parasal olmayan kıymetler için “Düzeltilmeye Esas Tarihler ve Düzeltilmeye Esas Tutarlar” belirlenmeye çalışılacak, daha sonra bu çalışmalar ışığında “Düzeltilme Katsayısı” belirlenerek, parasal kıymetlerin enflasyon düzeltmesi sonrası düzeltilen tutarlar belirlenecektir:

Stoklar Grubu

Stoklar grubunun 2023 dönem sonu tutarı “Düzeltilmeye Esas Tutar” olarak dikkate alınması gerekmektedir. Firmanın stoklar grubuna ilişkin 31.12.2023 tarihindeki görüntüsü aşağıdaki gibidir.

AKTİF	TUTAR
150 İlk Madde Ve Malzeme	7.350.000,00
151 Yarı Mamüller - Üretim	3.134.512,00
152 Mamüller	16.953.420,00

Firma stoklar grubunun düzeltmesinde “Toplulaştırılmış Yöntemleri” uygulamayı tercih etmiştir.

- **Basit Ortalama Yöntemi:**

Basit Ortalama Yöntemi’nde düzeltme katsayısı, mali tabloların ait olduğu aya (Aralık/2023) ilişkin fiyat endeksinin, bu endeks ile bir önceki geçici vergi döneminin sonundaki (Eylül/2023) fiyat endeksi toplamının ikiye bölünmesi sonucu bulunan endekse bölünmesiyle elde edilen katsayı olarak hesaplanır. (Not: Eylül/2023 Dönemi Yİ-ÜFE oranı 2749,98, Aralık/2023 dönemi için Yİ-ÜFE oranı ise 2915,02 olarak açıklanmıştır.)

Yukarıda yer verilen metnin formüle edilmiş hali aşağıdaki gibidir:

Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı	=	Bilançonun ait olduğu aya (Aralık/2023) ait Yİ-ÜFE	
		Bilançonun ait olduğu aya (Aralık/2023) ait Yİ-ÜFE	+ Bilanço günü itibarıyla bir önceki geçici vergi döneminin sonundaki (Eylül/2023) Yİ-ÜFE
		2	

Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı	=	2915,02	
		2915,02	+ 2749,98
		2	

Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı	=	2915,02
		2832,5
Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı	=	1,02913

Yukarıda yer verilen düzeltme katsayısına göre düzeltilmiş değerler aşağıdaki gibidir:

STOK KALEMLERİ	DÜZELTMEYE ESAS TUTAR (A)	BASİT ORTALAMA YÖNTEMİNE GÖRE Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı (B)	BASİT ORTALAMA YÖNTEMİNE GÖRE Düzeltilmiş Değerler (C=A*B)	DÜZELTME ÖNCESİ VE SONRASI FARK TUTAR (D=C-A)
150 İlk Madde Ve Malzeme	7.350.000,00	1,02913	7.564.105,50	214.105,50
151 Yarı Mamuller - Üretim	3.134.512,00	1,02913	3.225.820,33	91.308,33
152 Mamüller	16.953.420,00	1,02913	17.447.273,12	493.853,12
GENEL TOPLAM	27.437.932,00		28.237.198,96	799.266,96

- **Stok Devir Hızı Yöntemi:**

Stok devir hızı yöntemi'nde düzeltme katsayısı belirlenmeden önce bazı işlem adımları bulunmaktadır. İşlem adımları şu şekildedir;

1. Adım: **Stok devir hızı**nın hesaplanması,
2. Adım: **Ortalama stokta kalma süresi**nin hesaplanması,
3. Adım: **2023 hesap dönemi sonu**na ait bilançoda görünen **stokların hangi aydan kaldığı**nin tespiti,
4. Adım: Hangi aydan kaldığının tespitine dayanarak, **Düzeltilme Katsayısının tespiti**,
5. Adım: **Düzeltilme Katsayısı ile** 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda görünen **stoklara ait tutarın çarpılarak düzeltme işleminin tamamlanması**dır.

Ayrıca bu yöntem uygulanırken, diğer bazı verilere de ihtiyaç duyulmaktadır. Bu veriler soru kısmında verilmiştir. Buna göre bu veriler aşağıdaki gibidir:

2022 Dönem Sonu Stok Bilgileri	AKTİF	TUTAR
	150 İlk Madde Ve Malzeme	
151 Yarı Mamuller - Üretim		1.200.000,00
152 Mamuller		7.000.000,00
2023 Yılı Dönem Sonu Satılan Mamul Maliyeti		76.000.000,00

Yukarıda yer verilen bilgilerden, 2022 yılı dönem sonu stok bilgileri toplu olarak değerlendirilmelidir. Buna göre tüm stoklar grubunun 2022 yılı dönem sonu stok tutarı, 12.200.000,00-TL'dir. 2023 yılı dönem sonu stok tutarı ise 27.437.932,00-TL'dir.

Şimdi adım adım bu yöntemi uygulayarak, firma için en avantajlı yöntemi belirlemiş olalım.

1. Adım olan “**Stok Devir Hızı**” aşağıdaki formül ile hesaplanacaktır:

Stok Devir Hızı	=	Dönem İçinde Satılan Toplam Mal Maliyeti (620, 621 No.Lu Hesaplar)	
		Dönem başı stok tutarı (2022 Dönem Sonu Stok Tutarları)	Dönem sonu stok tutarı (2023 Dönem Sonu Stok Tutarları)
		2	

Stok Devir Hızı	=	76.000.000,00	
		12.200.000,00	27.437.932,00
		2	

Stok Devir Hızı	=	76.000.000,00	
		19.818.966,00	
Stok Devir Hızı	=	3,83	

2. Adım olan “Ortalama Stokta Kalma Süresi” ve dolayısıyla **stokların aktifte hangi ayda girdikleri** aşağıdaki formül ile hesaplanacaktır:

Ortalama Stokta Kalma Süresi	=	365	
		Stok Devir Hızı	

Ortalama Stokta Kalma Süresi	=	365	
		3,83	
Ortalama Stokta Kalma Süresi	=	95,18	

3. Adım, ortalama stokta kalma süresine bağlı olarak **2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda görünen stokların hangi aydan kaldığının tespiti gerekecektir.**

HANGİ AYDAN KALDIĞININ TESPİTİ	31.12.2023	-	95,18 (Gün)
	Eylül 23		

31.12.2023 tarihi itibarıyla işletmenin aktifinde görünen stoklar, ortalama 95,18 gün öncesinden yani Eylül ayından kalan stoklardır. Bu durumda stoklar, **2023 yılının Eylül ayına ait Yİ-ÜFE oranı ile düzeltme katsayısı belirlenecek** ve enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.

4. Adım: Düzeltilme Katsayısının Tespiti

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE
		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya (Eylül/2023) İlişkin Yİ-ÜFE

Söz konusu stoklar grubunun “Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Ay” Eylül (2023) olduğu tespit edildiği için, bu aya ilişkin Yİ-ÜFE oranı esas alınacaktır. Ekim Ayı Yİ-ÜFE oranı ise 2749,98’dür. (Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE oranı 2915,02’dir.)

Düzeltilme Katsayısı	=	2915,02
		2749,98
Düzeltilme Katsayısı	=	1,06001

Yukarıda yer verilen düzeltme katsayısına göre düzeltilmiş değerler aşağıdaki gibidir:

PARASAL OLMAYAN STOK KALEMLERİ	DÜZELTMEYE ESAS TUTAR (A)	STOK DEVİR HIZI YÖNTEMİNE GÖRE Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı (B)	STOK DEVİR HIZI YÖNTEMİNE GÖRE Düzeltilmiş Değerler (C=A*B)	DÜZELTME ÖNCESİ VE SONRASI FARK TUTAR (D=C-A)
150 İlk Madde Ve Malzeme	7.350.000,00	1,09092	7.791.073,50	441.073,50
151 Yarı Mamuller - Üretim	3.134.512,00	1,09092	3.322.614,07	188.102,07
152 Mamüller	16.953.420,00	1,09092	17.970.794,73	1.017.374,73
GENEL TOPLAM	27.437.932,00	1,09092	29.084.482,30	1.646.550,30

Mükellefin stok grubuna ilişkin düzeltme işleminde basit ortalama yöntemi seçmesi halinde düzeltme farkı 799.266,96-TL iken; stok devir hızı yönteminde bu fark 1.646.550,30-TL olarak çıkmaktadır. **2023 yılı enflasyon düzeltmesinin vergisel etkisinin olmadığı düşünüldüğünde, 01.01.2024 yılına yüksek dönem başı stok tutarı ile çıkmak isteyen firma için stok devir hızı yöntemi daha avantajlı** olacaktır. Bu nedenle firma bu yöntemi seçerek enflasyon düzeltmesi yaptığı kabul edilecektir.

Stoklar grubuna dair yapılan enflasyon düzeltmesi işleminin muhasebe kaydı aşağıdaki gibidir:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
150.009 İlk Madde Ve Malzeme Enflasyon Fark Hesabı	441.073,50	
151.009 Yarı Mamuller – Üretim Enflasyon Fark Hesabı	188.102,07	
152.009 Mamüller Enflasyon Fark Hesabı	1.017.374,73	
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı		1.646.550,30

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

	1.646.550,30
--	--------------

Öz Sermaye Kalemleri

Öz sermaye kalemleri de, parasal olmayan kıymet adledilmekte ve enflasyon düzeltmesine tabi olmaktadır.

Ancak,

- 1- Öz sermaye kalemlerinden **bir kısmı, düzeltilmiş değerleri ile 31.12.2023 tarihli bilançoda yer alacak** ve bir sonraki döneme aktarılacakken;
- 2- **Bir kısmı ise düzeltilmeyerek** yani diğer bir ifade ile bilançoda **düzeltilMEMİŞ değerleriyle yer alacaktır.**
- 3- Yine **bir kısım öz sermaye kalemleri** ise, düzeltme işlemine tabi olmaksızın **yok edilecek, yani düzeltilmiş bilançoda hiç gösterilmeyecektir.**

Firmanın 31.12.2023 tarihinde öz sermaye kalemlerine ilişkin görünümü aşağıdaki gibidir:

ÖZ SERMAYE	Detay	TUTAR
500. Sermaye		8.700.000,00
	<i>Nakit Ödenen Sermaye</i>	5.000.000,00
	<i>Sermayeye Eklenen Ortaklara Borçlar</i>	2.000.000,00

2023 YILI ENFLASYON MUHASEBESİ

Sermayeye Eklenen Varlık Barışı Kapsamında İşletmeye Konulan ALTIN, TAŞINMAZ DIŞINDA KALAN Kıymetlerin Ayrılan Karşılık Hesabı	1.000.000,00	
Sermayeye Eklenen Geçici 31 Vergili – Geçici Yeniden Değerleme Sonrası Oluşturulan Değerleme Artış Fonu Hesabının Sermayeye Eklenen Kısmı	700.000,00	
522. (VUK 298/Ç) Vergisiz – Sürekli Yeniden Değerleme Sonrası Oluşturulan Değerleme Artış Fonu Hesabı		450.000,00
525. 7440 Stok Affı İçin Oluşturulan Karşılık Hesapları		3.000.000,00
540. Yasal Yedekler		500.000,00
549. Özel Fonlar - VUK – 328 ve 329) Sabit Kıymet Yenileme Fonu		400.000,00
549. (KVK 5/1-e) İştirak Hissesi ve Taşınmaz Satış Kazancı İstisnası Fonu		1.000.000,00
549. ALTIN, TAŞINMAZ DIŞINDA KALAN Kıymetlerin (Örneğin, Para, Döviz, Menkul Kıymet) Gibi Parasal Kıymetler İçin Ayrılan Karşılık Hesabı		500.000,00
570. 2022 Yılı Geçmiş Yıl Karları		2.200.000,00
570. 2021 Yılı Geçmiş Yıl Karları		1.400.000,00
590. 2023 Yılı Sonu Dönem Net Karı		2.800.000,00

Yukarıda yer verilen hesaplar içerisinde bulunan kalemler için firmanın **dört ayrı işlem yapması** gerekmektedir.

- 1. İşlem:** Sermaye hesabına daha önceden eklenmiş bazı kalemleri sermaye tutarından düşmesi ve nihai olarak düzeltilecek 500 – Sermaye hesabına ulaşması gerekmektedir.

Sermaye hesabına yıllar itibarıyla eklenen kalemler şu şekildedir:

ÖZ SERMAYE	Detay	TUTAR
500. Sermaye		3.700.000,00
Sermayeye Eklenen Ortaklara Borçlar	2.000.000,00	
Sermayeye Eklenen Varlık Barışı Kapsamında İşletmeye Konulan ALTIN, TAŞINMAZ DIŞINDA KALAN Kıymetlerin Ayrılan Karşılık Hesabı	1.000.000,00	
Sermayeye Eklenen Geçici 31 Vergili – Geçici Yeniden Değerleme Sonrası Oluşturulan Değerleme Artış Fonu Hesabının Sermayeye Eklenen Kısmı	700.000,00	

Önceki tarihlerde, sermaye artırım kararı alınarak tescil edilen sermaye cüz'ülerinden;

- 1- Sermayeye Eklenen **Varlık Barışı** Kapsamında İşletmeye Konulan **ALTIN, TAŞINMAZ DIŞINDA KALAN** Kıymetlerin Ayrılan Karşılık Hesabı (1.000.000,00-TL) ve

- 2- Sermayeye Eklenen **Geçici 31 Vergili – Geçici Yeniden Değerleme Sonrası Oluşturulan Değerleme Artış Fonu** Hesabının Sermayeye Eklenen Kısmı (700.000,00-TL),

tutarları **500 – Sermaye hesabından düşülmesi gerekmektedir**. Yani düzeltilmesi gereken 500 – Sermaye hesabı tutarının düzeltmeye esas tutarına ulaşılırken bu rakamların çıkarılması yani düzeltmeye esas tutarın hesabında dikkate alınmaması gerekmektedir.

Nihai olarak düzeltmeye tabi 500 – Sermaye hesabının görünümü aşağıdaki gibidir:

ÖZ SERMAYE	Düzeltilmeye Esas Tarih	Detay	TUTAR
500. Sermaye			7.000.000,00
<i>Nakit Ödenen Sermaye</i>	Tahsil Tarihi	5.000.000,00	
<i>Sermayeye Eklenen Ortaklara Borçlar</i>	Tescil Tarihi	2.000.000,00	

2. İşlem: Firmanın bilançosunda yer alan bazı öz sermaye kalemleri, ne düzeltme işlemine tabi olacak ne de 01.01.2024 tarihine taşınacaktır. Bu hesaplar enflasyon düzeltme hesabına atılarak yok edilecek yani sıfırlanacaktır.

Firmalarca yapılacak enflasyon düzeltmesi sonrası yok edilecek öz sermaye kalemleri aşağıdaki gibidir:

- 1- (VUK 298/Ç) **Vergisiz – Sürekli Yeniden Değerleme Sonrası Oluşturulan Değerleme Artış Fonu** Hesabı,
- 2- (VUK Geçici 31 Ve Geçici 32) **Vergili – Geçici Yeniden Değerleme Sonrası Oluşturulan Değerleme Artış Fonu** Hesabı,
- 3- **Geçmiş Yıl Karları Hesapları** (*Enf Düz. Neticesinde Oluşan Değil*) (2022 Yılı Ve Öncesi)
- 4- **Geçmiş Yıl Zararları Hesapları** (*Enf Düz. Neticesinde Oluşan Değil*) (2022 Yılı Ve Öncesi)

5- 2023 Yılı Sonu Dönem Net Karı Veya Zararı (2023 yılı için vergi matrahı düzeltme öncesi tabloya göre oluşturulacağı için bu döneme dair oluşan dönem karı veya zararı olacaktır.)

Örneğimizde ki firmanın **sıfırlanacak yani yok edilecek** bilanço kalemleri aşağıdaki gibidir:

ÖZ SERMAYE	Detay	TUTAR
522. (VUK 298/Ç) Vergisiz – Sürekli Yeniden Değerleme Sonrası Oluşturulan Değerleme Artış Fonu Hesabı		450.000,00
570. 2022 Yılı Geçmiş Yıl Karları		2.200.000,00
570. 2021 Yılı Geçmiş Yıl Karları		1.400.000,00
590. 2023 Yılı Sonu Dönem Net Karı		2.800.000,00

Yukarıda yer verilen hesaplar, ters kayıtlar ile 698 – Enflasyon Düzeltme Hesabına atılarak yok edilmesi gerekmektedir. Muhasebe kaydı şu şekildedir:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
522. (VUK 298/Ç) Vergisiz – Sürekli Yeniden Değerleme Sonrası Oluşturulan Değerleme Artış Fonu Hesabı	450.000,00	
570. 2022 Yılı Geçmiş Yıl Karları	2.200.000,00	
570. 2021 Yılı Geçmiş Yıl Karları	1.400.000,00	
590. 2023 Yılı Sonu Dönem Net Karı	2.800.000,00	
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı		6.850.000,00

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

8.496.550,30

3. İşlem: 2023 dönem sonu bilançosunda yer alan öz sermaye kalemlerinden bazıları ise, parasal kıymet olarak kabul edilecek ve düzeltmeye tabi tutulmayacaktır, diğer bir ifade ile bilançoda düzeltilmemiş değerleriyle yer alacaktır.

Bilançoda **düzeltilMEMİŞ değerleri ile görünecek** olan öz sermaye kalemleri aşağıdaki gibidir:

- 1- (VUK 280/A) **Yurtdışından Getirilerek Sermaye Olarak Konulan Yabancı Paraların Değerleme**lerinden Kaynaklanan Tutarın Vergilendirilmeesi İçin Oluşturulan Fon Hesapları,
- 2- (GVK Geçici 84, 5746 Sayılı Kanununun 33. Maddesi gibi) **Gelir/kurumlar vergisi kazancının tespitinde gelir olarak dikkate alınmayan hibeler** (AB Fonlarından Alınanlar Gibi) nedeniyle ilgili mevzuat dâhilinde oluşturulan fon hesapları,
- 3- İştirakleri İle Bağlı Ortaklar Yeniden Değerleme Dolayısıyla Oluşmuş Değer Artışlarından Kaynaklı **İştirakler Yeniden Değerleme Değer Artış Fonu Hesabı,**
- 4- (GVK Geçici 85, 90 Ve 93, KVK Geçici 15 Ve 5811 Sayılı Kanunlar) **Varlık Barışı** Kapsamında İşletmeye Konulan **ALTIN, TAŞINMAZ DIŞINDA KALAN Kıymetlerin (Örneğin, Para, Döviz, Menkul Kıymet) Gibi Parasal Kıymetler** İçin Ayrılan Karşılık Hesabı.

Örneğimizde ki firmanın düzeltmeye tabi tutulmayacak, mevcut değerleri ile gösterilecek öz sermaye kalemleri aşağıdaki gibidir:

ÖZ SERMAYE	Detay	TUTAR
549. ALTIN, TAŞINMAZ DIŞINDA KALAN Kıymetlerin (Örneğin, Para, Döviz, Menkul Kıymet) Gibi Parasal Kıymetler İçin Ayrılan Karşılık Hesabı		500.000,00

Yukarıda ki tabloda görünen **549. ALTIN, TAŞINMAZ DIŞINDA KALAN Kıymetlerin (Örneğin, Para, Döviz, Menkul Kıymet) Gibi Parasal Kıymetler İçin Ayrılan Karşılık Hesabı** tutarı, herhangi bir **düzeltilmeye tabi tutulmaksızın 01.01.2024 yılı açılış kayıtlarına aynen aktarılacaktır.**

4. İşlem: Yukarıda belirtilen 3 ayrı işlem yapıldıktan sonra artık 31.12.2023 bilançosunda görünen ve düzeltmeye tabi tutularak diğer yıla aktarılması gereken hesapların tespiti gerekecektir. Bu na göre firmanın 2023 yılı sonu düzeltmeye tabi tutulacak öz sermaye kalemleri aşağıdaki gibidir:

ÖZ SERMAYE	Düzeltilmeye Esas Tarihler	Detay	Düzeltilmeye Esas Tutar
500. Sermaye			7.000.000,00
Nakit Ödenen Sermaye	11.03.2012 (Tahsil Tarihi)	500.000,00	
Nakit Ödenen Sermaye	09.09.2022 (Tahsil Tarihi)	4.500.000,00	
Sermayeye Eklenen Ortaklara Borçlar	01.09.2022 (Tescil Tarihi)	2.000.000,00	
525. 7440 Stok Affı İçin Oluşturulan Karşılık Hesapları	06.06.2023 (Defl.Kay.Tar.)		3.000.000,00
540. Yasal Yedekler	30.04.2021 (Defl.Kay.Tar.)		500.000,00
549. Özel Fonlar - VUK – 328 ve 329) Sabit Kıymet Yenileme Fonu	14.12.2022 (Defl.Kay.Tar.)		400.000,00
549. (KVK 5/1-e) İştirak Hissesi ve Taşınmaz Satış Kazancı İstisnası Fonu	26.04.2020 (Defl.Kay.Tar.)		1.000.000,00

Yukarıda yer verilen düzeltmeye esas tarihler ve tutarlar dikkate alınarak, öz kaynak kalemleri için düzeltmeye esas tarihler belirlenecektir.

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE
		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

Söz konusu öz kaynaklar kalemlerinin “Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Ay” ayrı ayrı tespit edilerek, bu aya ilişkin Yİ-ÜFE oranı esas alınacaktır. (Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE oranı 2915,02'dir.)

ÖZ SERMAYE	Düzeltilmeye Esas Tarihler	Düzeltilmeye Esas Tarihi İçeren Yİ-ÜFE Oranı (A)	Düzeltilmeye Esas Tutar (B)	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE (C)	Düzeltilme Katsayısı (D=C/A)	Düzeltilmiş Tutar (E=B*D)	Düzeltilme Öncesi Ve Sonrası Fark Tutar (F=E-B)
500. Sermaye							
Nakit Ödenen Sermaye	11.03.2012 (Tahsil Tarihi)	203,64	500.000,00	2915,02	14,31457	7.157.287,37	6.657.287,37

Nakit Ödenen Sermaye	09.09.2022 (Tahsil Tarihi)	1865,09	4.500.000,00	2915,02	1,56294	7.033.220,92	2.533.220,92
Sermayeye Eklenen Ortaklara Borçlar	01.09.2022 (Tescil Tarihi)	1865,09	2.000.000,00	2915,02	1,56294	3.125.875,96	1.125.875,96
525. 7440 Stok Affı İçin Oluşturulan Karşılık Hesapları	06.06.2023 (Defl.Kay.Tar.)	2320,72	3.000.000,00	2915,02	1,25608	3.768.252,96	768.252,96
540. Yasal Yedekler	30.04.2021 (Defl.Kay.Tar.)	641,63	500.000,00	2915,02	4,54315	2.271.573,96	1.771.573,96
549. Özel Fonlar - VUK – 328 ve 329) Sabit Kıymet Yenileme Fonu	14.12.2022 (Defl.Kay.Tar.)	2021,19	400.000,00	2915,02	1,44223	576.891,83	176.891,83
549. (KVK 5/1-e) İştirak Hissesi ve Taşınmaz Satış Kazancı İstisnası Fonu	26.04.2020 (Defl.Kay.Tar.)	474,69	1.000.000,00	2915,02	6,14089	6.140.891,95	5.140.891,95

Yukardaki tabloda yapılan düzeltmeye istinaden yapılacak muhasebe kayıtları aşağıdaki gibidir:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı	18.173.994,95	
<i>502 - Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları</i>		10.316.384,25
525.009 7440 Stok Affı Enflasyon Fark Hesabı		768.252,96
540.009 Yasal Yedekler Enflasyon Fark Hesabı		1.771.573,96
549. Özel Fonlar - VUK – 328 ve 329) Sabit Kıymet Yenileme Fonu		176.891,83
549. (KVK 5/1-e) İştirak Hissesi ve Taşınmaz Satış Kazancı İstisnası Fonu Enflasyon Fark Hesabı		5.140.891,95

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

19.050.725,65

8.496.550,30

Maddi Duran Varlıklar

- 252 Binalar (Fabrika Binası)

Fabrika Binası”nın deftere kayıt tarihi 31.05.2014 olup, daha önce bu hesap Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabından devrolmuştur. 252 Binalar (Fabrika Binası) hesabının **deftere kayıt tarihindeki değeri 13.000.000,00-TL** olup, bu hesaba devrolunan 258 no.lu hesabın harcama içeriği aşağıdaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Tutar	Deftere Kayıt Tarihi
5.000.000,00	11.02.2011
5.000.000,00	14.11.2012
3.000.000,00	29.02.2014

Yukarıda yer verilen ve daha önce 258 no.lu hesapta bekletilip, aktifleştirilme tarihinde atılan yapılmakta olan yatırımlar harcamalarının ayrıştırılarak düzeltme yapılması gerekmektedir.

Bu kıymetlerin düzeltme işlemi iki aşamada gerçekleşecektir:

1. Aşama: **Her bir aya ilişkin yatırım harcaması**, harcamanın gerçekleştiği ay sonu itibariyle (ilgili duran varlık hesabına) **aktifleştirme tarihine kadar**,
2. Aşama: **Aktifleştirilen bedel** ise, kül halinde **aktifleştirme tarihinden 2023 hesap dönemi sonuna kadar**,

düzeltilcektir. Buna göre düzeltme aşağıdaki şekilde iki aşamalı olacaktır:

1. Aşama: **Her bir aya ilişkin yatırım harcaması**, harcamanın gerçekleştiği ay sonu itibariyle (ilgili duran varlık hesabına) **aktifleştirme tarihine kadar (31.05.2014) düzeltilcektir**.

252 – Fabrika Binasının Yapılmakta Olan Yatırımlara İsbet Eden Kısmı			
Düzeltilmeye Esas Tutar	Düzeltilmeye Esas Tarih	Baz Alınacak Yİ-ÜFE Başlangıç Dönemi	Baz Alınacak Yİ-ÜFE Bitiş Dönemi
5.000.000,00	11.02.2011	Şub.11	<u>May.14</u>
5.000.000,00	14.11.2012	Kas.12	<u>May.14</u>
3.000.000,00	29.02.2014	Şub.14	<u>May.14</u>

2. Aşama: **Aktifleştirilen bedel** ise, kül halinde **aktifleştirme tarihinden 2023 hesap dönemi sonuna kadar,**

252 – Fabrika Binası			
Düzeltilmeye Esas Tutar	Düzeltilmeye Esas Tarih	Baz Alınacak Yİ-ÜFE Başlangıç Dönemi	Baz Alınacak Yİ-ÜFE Bitiş Dönemi
13.000.000,00	31.05.2014	May.14	Aralık 23

Yukarıda yer verilen açıklamalara göre, 252 –Fabrika binasının düzeltilmiş değeri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE

		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

252 Fabrika Binası için nihai düzeltme tablosu aşağıdaki gibidir:

252 – Fabrika Binasının Yapılmakta Olan Yatırımlara İsabet Eden Kısım						
Düzeltilmeye Esas Tutar (A)	Düzeltilmeye Esas Tarih	Başlangıç Dönemi Yİ-Üfe Oranı (B)	Bitiş Dönemi Yİ-Üfe Oranı (C)	Düzeltilme Katsayısı (D=C/B)	Düzeltilmiş Tutar (E=A*D)	Düzeltilme Öncesi Ve Sonrası Fark Tutar (F=E-A)
5.000.000,00	11.02.2011	185,9	232,96	1,25315	6.265.734,27	1.265.734,27
5.000.000,00	14.11.2012	207,54	232,96	1,12248	5.612.412,07	612.412,07
3.000.000,00	29.02.2014	232,27	232,96	1,00297	3.008.912,04	8.912,04
				TOPLAM	14.887.058,38	1.887.058,00
252 – Fabrika Binası						
Düzeltilmeye Esas Tutar (A)	Düzeltilmeye Esas Tarih	Başlangıç Dönemi Yİ-Üfe Oranı (B)	Bitiş Dönemi Yİ-Üfe Oranı (C)	Düzeltilme Katsayısı (D=C/B)	Düzeltilmiş Tutar (E=A*D)	Düzeltilme Öncesi Ve Sonrası Fark Tutar (F=E-A)
13.000.000,00	31.05.2014	232,96	2915,02	12,51296	162.668.526,79	149.668.526,79
				GENEL TOPLAM	177.555.585,17	149.668.526,79

Düzeltilmiş tutarların tespiti sonrası bu kıymetin ayrılmış amortisman tutarının tespiti gerekecektir. Daha önce de belirtildiği üzere, daha önce ayrılmayan amortisman tutarları bulunuyor ise, düzeltme esnasında ayrılmayan amortisman tutarları aylımış gibi kabul edilmeyecek ve bu ayrılmayan amortisman tutarları enflasyon düzeltmesinde dikkate alınmayacaktır.

252 Fabrika binası için ayrılan ve dönem gideri yazılan tutar, 3.250.000,00-TL'dir. Ayrılan amortisman tutarı 333 seri no.lu VUK

GT'ne uygundur. Kıymetlerin amortisman tutarını artırırken ait oldukları kıymetin bilanço tarihindeki değerinde düzeltme sonrasında ortaya çıkan artış oranı dikkate alınarak düzeltilecektir.

Buna göre 252 Fabrika binasının aktifte kayıt tarihi ile 31.12.2023 arası oluşan düzeltme katsayısı 12,51296'dır. Artış oranına göre birikmiş amortismanların düzeltme öncesi ve sonrası değerleri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Artış Oranı (A)	Ayrılan Amortisman Tutarı (B)	Düzeltilmiş Amortisman Tutarı (C=B*A)	Fark Amortisman Tutarı (D=C-B)
12,51296	3.250.000,00	40.667.120,00	37.417.120,00

Yapılan işlemler sonrası muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
252.009 Binalar Enflasyon Fark Hesabı	149.668.526,79	
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı		149.668.526,79
Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı	37.417.120,00	
257 Birikmiş Amortismanlar		37.417.120,00

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

55.591.114,95

158.165.077,09

- **252 Binalar (Depo)**

252 Binalar Hesabında yer alan “Depo” nun deftere kayıt tarihi 22.02.2016’dır. Bu tarih düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınacaktır. Bu tarihi içeren dönemin Yİ-ÜFE oranı 250,16’dır.

Yukarıda yer verilen açıklamalara göre, 252 –Depo’nun düzeltilmiş değeri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE

	Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE	

252 Depo için nihai düzeltme tablosu aşağıdaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Değer (A)	Düzeltilmeye Esas Tarihi İçeren Ay Yİ-ÜFE Oranı (B)	Mali tablonun Ait Olduğu Ay Yİ-ÜFE oranı (C)	Düzeltilme Katsayısı (D=C/B)	Düzeltilmiş Değer (E=A*D)	Fark (F=E-A)
5.525.000,00	250,16	2915,02	11,65262	64.380.738,33	58.855.738,33

252 Depo için ayrılan ve dönem gideri yazılan tutar, 884.000,00-TL’dir. Ayrılan amortisman tutarı 333 seri no.lu VUK GT’ne uygundur. Kıymetlerin amortisman tutarını artırırken ait oldukları kıymetin bilanço tarihindeki değerinde düzeltme sonrasında ortaya çıkan artış oranı dikkate alınarak düzeltilcektir.

Buna göre 252 Depo aktife kayıt tarihi ile 31.12.2023 arası oluşan düzeltme katsayısı 11,65262’dir. Artış oranına göre birikmiş amortismanların düzeltme öncesi ve sonrası değerleri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Artış Oranı (A)	Ayrılan Amortisman Tutarı (B)	Düzeltilmiş Amortisman Tutarı (C=B*A)	Fark Amortisman Tutarı (D=C-B)
11,65262	884.000,00	10.300.916,08	9.416.916,08

Yapılan işlemler sonrası muhasbe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
252.009 Binalar Enflasyon Fark Hesabı	58.855.738,33	
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı		58.855.738,33
Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı	9.416.916,08	
257 Birikmiş Amortismanlar		9.416.916,08

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

65.008.031,03	217.020.815,42
---------------	----------------

- **253 – A Makinası**

253 Tesis Makine ve Cihazlar Hesabında yer alan “A Makinası” nın deftere kayıt tarihi 17.07.2020'dır.

Lakin ilgili kıymet için VUK Geçici 31. Madde kapsamında düzeltme yapılarak, değeri Mayıs/2021 tarihinde yeniden güncellenmiştir. VUK Geçici 31, 32. Maddeleri ile VUK 298/Ç maddesi gereği yeniden değerlemeye tabi tutulan kıymetler için, düzeltmeye esas tutar olarak, yeniden değerlendirme ile belirlenen tutar alınacakken, A Makinası için düzeltmeye esas tarih olarak da, Mayıs/2021 dönemi Yİ-ÜFE'nin alınması gerekmektedir. Bu tarihi içeren dönemin (Mayıs/2021) Yİ-ÜFE oranı 666,79'dur.

Ayrıca yeniden değerlemeye tabi tutulan kıymetler için Reel Olmayan Finansman Maliyeti (ROFM) içermesi halinde dahi herhangi bir ayrıştırma yapılmayacaktır.

Yukarıda yer verilen açıklamalara göre, 253 – A Makinesinin düzeltilmiş değeri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE
		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

253 A Makinası için nihai düzeltme tablosu aşağıdaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Değer (A)	Düzeltilmeye Esas Tarihi İçeren Ay Yİ-ÜFE Oranı (B)	Mali tablonun Ait Olduğu Ay Yİ-ÜFE oranı (C)	Düzeltilme Katsayısı (D=C/B)	Düzeltilmiş Değer (E=A*D)	Fark (F=E-A)
8.000.000,00	666,79	2915,02	4,37172	34.973.769,85	26.973.769,85

253 A Makinası için ayrılan ve dönem gideri yazılan tutar ile VUK Geçici 31. Madde kapsamında değerlendirilen nihai tutar, 3.200.000,00-TL'dir. Ayrılan amortisman tutarı 333 seri no.lu VUK GT'ne uygundur. Kıymetlerin amortisman tutarını artırırken ait oldukları kıymetin bilanço tarihindeki değerinde düzeltme sonrasında ortaya çıkan artış oranı dikkate alınarak düzeltilacaktır.

Buna göre 253 A Makinasının aktifte kayıt tarihi ile 31.12.2023 arası oluşan düzeltme katsayısı 4,37172'dir. Artış oranına göre birikmiş amortismanların düzeltme öncesi ve sonrası değerleri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Artış Oranı (A)	Ayrılan Amortisman Tutarı (B)	Düzeltilmiş Amortisman Tutarı (C=B*A)	Fark Amortisman Tutarı (D=C-B)
4,37172	3.200.000,00	13.989.504,00	10.789.504,00

Yapılan işlemler sonrası muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
253.009 Tesis Makine ve Cihazlar Enflasyon Fark Hesabı	26.973.769,85	
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı		26.973.769,85
Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı	10.789.504,00	
257 Birikmiş Amortismanlar		10.789.504,00

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

75.797.535,03	243.994.585,27
---------------	----------------

- **253 – B Makinası**

253 Tesis Makine ve Cihazlar Hesabında yer alan “B Makinası” nın deftere kayıt tarihi 19.01.2020'dir.

Lakin ilgili kıymet için VUK 298/Ç Madde kapsamında düzeltme yapılarak, değeri Aralık/2022 tarihinde yeniden güncellenmiştir. VUK Geçici 31, 32. Maddeleri ile VUK 298/Ç maddesi gereği yeniden değerlemeye tabi tutulan kıymetler için, düzeltmeye esas tutar olarak, yeniden değerlendirme ile belirlenen tutar alınacakken, B Makinası için düzeltmeye esas tarih olarak da, Aralık/2022 dönemi Yİ-ÜFE'nin alınması gerekmektedir. Bu tarihi içeren dönemin (Aralık/2022) Yİ-ÜFE oranı 2021,19'dur.

Ayrıca yeniden değerlemeye tabi tutulan kıymetler için Reel Olmayan Finansman Maliyeti (ROFM) içermesi halinde dahi herhangi bir ayrıştırma yapılmayacaktır.

Yukarıda yer verilen açıklamalara göre, 253 – B Makinesinin düzeltilmiş değeri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE
		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

253 B Makinası için nihai düzeltme tablosu aşağıdaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Değer (A)	Düzeltilmeye Esas Tarihi İçeren Ay Yİ-ÜFE Oranı (B)	Mali tablonun Ait Olduğu Ay Yİ-ÜFE oranı (C)	Düzeltilme Katsayısı (D=C/B)	Düzeltilmiş Değer (E=A*D)	Fark (F=E-A)
4.500.000,00	2021,19	2915,02	1,44223	6.490.033,10	1.990.033,10

253 B Makinası için ayrılan ve dönem gideri yazılan tutar ile VUK Geçici 31. Madde kapsamında değerlendirilen nihai tutar, 1.800.000,00-TL'dir. Ayrılan amortisman tutarı 333 seri no.lu VUK GT'ne uygundur. Kıymetlerin amortisman tutarını artırırken ait oldukları kıymetin bilanço tarihindeki değerinde düzeltme sonrasında ortaya çıkan artış oranı dikkate alınarak düzeltilecektir.

Buna göre 253 B Makinasının aktifte kayıt tarihi ile 31.12.2023 arası oluşan düzeltme katsayısı 1,44223'dür. Artış oranına göre birikmiş amortismanların düzeltme öncesi ve sonrası değerleri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Artış Oranı (A)	Ayrılan Amortisman Tutarı (B)	Düzeltilmiş Amortisman Tutarı (C=B*A)	Fark Amortisman Tutarı (D=C-B)
1,44223	1.800.000,00	2.596.014,00	796.014,00

Yapılan işlemler sonrası muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
253.009 Tesis Makine ve Cihazlar Enflasyon Fark Hesabı	1.990.033,10	
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı		1.990.033,10
Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı	796.014,00	
257 Birikmiş Amortismanlar		796.014,00

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

76.593.549,03	245.984.618,37
---------------	----------------

- **254 – 34 ABC 38 Plakalı Binek Oto**

254 Taşıtlar Hesabında yer alan “34 ABC 38 Plakalı Binek Oto” nun deftere kayıt tarihi 26.06.2018’dir.

Söz konusu kıymet için herhangi bir amortisman hesaplanmamıştır. Düzeltme işlemi sırasında, ayrılmamış olan amortisman tutarları ayrılmış gibi adledilmesine ve dolayısıyla birikmiş amortismanlar için düzeltme yapılmasına gerek bulunmamaktadır. Ancak bu kıymet için amortisman süresi dolması nedeniyle, ilerleyen dönemde yeniden değerlendirilmiş tutar üzerinden amortisman gideri yazılamayacaktır.

Bu kıymet için 5 yıl boyunca amortisman hesaplanarak gider yazılıysaydı, amortisman süresi sonra ermiş bu kıymet için herhangi bir düzeltme işlemi yapılmasına da gerek bulunmayacaktı.

Bununla birlikte bu kıymetin maliyet bedeli içerisinde finansman gideri (faiz) bulunmaktadır. Dolayısıyla bu kıymet için öncelikle ROFM hesaplaması yapılarak, maliyet bedelinden reel olmayan finansman maliyetlerinin ayrıştırılması, daha sonra ayrıştırılan bedelin yani “Düzeltilmeye Esas Tutar” ın düzeltmeye tabi tutulması gerekmektedir.

[P.Olmayan Kıymet Değeri – ROFM= Düzeltilmeye Esas Değer]

Enflasyon düzeltmesi işleminde ROFM;

- 1- Borç Tutarının Esas Alınması ve
- 2- Toplam Finansman Maliyetinin Esas Alınması

yöntemlerinden biri seçilerek hesaplanabilir.

Biz örneğimizde yer alan kıymet için ROFM hesabını, “Borç Tutarının Esas Alınması” yöntemini kullanarak hesaplayacağız. Borç tutarının esas alınması yönteminde, ROFM hesaplaması için kullanılacak formül aşağıdaki gibidir:

				ORAN		
ROFM	=	Borç Tutarı	X	Borcun Kapatıldığı Aya Ait Yİ-ÜFE	-	Borcun Alındığı Aya Ait Yİ-ÜFE

				Borcun Alındığı Aya Ait Yİ-ÜFE		

Bu kıymete dair Haziran/2018 tarihinde 500.000,00-TL kredi kullanılmış olup, Aralık/2018 yılı sonu itibariyle 100.000,00-TL finansman gideri tahakkuk ettirilerek borç ödenmiştir. Borcun alındığı ay olan Haziran/2018 tarihli Yİ-ÜFE oranı 365,6 iken, borcun kapatıldığı ay olan Aralık/2018 dönemi Yİ-ÜFE oranı 422,94'dür.

ROFM	=	500.000,00	X	422,94	-	365,6

				365,6		
ROFM	=	500.000,00	X	0,161		
ROFM	=	80.398,21				

Hesaplanan 80.398,21-TL tutarındaki ROFM, Binek Oto'nun 26.06.2018 tarihinde görünen 700.000,00-TL değerinden düşülerek, enflasyon düzeltmesinde kullanılacak (700.000,00 - 80.398,21=) 619.601,79-TL nihai tutara yani "Düzeltilmeye Esas Tutar"a ulaşılabacaktır.

Enflasyon Düzeltmesinde Dikkate Alınacak Tutar	=	700.000,00	-	80.398,21
Enflasyon Düzeltmesinde Dikkate Alınacak Tutar	=	619.601,79		

Yukarıda yer verilen açıklamalara göre, 254 - 34 ABC 38 Plakalı Binek Oto'nun düzeltilmiş değeri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE
		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

254 - 34 ABC 38 Plakalı Binek Oto için nihai düzeltme tablosu aşağıdaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Değer (A)	Düzeltilmeye Esas Tarihi İçeren Ay Yİ-ÜFE Oranı (B)	Mali tablonun Ait Olduğu Ay Yİ-ÜFE oranı (C)	Düzeltilme Katsayısı (D=C/B)	Düzeltilmiş Değer (E=A*D)	Fark (F=E-A)
619.601,79	365,6	2915,02	7,97325	4.940.239,63	4.320.637,84

Yapılan işlemler sonrası muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
254.009 Taahhütler Enflasyon Fark Hesabı	4.320.637,84	
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı		4.320.637,84

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

76.593.549,03

250.305.256,21

- **254 – 34 ABC 38 Plakalı Binek Oto**

254 Taşıtlar Hesabında yer alan “34 BCD 38 Plakalı Nakliye Aracı” nın deftere kayıt tarihi 14.11.2018’dir.

Söz konusu kıymet için amortisman tam olarak ayrılmış ve dönem gideri yazılmıştır. 2023 yılı bilançosunda amortisman tabi kıymetlerin, **faydalı ömür süresini tamamlayarak tamamı amortisman yoluyla yok dilmesi halinde, ilgili kıymetler için enflasyon düzeltmesi işlemi yapmak mükellefin ihtiyarına bırakılmıştır.** Örneğimizde ki mükellef amortisman süresini tamamlayan bu kıymet için düzeltme yapmamayı tercih etmiştir.

- **255 - Demirbaşlar**

255 Demirbaşlar Hesabında yer alan kıymetlerin deftere kayıt tarihi bilinmemektedir.

Özellikle meslek mensubu değişikliği yahut başka nedenlerle enflasyon düzeltmesine tabi tutulacak kıymetin aktife giriş yılı belli edilemiyor ise; işletmenin hayata geçtiği yılın ilk ayının düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınması gerekmektedir. Şirketin kuruluş tarihi 11.03.2012’dir. Dolayısıyla düzeltmeye esas tarih olarak Ocak/2012 tarihine tekabül eden Yİ-ÜFE oranının baz alınması gerekmektedir. Bu oran Ocak/2012 dönemi için 203,1’dir.

Bununla birlikte bu kıymetlere dair herhangi bir amortisman gideri yazılmamıştır. Söz konusu kıymetler için amortisman süresi 5 yıldır.

Düzeltilme işlemi sırasında, ayrılmamış olan amortisman tutarları ayrılmış gibi adledilmesine ve dolayısıyla birikmiş amortismanlar için düzeltme yapılmasına gerek bulunmamaktadır. Ancak bu kıymet için amortisman süresi dolması nedeniyle, ilerleyen dönemde yeniden değerlendirilmiş tutar üzerinden amortisman gideri yazılamayacaktır.

Bu kıymet için 5 yıl boyunca amortisman hesaplanarak gider yazılıysaydı, amortisman süresi sonra ermiş bu kıymet için herhangi bir düzeltme işlemi yapılmasına da gerek bulunmayacaktı.

Yukarıda yer verilen açıklamalara göre, 255 – Demirbaşlar Hesabında yer alan kıymetlerin düzeltilmiş değeri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE
		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

255 Demirbaşlar için nihai düzeltme tablosu aşağıdaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Değer (A)	Düzeltilmeye Esas Tarihi İçeren Ay Yİ-ÜFE Oranı (B)	Mali tablonun Ait Olduğu Ay Yİ-ÜFE oranı (C)	Düzeltilme Katsayısı (D=C/B)	Düzeltilmiş Değer (E=A*D)	Fark (F=E-A)
900.000,00	203,1	2915,02	14,35263	12.917.370,75	12.017.370,75

Yapılan işlemler sonrası muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
255.009 Demirbaşlar Enflasyon Fark Hesabı	12.017.370,75	
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı		12.017.370,75

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

76.593.549,03

262.322.626,96

- **258 Yapılmakta Olan Yatırımlar**

2023 Yılı sonu bilançoda hala 258 – Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabında görünen tutarın enflasyon düzeltmesi; geçmiş her kesinleşmiş harcama tutarının (faturalandırılan) ayrı ayrı düzeltilmesi şeklinde yapılacaktır.

Firmanın 2023 yılı sonu itibariyle faturalandırılan harcamalara ilişkin tutar ve tarihlere dair bilgiler aşağıdaki gibidir:

Düzeltmeye Esas Tutar	Deftere Kayıt Tarihi
1.000.000,00	14.10.2022
500.000,00	21.07.2023

Yukarıda yer verilen tablo baz alınarak, yapılmakta olan yatırımlar hesabının düzeltmeye esas tutar ve tarihlere göre Yİ-ÜFE oranları aşağıdaki tablodaki gibi olduğu tespit edilmiştir:

258 - Yapılmakta Olan Yatırımlar			
Düzeltmeye Esas Tutar	Düzeltmeye Esas Tarih	Baz Alınacak Yİ-ÜFE Dönemi	Baz Alınacak Yİ-ÜFE Oranı
1.000.000,00	14.10.2022	Eki.22	2011,13
500.000,00	21.07.2023	Tem.23	2511,75

Yukarıda yer verilen açıklamalara göre, 258 – Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında yer alan kıymetlerin düzeltilmiş değeri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE
		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

258 – Yapılmakta Olan Yatırımlar için nihai düzeltme tablosu aşağıdaki gibidir:

258 - Yapılmakta Olan Yatırımlar						
Düzeltilmeye Esas Tutar (A)	Düzeltilmeye Esas Tarih	Başlangıç Dönemi Yİ-Üfe Oranı (B)	Bitiş Dönemi Yİ-Üfe Oranı (C)	Düzeltilme Katsayısı (D=C/B)	Düzeltilmiş Tutar (E=A*D)	Düzeltilme Öncesi Ve Sonrası Fark Tutar (F=E-A)
1.000.000,00	14.10.2022	2011,13	2915,02	1,44944	1.449.443,85	449.443,85
500.000,00	21.07.2023	2511,75	2915,02	1,16055	580.276,70	80.276,70
				TOPLAM	2.029.720,54	529.720,54

Yapılan işlemler sonrası muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
258.009 Yapılmakta Olan Yatırımlar Enflasyon Fark Hesabı	529.720,54	
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı		529.720,54

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

76.593.549,03

262.852.347,50

Haklar

- **260 Haklar**

260 Haklar Hesabında yer alan kıymetin deftere kayıt tarihi 14.09.2021'dir. Bu kıymete dair amortisman ayrılmamış olup, normal şartlarda amortisman süresi 15 yıldır.

Düzeltilme işlemi sırasında, ayrılmamış olan amortisman tutarları ayrılmış gibi adledilmesine ve dolayısıyla birikmiş amortismanlar için düzeltme yapılmasına gerek bulunmamaktadır. Ancak bu kıymet için amortisman süresi dolması nedeniyle, ilerleyen dönemde yeniden değerlendirilmiş tutar üzerinden amortisman gideri yazılamayacaktır.

Bu kıymet için 15 yıl boyunca amortisman hesaplanarak gider yazılsaydı, amortisman süresi sonra ermiş bu kıymet için herhangi bir düzeltme işlemi yapılmasına da gerek bulunmayacaktı.

Yukarıda yer verilen açıklamalara göre, 260 – Haklar Hesabında yer alan kıymetlerin düzeltilmiş değeri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE

		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

260 Haklar için nihai düzeltme tablosu aşağıdaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Değer (A)	Düzeltilmeye Esas Tarihi İçeren Ay Yİ-ÜFE Oranı (B)	Mali tablonun Ait Olduğu Ay Yİ-ÜFE oranı (C)	Düzeltilme Katsayısı (D=C/B)	Düzeltilmiş Değer (E=A*D)	Fark (F=E-A)
800.000,00	741,58	2915,02	3,93082	3.144.658,70	2.344.658,70

Yapılan işlemler sonrası muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
260.009 Haklar Enflasyon Fark Hesabı	2.344.658,70	
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı		2.344.658,70

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

76.593.549,03	265.197.006,20
---------------	----------------

Avanslar

- **340 Alınan Sipariş Avansları**

340 Alınan Sipariş Avansları hesabının düzeltmeye esas tarihi olarak “tahsil tarihi” nin esas alınması gerekmektedir. Örneğimizde 340 hesapta yer alan tutarın tek kalemde alınan avans olarak kabul edilmesi işlemi anlamamızı daha da kolaylaştıracaktır. Ancak her bir alt kırılım hesapta yer alan avansların ayrı ayrı tahsil tarihinin belirlenerek düzeltilmesi gerektiği unutulmamalıdır.

Örneğimizde 340 hesapta yer alan avans tutarının tahsil tarihi 28.08.2023 olup düzeltmeye esas tutar ise 7.750.000,00-TL'dir.

Yukarıda yer verilen açıklamalara göre, 340 – Alınan Sipariş Avansları Hesabında yer alan kıymetlerin düzeltilmiş değeri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE
		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

340 – Alınan Sipariş Avansları için nihai düzeltme tablosu aşağıdaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Değer (A)	Düzeltilmeye Esas Tarihi İçeren Ay Yİ-ÜFE Oranı (B)	Mali tablonun Ait Olduğu Ay Yİ-ÜFE oranı (C)	Düzeltilme Katsayısı (D=C/B)	Düzeltilmiş Değer (E=A*D)	Fark (F=E-A)
7.750.000,00	2659,6	2915,02	1,09604	8.494.286,73	744.286,73

Yapılan işlemler sonrası muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı	744.286,73	
340.009 Alınan Sip. Avans. Enflasyon Fark Hesabı		744.286,73

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

77.337.835,76

265.197.006,20

Gelecek Aylara Yahut Yıllara Ait Gelirler

- **380 Gelecek Aylara Ait Gelirler**

380 Gelecek Aylara Ait Gelirler hesabının düzeltmeye esas tarihi olarak “deftere kayıt tarihi” nin esas alınması gerekmektedir. Örneğimizde 380 hesapta yer alan tutarın tek kalemde alınan gelir olarak kabul edilmesi işlemi anlamamızı daha da kolaylaştıracaktır. Ancak her bir alt kırılım hesapta yer alan gelecek aylara yahut yıllara ait gelirlerin ayrı ayrı deftere kayıt tarihinin belirlenerek düzeltilmesi gerektiği unutulmamalıdır.

Örneğimizde 380 hesapta yer alan gelecek aylara ait gelirin tutarının deftere kayıt tarihi 06.11.2023 olup düzeltmeye esas tutar ise 460.000,00-TL’dir.

Yukarıda yer verilen açıklamalara göre, 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabında yer alan kıymetlerin düzeltilmiş değeri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE

		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

380 Gelecek Aylara Ait Gelirler için nihai düzeltme tablosu aşağıdaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Değer (A)	Düzeltilmeye Esas Tarihi İçeren Ay Yİ-ÜFE Oranı (B)	Mali tablonun Ait Olduğu Ay Yİ-ÜFE oranı (C)	Düzeltilme Katsayısı (D=C/B)	Düzeltilmiş Değer (E=A*D)	Fark (F=E-A)
460.000,00	2882,04	2915,02	1,01144	465.263,91	5.263,91

Yapılan işlemler sonrası muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı	5.263,91	
380.009 Gel. Ay. Ait Gel. Enflasyon Fark Hesabı		5.263,91

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

77.343.099,67	265.197.006,20
---------------	----------------

Enflasyon Fark Hesapları

2023 Yılı sonunda yapılan enflasyon düzeltmesi işlemi sonunda ortaya çıkan enflasyon fark hesapları aşağıdaki gibidir:

Aktif Enflasyon Fark Hesapları	TUTAR
150.009 İlk Madde Ve Malzeme Enflasyon Fark Hesabı	441.073,50
151.009 Yarı Mamuller – Üretim Enflasyon Fark Hesabı	188.102,07
152.009 Mamüller Enflasyon Fark Hesabı	1.017.374,73
252.009 Binalar Enflasyon Fark Hesabı	208.524.265,12
253.009 Tesis Makine ve Cihazlar Enflasyon Fark Hesabı	28.963.802,95
254.009 Taşıtlar Enflasyon Fark Hesabı	4.320.637,84
255.009 Demirbaşlar Enflasyon Fark Hesabı	12.017.370,75
258.009 Yapılmakta Olan Yatırımlar Enflasyon Fark Hesabı	529.720,54
260.009 Haklar Enflasyon Fark Hesabı	2.344.658,70
TOPLAM	258.347.006,20
Pasif Enflasyon Fark Hesapları	TUTAR
340.009 Alınan Sip. Avans. Enflasyon Fark Hesabı	744.286,73
380.009 Gel. Ay. Ait Gel. Enflasyon Fark Hesabı	5.263,91
502 - Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları	10.316.384,25
525.009 7440 Stok Affı Enflasyon Fark Hesabı	768.252,96
540.009 Yasal Yedekler Enflasyon Fark Hesabı	1.771.573,96
549. Özel Fonlar - VUK – 328 ve 329) Sabit Kıymet Yenileme Fonu	176.891,83
549. (KVK 5/1-e) İştirak Hissesi ve Taşınmaz Satış Kazancı İstisnası Fonu Enflasyon Fark Hesabı	5.140.891,95
TOPLAM	18.923.545,59

2023 yılına dair yapılacak enflasyon düzeltmesi sonrası ortaya çıkan enflasyon fark hesaplarından **PASİF Kalemlere ait olanların ("avans ve depozitolar, hakedişler" hariç);**

- 1- Herhangi bir suretle **başka bir hesaba nakledilmesi,**
- 2- **İşletmeden çekilmesi,**

Hallerinde bu **işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin** (yani herhangi bir gider yahut maliyetle veya geçmiş yıl zararı ile mahsup edilmeksizin) bu dönemde **vergiye tâbi tutulur.**

Aynı şekilde ÖZKAYNAK Kalemlere ait enflasyon fark hesaplarının;

- 1- Herhangi bir suretle **başka bir hesaba nakledilmesi,**
- 2- **İşletmeden çekilmesi,**

Hallerinde de **işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin** (yani herhangi bir gider yahut maliyetle veya geçmiş yıl zararı ile mahsup edilmeksizin) bu dönemde **vergiye tâbi tutulur.**

Ancak; öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farklarının;

- 1- **Düzeltilme sonucu oluşan geçmiş yıl zararlarına mahsup edilmesi** veya
- 2- Kurumlar vergisi mükelleflerince **sermayeye ilave edilmesi,**

Hallerinde bu işlemler **vergiye tabi tutulmayacağı gibi** yine bu işlemler **kâr dağıtımı da sayılmayacaktır.**

Enflasyon Düzeltme Hesabının Nihai Görünümü

Enflasyon düzeltmesi işlemi sonunda 698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

77.343.099,67	265.197.006,20
---------------	----------------

Defter-i kebir görünümü bize 698 hesabın 187.853.906,53-TL alacak bakiyesi verdiğini göstermektedir.

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının alacak bakiyesi vermesi nedeniyle bu tutar 570 – Geçmiş Yıl Karı (2023 Yılı Enflasyon Düzeltmesinden Kaynaklanan) hesabına aktarılarak kapatılacaktır.

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı	187.853.906,53	
570.09 – Geçmiş Yıl Karı Hesabı (2023 Enf.Düz. Kaynaklanan)		187.853.906,53

2023 yılına dair yapılacak enflasyon düzeltmesi sonrası ortaya çıkan;

→Geçmiş yıl kârı vergiye tâbi tutulmaz,

Yani 2023 yılı için yapılan düzeltme için istisnai olarak ileride yapılacak düzeltmelerden farklı olarak, matrahı etkileyen bir durum ortaya çıkmayacaktır.

Düzeltilmiş Bilanço

Firmanın 2023 yılı sonu vergilendirilmiş ve dönem net karı ortaya çıkmış bilançosunun, enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonrası ortaya çıkacak parasal olmayan nihai bilanço kalemleri aşağıdaki gibidir:

Parasal Olmayan Kıymetler (DÜZELTME YAPILAN KIYMETLER)		
AKTİF	Detay	TUTAR
150 İlk Madde Ve Malzeme		7.791.073,50
151 Yarı Mamuller - Üretim		3.322.614,07
152 Mamüller		17.970.794,73
252. Binalar		241.936.323,50
	Fabrika Binası	177.555.585,17
	Depo	64.380.738,33
253. Tesis, Makine Ve Cihazlar		41.463.802,95
	A Makinası	34.973.769,85
	B Makinası	6.490.033,10
254. Taşıtlar		6.240.239,63
	34 ABC 38 Binek Oto	4.940.239,63
	34 BCD 38 Nakliye Aracı	1.300.000,00
255. Demirbaşlar		12.917.370,75
257. Birikmiş Amortismanlar (-)		68.853.554,08
	Fabrika Binası	40.667.120,00
	Depo	10.300.916,08
	A Makinası	13.989.504,00
	B Makinası	2.596.014,00
	34 BCD 38 Nakliye Aracı	1.300.000,00
258. Yapılmakta Olan Yatırımlar		2.029.720,54
260. Haklar		3.144.658,70
BORÇLAR	Detay	TUTAR
340. Alınan Sipariş Avansları		8.494.286,73
380. Gelecek Aylara Ait Gelirler		465.263,91
ÖZ SERMAYE	Detay	TUTAR
500. Sermaye		19.016.384,25
	Nakit Ödenen Sermaye	14.190.508,29
	Sermayeye Eklenen Ortaklara Borçlar	3.125.875,96
	Sermayeye Eklenen Varlık Barışı Kapsamında İşletmeye Konulan ALTIN, TAŞINMAZ DIŞINDA KALAN Kıymetlerin Ayrılan Karşılık Hesabı	1.000.000,00
	Sermayeye Eklenen Geçici 31 Vergili – Geçici Yeniden Değerleme Sonrası Oluşturulan Değerleme Artış Fonu Hesabının Sermayeye Eklenen Kısmı	700.000,00
525. 7440 Stok Affı İçin Oluşturulan Karşılık Hesapları		3.768.252,96
540. Yasal Yedekler		2.271.573,96
549. Özel Fonlar - VUK – 328 ve 329) Sabit Kıymet Yenileme Fonu		576.891,83
549. (KVK 5/1-e) İştirak Hissesi ve Taşınmaz Satış Kazancı İstisnası Fonu		6.140.891,95

549. ALTIN, TAŞINMAZ DIŞINDA KALAN Kıymetlerin (Örneğin, Para, Döviz, Menkul Kıymet) Gibi Parasal Kıymetler İçin Ayrılan Karşılık Hesabı		500.000,00
570.09 – Geçmiş Yıl Karı Hesabı (2023 Enf.Düz. Kaynaklanan)		187.853.906,53

Yukarıda yer verilen parasal olmayan kıymetler, 31.12.2023 tarihi “kapatma fişi” ile kapatılacak ve 01.01.2024 tarihi itibariyle “açılış fişi” ile kayıtlara alınacaktır.

14

ÖRNEK UYGULAMA (2)

BYZ İnşaat Taahhüt A.Ş.'nin 2023 yılı vergilendirme sonrası bilançosuna göre belirlenen Paral Olmayan Kıymetler ve 31.12.2023 tarihinde tespit olunan değerleri aşağıdaki tablodaki gibidir:

Parasal Olmayan Kıymetler (DÜZELTME YAPILACAK KIYMETLER)		
AKTİF	Detay	TUTAR
150 İlk Madde Ve Malzeme		8.000.000,00
170 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri		25.000.000,00
	<i>İzmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi</i>	25.000.000,00
171 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri		15.000.000,00
	<i>Mersin OSB Yol Yapım İşi</i>	15.000.000,00
179 Taşeronlara Verilen Avanslar		5.000.000,00
	<i>İzmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi XYZ Firmasına Verilen Avans</i>	5.000.000,00
BORÇLAR	Detay	TUTAR
340 Alınan Sipariş Avansları		7.000.000,00
350 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakedişleri		26.000.000,00
	<i>İzmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi</i>	17.000.000,00
	<i>Mersin OSB Yol Yapım İşi</i>	9.000.000,00
ÖZ SERMAYE	Detay	TUTAR
500. Sermaye		5.000.000,00
	<i>Nakit Ödenen Sermaye</i>	5.000.000,00
570. 2020 Yılı Geçmiş Yıl Karları		2.000.000,00
580. 2021 Yılı Geçmiş Yıl Zararı		800.000,00
580. 2022 Yılı Geçmiş Yıl Zararı		2.600.000,00
591. 2023 Yılı Sonu Dönem Net Zararı		800.000,00

Mükellef firma yapım işi taahhüt hizmeti ifa etmekte ve devam eden projeleri Yıllara Yaygın İnşaat kapsamındadır. Hali hazırda mevcut projelerden “İzmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi” 2020 yılında başlamış olup, bu işe dair 2024 yılı içinde geçici kabulünün yapılması

planlanmaktadır. Ayrıca “Mersin OSB Yol Yapım İşi” projesi de 2021 yılında başlamış olup, bu işe dair 2025 yılı içinde geçici kabulünün yapılması planlanmaktadır.

Yukarıda yer verilen kıymetlere dair bilgiler aşağıdaki gibidir:

- Firma **stoklar grubu** için toplulaştırılmış yöntemlerden basit ortalama yöntemi kullanmayı düşünmektedir. Tüm stoklar YYİO işleriyle alakalıdır. (NOT: Firmanın stoklarla ilgili diğer yöntem olan “Stok Devir Hızı Yöntemi” ni kullanabilmesi için, dönem sonu mamul maliyetinin çıkması gerekmektedir. Söz konusu firma sadece taahhüt işi ile uğraşması nedeniyle dönem sonu mal maliyeti çıkmayacağı için zorunlu olarak basit ortalama yöntemi uygulayacaktır.)
- **170 YYİO Maliyetleri** Hesabında yer alan “İzmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi” nin maliyet hesaplarına kayıt tarihi aşağıdaki tablodaki gibidir:

Düzeltmeye Esas Tutar	Maliyet Hesaplarına (Deftere) Kayıt Tarihi
3.000.000,00	31.12.2020
4.000.000,00	31.12.2021
8.000.000,00	31.12.2022
10.000.000,00	31.12.2023

- **171 YYİO Maliyetleri** Hesabında yer alan “Mersin OSB Yol Yapım İşi” nin maliyet hesaplarına kayıt tarihi aşağıdaki tablodaki gibidir:

Düzeltmeye Esas Tutar	Maliyet Hesaplarına (Deftere) Kayıt Tarihi
5.000.000,00	31.12.2021
5.000.000,00	31.12.2022
5.000.000,00	31.12.2023

- **179 Taşeronlara Verilen Avanslar** Hesabında yer alan “İzmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi XYZ Firmasına Verilen Avans” alt hesabının maliyet hesaplarına kayıt tarihi 05.03.2023’dür.
- **340 Alınan Sipariş Avansları** hesabında yer alan tutarın tahsilat tarihine ilişkin tablo aşağıdaki gibidir:

Düzeltmeye Esas Tutar	Tahsil Tarihi
5.000.000,00	05.05.2023
7.000.000,00	19.09.2023

Yukarıda yer verilen sipariş avanslarından 5.000.000,00-TL’lik kısım yıllara yaygın inşaat ve onarım işi ile ilgili iken, 5.000.000,00-TL’lik kısım 2024 yılında yapılması planlanan ve yıllara yaygın olmayan taahhüt hizmetine dair ön ödemedir.

- **350 YYİO Hakedişleri** Hesabında yer alan “İzmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi” alt kırılım hesabına dair istihkak bedellerinin alındığı tarihler aşağıdaki tablodaki gibidir:

Düzeltmeye Esas Tutar	İstihkak Bedellerinin Alındığı Tarih
5.000.000,00	21.09.2020
5.000.000,00	18.10.2021
5.000.000,00	10.09.2022
2.000.000,00	22.10.2023

- **350 YYİO Hakedişleri** Hesabında yer alan “Mersin OSB Yol Yapım İşi” alt kırılım hesabına dair istihkak bedellerinin alındığı tarihler aşağıdaki tablodaki gibidir:

Düzeltmeye Esas Tutar	İstihkak Bedellerinin Alındığı Tarih
3.000.000,00	17.06.2021
3.000.000,00	21.09.2022
3.000.000,00	12.08.2023

- **500 Sermaye Hesabı** içeriğinde yer alan semaye unsurlarından “Nakit Ödenen” 5.000.000,00-TL’lik bölümünün tahsil tarihi 01.02.2020’dir.
  - **Aralık/2023 Dönemi Yi-ÜFE oranı 2915,02’dir.**
- ⇒ **ÇÖZÜM:**

Yukarıda yer verilen bilgiler ışığında, belirlenen parasal olmayan kıymetler için “Düzeltilmeye Esas Tarihler ve Düzeltilmeye Esas Tutarlar” belirlenmeye çalışılacak, daha sonra bu çalışmalar ışığında “Düzeltilme Katsayısı” belirlenerek, parasal kıymetlerin enflasyon düzeltilmesi sonrası düzeltilen tutarlar belirlenecektir:

Stoklar Grubu

Stoklar grubunun 2023 dönem sonu tutarı “Düzeltilmeye Esas Tutar” olarak dikkate alınması gerekmektedir. Firmanın stoklar grubuna ilişkin 31.12.2023 tarihindeki görüntüsü aşağıdaki gibidir.

AKTİF	TUTAR
150 İlik Madde Ve Malzeme	8.000.000,00

Yukarıda yer verilen stok tutarı, firmanın yıllara sari inşaat işlerine ilişkin olup, buna göre YYİO işlerine dair düzeltme ile ilişkilendirilmesi gerekmektedir. Aksi durumda yapılan düzeltme farkları 698 – Enf. Düz.Hesabına atılması gerekecekti.

Firma stoklar grubunu düzeltirken, toplulaştırılmış yöntemlerden “Basit Ortalama Yöntemi” kullanmayı düşünmektedir. (NOT: *Firmanın stoklarla ilgili diğer yöntem olan “Stok Devir Hızı Yöntemi” ni kullanabilmesi için, dönem sonu mamul maliyetinin çıkması gerekmektedir. Söz konusu firma sadece taahhüt işi ile uğraşması nedeniyle dönem sonu mal maliyeti çıkmayacağı için zorunlu olarak basit ortalama yöntemi uygulayacaktır.*)

Basit Ortalama Yöntemi'nde düzeltme katsayısı, mali tabloların ait olduğu aya (Aralık/2023) ilişkin fiyat endeksinin, bu endeks ile bir önceki geçici vergi döneminin sonundaki (Eylül/2023) fiyat endeksi toplamının ikiye bölünmesi sonucu bulunan endekse bölünmesiyle elde edilen katsayı olarak hesaplanır. (Not: Eylül/2023 Dönemi Yİ-ÜFE oranı 2749,98, Aralık/2023 dönemi için Yİ-ÜFE'nin 2915,02 olarak açıklanmıştır.)

Yukarıda yer verilen metnin formüle edilmiş hali aşağıdaki gibidir:

Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı	=	Bilançonun ait olduğu aya (Aralık/2023) ait Yİ-ÜFE	
		Bilançonun ait olduğu aya (Aralık/2023) ait Yİ-ÜFE	+ Bilanço günü itibarıyla bir önceki geçici vergi döneminin sonundaki (Eylül/2023) Yİ-ÜFE

		2	
		2915,02	

Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı	=	2915,02	+ 2749,98

		2	

Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı	=	2915,02

		2832,5
Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı	=	1,02913

Yukarıda yer verilen düzeltme katsayısına göre düzeltilmiş değerler aşağıdaki gibidir:

STOK KALEMLERİ	DÜZELTMEYE ESAS TUTAR (A)	BASİT ORTALAMA YÖNTEMİNE GÖRE Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı (B)	BASİT ORTALAMA YÖNTEMİNE GÖRE Düzeltilmiş Değerler (C=A*B)	DÜZELTME ÖNCESİ VE SONRASI FARK TUTAR (D=C-A)
150 İlık Madde Ve Malzeme	8.000.000,00	1,02913	8.233.040,00	233.040,00

Stoklar grubuna dair yapılan enflasyon düzeltmesi işleminin muhasebe kaydı aşağıdaki gibidir:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
150.009 İlk Madde Ve Malzeme Enflasyon Fark Hesabı	233.040,00	
697 – Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı		233.040,00

697 – Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

697 – Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı

233.040,00

Öz Sermaye Kalemleri

Öz sermaye kalemleri de, parasal olmayan kıymet adledilmekte ve enflasyon düzeltilmesine tabi olmaktadır.

Ancak,

- 1- Öz sermaye kalemlerinden **bir kısmı, düzeltilmiş değerleri ile 31.12.2023 tarihli bilançoda yer alacak** ve bir sonraki döneme aktarılacakken;
- 2- **Bir kısmı ise düzeltilmeyerek** yani diğer bir ifade ile bilançoda **düzeltilMEMİŞ değerleriyle yer alacaktır.**
- 3- Yine **bir kısım öz sermaye kalemleri** ise, düzeltme işlemine tabi olmaksızın **yok edilecek, yani düzeltilmiş bilançoda hiç gösterilmeyecektir.**

Firmanın 31.12.2023 tarihinde öz sermaye kalemlerine ilişkin görünümü aşağıdaki gibidir:

ÖZ SERMAYE	Detay	TUTAR
500. Sermaye		10.000.000,00
	<i>Nakit Ödenen Sermaye</i>	<i>10.000.000,00</i>
570. 2020 Yılı Geçmiş Yıl Karları		2.000.000,00
580. 2021 Yılı Geçmiş Yıl Zararı		800.000,00
580. 2022 Yılı Geçmiş Yıl Zararı		2.600.000,00
591. 2023 Yılı Sonu Dönem Net Zararı		800.000,00

Firmalarca yapılacak enflasyon düzeltmesi sonrası yok edilecek öz sermaye kalemleri aşağıdaki gibidir:

- 1- (VUK 298/Ç) **Vergisiz – Sürekli Yeniden Değerleme** Sonrası Oluşturulan **Değerleme Artış Fonu** Hesabı,
- 2- (VUK Geçici 31 Ve Geçici 32) **Vergili – Geçici Yeniden Değerleme** Sonrası Oluşturulan **Değerleme Artış Fonu** Hesabı,
- 3- **Geçmiş Yıl Karları Hesapları** (*Enf Düz. Neticesinde Oluşan Değil*) (*2022 Yılı Ve Öncesi*)
- 4- **Geçmiş Yıl Zararları Hesapları** (*Enf Düz. Neticesinde Oluşan Değil*) (*2022 Yılı Ve Öncesi*)
- 5- **2023 Yılı Sonu Dönem Net Karı Veya Zararı** (*2023 yılı için vergi matrahı düzeltme öncesi tabloya göre oluşturulacağı için bu döneme dair oluşan dönem karı veya zararı oluşacaktır.*)

Örneğimizde ki firmanın **sıfırlanacak yani yok edilecek** bilanço kalemleri aşağıdaki gibidir:

ÖZ SERMAYE	Detay	TUTAR
570. 2020 Yılı Geçmiş Yıl Karları		2.000.000,00
580. 2021 Yılı Geçmiş Yıl Zararı		800.000,00
580. 2022 Yılı Geçmiş Yıl Zararı		2.600.000,00
591. 2023 Yılı Sonu Dönem Net Zararı		800.000,00

Yukarıda yer verilen hesaplar, ters kayıtlar ile 698 – Enflasyon Düzeltme Hesabına atılarak yok edilmesi gerekmektedir. Muhasebe kaydı şu şekildedir:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
570. 2020 Yılı Geçmiş Yıl Karları	2.000.000,00	
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı		2.000.000,00
Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı	4.200.000,00	
580. 2021 Yılı Geçmiş Yıl Zararı		800.000,00
580. 2022 Yılı Geçmiş Yıl Zararı		2.600.000,00
591. 2023 Yılı Sonu Dönem Net Zararı		800.000,00

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

4.200.000,00	2.000.000,00
--------------	--------------

31.12.2023 bilançosunda görünen ve düzeltmeye tabi tutularak diğer yıla aktarılması gereken hesapların tespiti gerekecektir. Bu na göre firmanın 2023 yılı sonu düzeltmeye tabi tutulacak öz sermaye kalemleri aşağıdaki gibidir:

ÖZ SERMAYE	Detay	TUTAR
500. Sermaye		5.000.000,00
	Nakit Ödenen Sermaye	5.000.000,00

Yukarıda yer verilen düzeltmeye esas tarihler ve tutarlar dikkate alınarak, öz kaynak kalemleri için düzeltmeye esas tarihler belirlenecektir.

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE

Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

Söz konusu öz kaynaklar kalemlerinin “Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Ay” ayrı ayrı tespit edilerek, bu aya ilişkin Yİ-ÜFE oranı esas alınacaktır. (Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE oranı 2915,02'dir.)

ÖZ SERMAYE	Düzeltilmeye Esas Tarihler	Düzeltilmeye Esas Tarihi İçeren Yİ-Üfe Oranı (A)	Düzeltilmeye Esas Tutar (B)	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE (C)	Düzeltilme Katsayısı (D=C/A)	Düzeltilmiş Tutar (E=B*D)	Düzeltilme Öncesi Ve Sonrası Fark Tutar (F=E-B)
500. Sermaye							
Nakit Ödenen Sermaye	01.02.2020 (Tahsil Tarihi)	464,64	5.000.000,00	2915,02	6,27372	31.368.586,43	26.368.586,43

Yukardaki tabloda yapılan düzeltmeye istinaden yapılacak muhasebe kayıtları aşağıdaki gibidir:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı	26.368.586,43	
		26.368.586,43

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

30.568.586,43

2.000.000,00

YYİO Maliyetleri

- 170 YYİO Maliyetleri Hesabı (İzmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi)

170 YYİO Maliyetleri Hesabında yer alan “İzmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi” nin maliyet hesaplarına kayıt tarihi aşağıdaki tablodaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Tutar	Maliyet Hesaplarına (Deftere) Kayıt Tarihi
3.000.000,00	31.12.2020
4.000.000,00	31.12.2021
8.000.000,00	31.12.2022
10.000.000,00	31.12.2023

170 YYİO Maliyetleri Hesabında yer alan “İzmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi” nin düzeltilmiş değeri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE
		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

170 YYİO Maliyetleri için nihai düzeltme tablosu aşağıdaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Değer	Düzeltilmeye Esas Tarihi İçeren Ay Yİ-ÜFE Oranı	Mali tablonun Ait Olduğu Ay Yİ-ÜFE oranı	Düzeltilme Katsayısı	Düzeltilmiş Değer	Fark
(A)	(B)	(C)	(D=C/B)	(E=A*D)	(F=E-A)
3.000.000,00	568,27	2915,02	5,12964	15.388.917,24	12.388.917,24
4.000.000,00	1022,25	2915,02	2,85157	11.406.290,05	7.406.290,05
8.000.000,00	2021,19	2915,02	1,44223	11.537.836,62	3.537.836,62
10.000.000,00	2915,02	2915,02	1,00000	10.000.000,00	0,00
TOPLAM				48.333.043,91	23.333.043,91

Yapılan işlemler sonrası muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
170.009 – YYİO Maliyeti İnşaat Fark Hesabı	23.333.043,91	
697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı		23.333.043,91

697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı

23.566.083,91

- **171 YYİO Maliyetleri Hesabı (Mersin OSB Yol Yapım İşi)**

171 YYİO Maliyetleri Hesabında yer alan “Mersin OSB Yol Yapım İşi”nin maliyet hesaplarına kayıt tarihi aşağıdaki tablodaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Tutar	Maliyet Hesaplarına (Deftere) Kayıt Tarihi
5.000.000,00	31.12.2021
5.000.000,00	31.12.2022
5.000.000,00	31.12.2023

171 YYİO Maliyetleri Hesabında yer alan “İzmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi” nin düzeltilmiş değeri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE

		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

171 YYİO Maliyetleri için nihai düzeltme tablosu aşağıdaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Değer	Düzeltilmeye Esas Tarihi İçeren Ay Yı-ÜFE Oranı	Mali tablonun Ait Olduğu Ay Yı-ÜFE oranı	Düzeltilme Katsayısı	Düzeltilmiş Değer	Fark
(A)	(B)	(C)	(D=C/B)	(E=A*D)	(F=E-A)
5.000.000,00	1022,25	2915,02	2,85157	14.257.862,56	9.257.862,56
5.000.000,00	2021,19	2915,02	1,44223	7.211.147,89	2.211.147,89
5.000.000,00	2915,02	2915,02	1,00000	5.000.000,00	0,00
TOPLAM				26.469.010,45	11.469.010,45

Yapılan işlemler sonrası muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
171.009 – YYİO Maliyeti İnşaat Fark Hesabı	11.469.010,45	
697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı		11.469.010,45

697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı

35.035.094,36

Taşeronlara Verilen Avanslar

179 Taşeronlara Verilen Avanslar Hesabında yer alan “İzmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi XYZ Firmasına Verilen Avans” alt hesabının maliyet hesaplarına kayıt tarihi 05.03.2023’dür.

179 Taşeronlara Verilen Avanslar Hesabının düzeltilmiş değeri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE
		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

179 Taşeronlara Verilen Avanslar için nihai düzeltme tablosu aşağıdaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Değer	Düzeltilmeye Esas Tarihi İçeren Ay Yİ-ÜFE Oranı	Mali tablonun Ait Olduğu Ay Yİ-ÜFE oranı	Düzeltilme Katsayısı	Düzeltilmiş Değer	Fark
(A)	(B)	(C)	(D=C/B)	(E=A*D)	(F=E-A)
5.000.000,00	2147,44	2915,02	1,35744	6.787.197,78	1.787.197,78

Yapılan işlemler sonrası muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
179.009 – Taşeronlara Verilen Avanslar İnşaat Fark Hesabı	1.787.197,78	
697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı		1.787.197,78

697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı

36.822.292,14

Alınan Sipariş Avansları

340 Alınan Sipariş Avansları hesabında yer alan tutarın tahsilat tarihine ilişkin tablo aşağıdaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Tutar	Tahsil Tarihi
5.000.000,00	05.05.2023
7.000.000,00	19.09.2023

340 Alınan Sipariş Avansları Hesabının düzeltilmiş değeri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE

		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

340 Alınan Sipariş Avansları için nihai düzeltme tablosu aşağıdaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Değer	Düzeltilmeye Esas Tarihi İçeren Ay Yİ-ÜFE Oranı	Mali tablonun Ait Olduğu Ay Yİ-ÜFE oranı	Düzeltilme Katsayısı	Düzeltilmiş Değer	Fark
(A)	(B)	(C)	(D=C/B)	(E=A*D)	(F=E-A)
5.000.000,00	2179,02	2915,02	1,33777	6.688.832,59	1.688.832,59
7.000.000,00	2749,98	2915,02	1,06001	7.420.104,87	420.104,87
TOPLAM				14.108.937,47	2.108.937,47

Yapılan işlemler sonrası muhasbe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı	1.688.832,59	
340.009 – Alınan Sipariş Avansları Fark Hesabı		1.688.832,59
Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı	420.104,87	
340.009 – Alınan Sipariş Avansları Fark Hesabı		420.104,87

697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı

1.688.832,59

36.822.292,14

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

30.988.691,30

2.000.000,00

YYİO Hakedişleri

- **350 YYİO Hakedişleri Hesabı (İzmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi)**

350 YYİO Hakedişleri Hesabında yer alan “İzmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi” alt kırılım hesabına dair istihkak bedellerinin alındığı tarihler aşağıdaki tablodaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Tutar	İstihkak Bedellerinin Alındığı Tarih
5.000.000,00	21.09.2020
5.000.000,00	18.10.2021
5.000.000,00	10.09.2022
2.000.000,00	22.10.2023

350 YYİO Hakedişleri Hesabında yer alan “İzmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi” nin düzeltilmiş değeri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE
		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

350 YYİO Hakedişleri Hesabı için nihai düzeltme tablosu aşağıdaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Değer	Düzeltilmeye Esas Tarihi İçeren Ay Yİ-ÜFE Oranı	Mali tablonun Ait Olduğu Ay Yİ-ÜFE oranı	Düzeltilme Katsayısı	Düzeltilmiş Değer	Fark
(A)	(B)	(C)	(D=C/B)	(E=A*D)	(F=E-A)
5.000.000,00	515,13	2915,02	5,65880	28.294.022,87	23.294.022,87
5.000.000,00	780,45	2915,02	3,73505	18.675.251,46	13.675.251,46
5.000.000,00	1865,09	2915,02	1,56294	7.814.689,91	2.814.689,91
2.000.000,00	2803,29	2915,02	1,03986	2.079.713,48	79.713,48
TOPLAM				56.863.677,71	39.863.677,71

Yapılan işlemler sonrası muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı	39.863.677,71	
350.009 – YYİOİ Hakedişleri Enflasyon Fark Hesabı		39.863.677,71

697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı

41.552.510,30	36.822.292,14
---------------	---------------

- **350 YYİO Hakedişleri Hesabı (Mersin OSB Yol Yapım İşi)**

350 YYİO Hakedişleri Hesabında yer alan “Mersin OSB Yol Yapım İşi”nin maliyet hesaplarına kayıt tarihi aşağıdaki tablodaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Tutar	İstihkak Bedellerinin Alındığı Tarih
3.000.000,00	17.06.2021
3.000.000,00	21.09.2022
3.000.000,00	12.08.2023

350 YYİO Hakedişleri Hesabında yer alan “İzmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi” nin düzeltilmiş değeri aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Düzeltilme Katsayısı	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya (Aralık/2023) İlişkin Yİ-ÜFE

		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

350 YYİO Hakedişleri için nihai düzeltme tablosu aşağıdaki gibidir:

Düzeltilmeye Esas Değer	Düzeltilmeye Esas Tarihi İçeren Ay Yİ-ÜFE Oranı	Mali tablonun Ait Olduğu Ay Yİ-ÜFE oranı	Düzeltilme Katsayısı	Düzeltilmiş Değer	Fark
(A)	(B)	(C)	(D=C/B)	(E=A*D)	(F=E-A)
3.000.000,00	693,54	2915,02	4,20310	12.609.308,76	9.609.308,76
3.000.000,00	1865,09	2915,02	1,56294	4.688.813,94	1.688.813,94
3.000.000,00	2659,6	2915,02	1,09604	3.288.110,99	288.110,99
TOPLAM				20.586.233,70	11.586.233,70

Yapılan işlemler sonrası muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı	11.586.233,70	
350.009 – YYİOİ Hakedişleri Enflasyon Fark Hesabı		11.586.233,70

697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı

53.138.744,00

36.822.292,14

Enflasyon Fark Hesapları

2023 Yılı sonunda yapılan enflasyon düzeltmesi işlemi sonunda ortaya çıkan enflasyon fark hesapları aşağıdaki gibidir:

Aktif Enflasyon Fark Hesapları	TUTAR
150.009 İlk Madde Ve Malzeme Enflasyon Fark Hesabı	233.040,00
170.009 – YİİO Maliyeti İnşaat Fark Hesabı	34.802.054,36
179.009 – Taşeronlara Verilen Avanslar İnşaat Fark Hesabı	1.787.197,78
TOPLAM	36.822.292,14
Pasif Enflasyon Fark Hesapları	TUTAR
340.009 Alınan Sip. Avans. Enflasyon Fark Hesabı	2.108.937,47
350.009 – YİİO Hakedişleri Enflasyon Fark Hesabı	51.449.911,41
502 - Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları	26.368.586,43
TOPLAM	79.927.435,31

2023 yılına dair yapılacak enflasyon düzeltmesi sonrası ortaya çıkan enflasyon fark hesaplarından PASİF Kalemlere ait olanların ("**avans ve depozitolar, hakedişler**" haric);

- Herhangi bir suretle **başka bir hesaba nakledilmesi**,
- İşletmeden çekilmesi**,

Hallerinde bu **işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin** (yani herhangi bir gider yahut maliyetle veya

geçmiş yıl zararı ile mahsup edilmeksizin) bu dönemde **vergiye tâbi tutulur.**

Aynı şekilde **ÖZKAYNAK Kalemlere** ait enflasyon fark hesaplarının;

- 1- Herhangi bir suretle **başka bir hesaba nakledilmesi,**
- 2- **İşletmeden çekilmesi,**

Hallerinde de **işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin** (yani herhangi bir gider yahut maliyetle veya geçmiş yıl zararı ile mahsup edilmeksizin) bu dönemde **vergiye tâbi tutulur.**

Ancak; öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farklarının;

- 1- **Düzeltilme sonucu oluşan geçmiş yıl zararlarına mahsup edilmesi** veya
- 2- Kurumlar vergisi mükelleflerince **sermayeye ilave edilmesi,**

Hallerinde bu işlemler **vergiye tabi tutulmayacağı gibi** yine bu işlemler **kâr dağıtımı da sayılmayacaktır.**

Enflasyon Düzeltme Hesabının Nihai Görünümü

Enflasyon düzeltmesi işlemi sonunda 698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

---

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı

30.988.691,30

2.000.000,00

Defter-i kebir görünümü bize 698 hesabın 28.988.691,30-TL borç bakiyesi verdiğini göstermektedir.

698 – Enflasyon Düzeltme Hesabının borç bakiyesi vermesi nedeniyle bu tutar 580 – Geçmiş Yıl Zararı (2023 Yılı Enflasyon Düzeltmesinden Kaynaklanan) hesabına aktarılarak kapatılacaktır.

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
580.09 – Geçmiş Yıl Zararı Hesabı (2023 Enf.Düz. Kaynaklanan)	28.988.691,30	
698 – Enflasyon Düzeltme Hesabı		28.988.691,30

Yukarıda yer alan geçmiş yıl zararının daha sonra ortaya çıkacak geçmiş yıl karlarına mahsubu, kar dağıtımı sayılmayacaktır.

Ayrıca 2023 hesap dönemi sonuna ait **oluşan geçmiş yıl zararları, düzeltme işlemi neticesinde oluşan ÖZ SERMAYE FARKLARINA MAHSUP edilebilecektir** ve **2023 hesap dönemi sonuna ait düzeltilmiş bilançoya** ait **nihai kâr ya da zarar rakamına ulaşılacaktır.**

Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabının Nihai Görünümü

Enflasyon düzeltmesi işlemi sonunda 697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabının defter-i kebir görüntüsü aşağıdaki gibidir:

697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı

53.138.744,00

36.822.292,14

Defter-i kebir görünümü bize 697 hesabın 16.316.451,86-TL borç bakiyesi verdiğini göstermektedir.

697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabının borç bakiyesi vermesi nedeniyle bu tutar **178 – Yı Enflasyon Düzeltmesi Hesabına** hesabına aktarılarak kapatılacaktır.

Yevmiye Tarihi: 31.12.2023	Borç	Alacak
178 – Yı Enflasyon Düzeltmesi Hesabı	16.316.451,86	
697 – Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı		16.316.451,86

2023 hesap dönemi sonu itibariyle düzeltme sonucu oluşan düzeltme farkları **işin bitiminde** (2023 hesap dönemi sonundan önce başlayan işlerde) **mali kar/zarar tutarının tespitinde dikkate alınmayacaktır.**

Düzeltilmiş Bilanço

Firmanın 2023 yılı sonu vergilendirilmiş ve dönem net karı ortaya çıkmış bilançosunun, enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonrası ortaya çıkacak parasal olmayan nihai bilanço kalemleri aşağıdaki gibidir:

Parasal Olmayan Kıymetler (DÜZELTME YAPILAN KIYMETLER)		
AKTİF	Detay	TUTAR
150 İlk Madde Ve Malzeme		8.233.040,00
170 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri		48.333.043,91
	<i>Izmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi</i>	48.333.043,91
171 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri		26.469.010,45
	<i>Mersin OSB Yol Yapım İşi</i>	26.469.010,45
178 – YYİ Enflasyon Düzeltmesi Hesabı		16.316.451,86
179 Taşeronlara Verilen Avanslar		6.787.197,78
	<i>Izmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi XYZ Firmasına Verilen Avans</i>	6.787.197,78
BORÇLAR		
	Detay	TUTAR
340 Alınan Sipariş Avansları		14.108.937,47
350 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakedişleri		77.449.911,41
	<i>Izmir – Manisa Kara Yolu Yapım İşi</i>	56.863.677,71
	<i>Mersin OSB Yol Yapım İşi</i>	20.586.233,70
ÖZ SERMAYE		
	Detay	TUTAR
500. Sermaye		5.000.000,00
	<i>Nakit Ödenen Sermaye</i>	5.000.000,00
502 - Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları		26.368.586,43
580.09 – Geçmiş Yıl Zararı Hesabı (2023 Enf.Düz. Kaynaklanan)		28.988.691,30

Yukarıda yer verilen parasal olmayan kıymetler, 31.12.2023 tarihi “kapatma fişi” ile kapatılacak ve 01.01.2024 tarihi itibarıyla “açılış fişi” ile kayıtlara alınacaktır.